

VOORZITTER : de heer J. Pede

— *De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.*

— *De vergadering wordt geopend om 14 uur.*

De Voorzitter : Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

M. De Meyer, A. Steyverlynck, E. Vandersmissen, J. Verheyden ; gezondheidsredenen.

E. Gryp, N. Maes, H. Van Wambeke, J. Wyninckx ; buitenslands.

F. Brepoels, J. Caudron ; ambtsverplichtingen.

ONTWERP VAN DECREET houdende aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1987

— 9-A (BZ 1988)-Nrs. 1 tot 5

ONTWERP VAN DECREET houdende de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1988

— 6-A (BZ 1988)-Nr. 1 (Algemene toelichting)

— 7-A (BZ 1988)-Nrs. 1 tot 4

ONTWERP VAN DECREET houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1988

— 6-A (BZ 1988)-Nr. 1 (Algemene toelichting)

— 8A (BZ 1988)-Nrs. 1 (+ Bijlagen) tot 15

Algemene bespreking (Voorzetting)

ECONOMIE, TEWERKSTELLING EN ENERGIE (Voortzetting)

Toegevoegde interpellatie van de heer H. Van Dienderen tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Economie, over de grindontginning in Limburg

De Voorzitter : Dames en heren, aan de orde is de voorzetting van het begrotingsdebat.

Mevrouw Duroi heeft het woord.

Mevrouw A. Duroi-Vanhelmont (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Voorzitter van de Executieve, heren Ministers, geachte collega's, het deel Economie en Twerkstelling en Energie is veruit het zwakste deel uit dit begrotingsdecreet. Het is het gedeelte waaromtrent de Vlaamse socialisten de grootste reserves formuleren. Op sociaal-economisch vlak draagt dit document ongetwijfeld de liberale stempel die uw partners zonder veel moeilijkheden hebben kunnen doordrukken. Deze begroting is de weerspiegeling van een beleid dat geen rekening houdt met imperatieven van sociale, maatschappelijke of ecologische aard. Dagelijks staan de kranten

vol van „ongevallen of lekken” die onze bodem, zee en lucht verontreinigen. De Vlaamse Regering doet alsof er niets aan de hand is. De kredieten voor wetenschappelijk onderzoek blijven identiek op hetzelfde peil als in 1987. Geen enkele inspanning wordt gedaan om een actief wetenschapsbeleid te voeren dat gericht is op de studie van de milieubeïnvloeding langs het economisch beleid.

De Vlaamse Regering, zo lees ik in het Verslag, bladzijde 327, heeft in de steun aan het wetenschappelijk en industrieel onderzoek een hefboom gezien, van haar economisch beleid met drievoudige doelstelling :

— de vernieuwing en ontwikkeling van bestaande en nieuwe produkten ;

— ondersteuning van het toegepast wetenschappelijk onderzoek ;

— de onderzoeksactiviteiten van de Vlaamse KMO's stimuleren.

Een grote afwezige dus : stimuleren van onderzoeksprojecten naar de milieueffecten van bestaande en nog te ontwikkelen produktiemethodes. Met andere woorden we staan hier voor een economisch beleid dat geen rekening houdt met de ecologie, dat er zelfs geen interesse voor heeft. Indien we op een milieuvriendelijk economisch beleid willen inspelen, is wetenschapsbeleid hiervoor een essentiële stap.

We stellen vast dat u twee miljard frank ter beschikking stelt van een fonds voor innovatie en technologie, waarbij de Vlaamse Executieve kan tussenkomen in de kapitaalstructuur van de ondernemingen. Het daartoe

Duroi-Vanhelmont

geëigend organisme, namelijk de Gewestelijke Investeringsmaatschappij voor Vlaanderen, wordt daarmee in de kou gezet. U hebt inderdaad op het eind van vorig jaar een ernstige kapitaalbreng gerealiseerd. De GIMV zou over 1 miljard bijkomend kapitaal moeten kunnen beschikken. Dat wordt geweigerd terwijl 1 miljard bovenop wordt versluisd naar een fonds voor innovatie en technologie dat tevens de middelen van het Fonds voor Industriële Vernieuwing opslorpt.

Niettegenstaande het Regeerakkoord opteert voor een verhoging van het kapitaal van de GIMV, met mogelijkheid na te gaan in welke mate een beroep zal kunnen worden gedaan op privé-kapitaal, wordt in de onderhavige begroting geen enkel kredietverhoging ingeschreven.

De Vlaamse Executieve heeft zich uiteindelijk wellicht gunstig laten inspireren door een goede vriend en raadgever, het Vlaams Economisch Verbond. Het VEV kwam immers tot besluit dat een kapitaalsverhoging door de overheid niet wenselijk is, met andere woorden het mengt zich in het beleid van het overheidsbedrijf, het tracht de overheid ertoe te bewegen de Gewestelijke Investeringsmaatschappij voor Vlaanderen niet de nodige expansiemiddelen te verstrekken. Maar ook de inbreng van privé-kapitaal wordt door het VEV afgedaan als niet wenselijk. De stelling van het Directiecomité, dat een kapitaalsverhoging van de GIMV niet wenselijk is, betekent naar eigen zeggen dat de GIMV moet verdwijnen.

Het betekent echter wel dat een einde zou worden gemaakt aan de expansiemogelijkheden van de openbare kredietinstelling. De Vlaamse socialisten betreuren dat de Vlaamse Executieve dit spelletje meespeelt en budgettair geen ruimte heeft voorzien om bijkomend kapitaal te verstrekken aan de GIMV. Ik lees in het verslag, mijnheer de Voorzitter van de Vlaamse Executieve, dat u de Commissie zelf hebt verwezen naar de tekst van het Regeerakkoord waarin zonder omwegen werd gesteld

dat het kapitaal van de GIMV zou worden verhoogd. En nagegaan in welke mate een beroep zal kunnen worden gedaan op privé-kapitaal. Indien de privé-sector verstek laat gaan, wat dan? Hoe kan u het openbaar karakter van de GIMV waarborgen?

Ander punt waaromtrent vragen moeten worden gesteld, is de DIRV-actie. De Vlaamse socialisten hebben verschillende jaren na elkaar kritiek geuit op de eenzijdige gerichtheid in het domein van de spitstechnologie. Wij hebben steeds gepleit voor een diffusie van die technieken en niet voor een concentratie binnen een aantal sectoren. Indien er al enige vooruitgang op dit stuk te bespeuren valt dan blijkt toch nog steeds dat de ganse DIRV-operatie aan diepgaande evaluatie toe is. U hebt verklaard dat inderdaad een aanvang is 'gemaakt met de evaluatie van de DIRV-actie, maar dat u geen weet had van de stand van zaken. Is het niet belangrijk dat u aandringt om te kunnen beschikken over de conclusies teneinde bepaalde evoluties bij te sturen.

In verband met de expansie- en reconversiebeleid is de Vlaamse Executieve dringend aan heroriëntering toe.

Tot op heden wordt in de expansiesteun uitsluitend rekening gehouden met de opdeling volgens de ontwikkelingszones, zoals die door de Europese Commissie werden gedefinieerd. Nochtans wordt uit diverse bronnen de slechte sociaal-economische toestand van bepaalde, aan de ontwikkelingszones grenzende gebieden, aangeklaagd. Eén van die gebieden heeft betrekking op het Hageland, waar in de 20 gemeenten op 100 inwoners slechts 16,4 arbeidsplaatsen zijn, wat bijna de helft minder is dan het Rijksgemiddelde en aanzienlijk minder dan in de aangrenzende gemeenten Turnhout en Hasselt, die wel erkend zijn als ontwikkelingszones. Recent onderzoek wijst uit dat het zwaartepunt van regionale problemen zich situeert in de bestaande ontwikkelingszones namelijk de provincie Limburg en het arrondissement Turnhout. Maar dit on-

derzoek wijst eveneens uit dat een aantal gemeenten van het Hageland zoals Tremelo, Begijnendijk, Aarschot, Scherpenheuvel-Zichem, Kortenaak, Zoutleeuw, Tienen, ook als probleemgebied moeten worden gesignaleerd.

Deze zones bevinden zich qua intensiteit van hun problemen in dezelfde situatie als de erkende ontwikkelingszones. Ze vereisen dus evenzeer een specifiek reconversiebeleid. Vanuit de noodzaak deze gebieden te erkennen als ontwikkelingszones, willen we aan de Voorzitter van de Executieve één duidelijke vraag stellen: welke benadering behoudt u voor aan de probleemgebieden uit de tweede gordel waartoe het Hageland behoort? Mijn voorlaatste punt betreft het energiebeleid. In vergelijking met het energiebeleid dat door het Waalse Gewest werd uitgebouwd is het alsof het energiebeleid in Vlaanderen nationaal is gebleven. Het is onbestaande.

Indien men de begroting ter hand neemt — eigenlijk een lachtertje — sectie 71 in Titel I noemt „Energiebeleid”, dan bestaat die sectie uit één artikeltje met 800.000 frank. In Titel II sectie Energiebeleid: is er één artikeltje voor energierecupererende investeringen 1,8 miljoen. Geen kredieten voor het onderzoek, studie en uitwerking van alternatieve energiebronnen.

De Vlaamse Regering zou een belangrijke rol kunnen spelen in het zoeken naar alternatieve energiebronnen. Het Regeerakkoord bepaalt immers dat de energievoorradings zal worden gegarandeerd door een zo groot mogelijke geografische diversificatie in de bevoorradingsbronnen; dat een brede waaier van scenario's zal worden opgemaakt, waarbij voorrang zal worden verleend aan scenario's, die een nieuwe nucleaire eenheid in België uitsluiten. Bijzondere aandacht zal worden verleend aan nieuwe technieken. Indien de Vlaamse Regering geen aandacht besteedt aan de nieuwe technieken voor opwekking van energie, ontdoet ze zich van haar verantwoordelijkheid inzake de zo belangrijke sector van de energievoorziening en

Duroi-Vanhelmont

de hierbij horende veiligheid van de burger.

Over het tewerkstellingsbeleid werd bij de bespreking van de beleidsverklaring van de Vlaamse Regering reeds gezegd dat het een magere beoening zou worden. Er is in deze begroting geen plaats voor tewerkstellingsprogramma's. Men gaat voorbij aan de echte problemen inzake werkloosheid. De langdurige werkloosheid vooral bij vrouwen en ongeschoolden is een prangend probleem. In de beleidsverklaring stond dat, binnen de zes maanden, aan het VESOC-overleg een voorstel van programma zal worden voorgelegd waarin een reeks mogelijke maatregelen zijn vervat om de langdurige werkloosheid vooral bij vrouwen in de komende vier jaar gevoelig te verminderen.

Als ik vandaag lees dat de Regering en de sociale partners de vrouwenwerkloosheid gaan bespreken, dan stel ik mij de vragen over de bereidheid van de Vlaamse Executieve om op dit vlak het overleg te organiseren. Er zijn thans reeds 4, bijna 5 maanden verlopen sedert de beleidsverklaring, maar over het aangekondigd VESOC-overleg hebben we tot nu toe nog niets vernomen.

Minister L. Kelchtermans : Daarover is een uitgebreide discussie aan de w%~

Mevrouw A. Duroi-Vanhelmont : Een discussie is belangrijk, maar wij hadden graag resultaten gezien.

Bovendien stellen wij vast dat in het hoofdstuk werkgelegenheid — sectie 72 — van de begroting de kredieten op hetzelfde niveau zijn gebleven als in de aangepaste begroting van 1987. Er is dus geen ruimte voor een vernieuwende aanpak.

U hebt verklaard, mijnheer de Minister, dat inzeake beroepsopleiding voor bijzondere doelgroepen bijzondere opleidingen zullen worden georganiseerd, bij voorbeeld opleiding voor migranten, talen voor technici, bijzondere programma's voor vrouwen. Ik hoop dat dit geen vage slogan

blijft en dat onmiddellijk bijzondere programma's voor vrouwen worden opgezet. Thans moet men niet meer wachten op analyses, het is voldoende bewezen dat vrouwen vooral behoren tot de langdurig werklozen-categorie en dat een grote groep ongeschoold is. Langer uitstellen duidt er alleen op dat men de vrouwenwerkloosheid niet wil oplossen.

Zoals ik bij de aanvang heb gezegd inzake het hoofdstuk Economie, Tewerkstelling en Energie is voor de Vlaamse socialisten dit deel het meest teleurstellend van deze begroting, die wij niet zullen goedkeuren. **(Applaus bij de SP)**

De Voorzitter : De heer Ansoms heeft het woord.

De heer J. Ansoms (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, Minister, waarde collega's, het hoofdstuk Economie en Tewerkstelling vertoont natuurlijk heel wat facetten. In deze uiteenzetting richt ik de aandacht vooral op de langdurig werklozen, die ook in het beleid van de Minister op de eerste plaats komen. Als wij de globale werkloosheidscijfers van ons land met deze van andere Europese landen vergelijken, dan komt ons land er niet zo goed uit. Men hanteert dat soms als argument tegen het in ons land en in Vlaanderen gevoerde beleid. Men vergeet daarbij echter te vermelden dat de werkloosheidsuitkering in ons land een blijvend recht is, wat niet het geval is bij onze Europese partners. Daardoor loopt de vergelijking met de andere landen mank. Bovendien zijn de statistieken van de langdurige werkloosheid in ons land de meest betrouwbare van West-Europa.

Als we nu deze cijfers bekijken, stellen we toch enkele opvallende zaken vast. In ons land is de werkloosheid sinds 1985 gestabiliseerd en sinds enkele maanden kennen we een forse daling met ongeveer 10.000 eenheden per maand. In Vlaanderen kent men deze positieve evolutie reeds langer. Zo daalde de werkloosheid er tussen mei 1987 en mei 1988 — het laagste cijfer dat wij van de RVA hebben gekregen — met ongeveer 22.000 eenheden ; dit betekent met 8,5 procent.

Wat de langdurige werkloosheid betreft, stellen we eveneens enkele opvallende zaken vast. We zien dat de langdurige werkloosheid steeds is gestegen, van 120.000 in 1980 tot 268.000 in 1986. Maar tussen 1986 en 1987 is er een kentering opgetreden en de laatste cijfers zijn positief. Hoe moet dit worden geïnterpreteerd ? Wij zagen in de voorbije jaren reeds dat de globale werkloosheid eerst bij de mannen en pas dan bij de vrouwen is gedaald, eerst in de sterke regio's en daarna in de andere. Vermoedelijk geldt hetzelfde voor de langdurige werkloosheid. Daar komt de dalende trend ook langzamer dan bij de werkloosheid in het algemeen. Langdurig werklozen zijn niet automatisch voor de arbeidsmarkt afgeschreven. Hoe dramatisch hun situatie ook is, toch is de poort niet definitief gesloten. Het heeft dan ook zin om de weerbaarheid van langdurig werklozen te blijven stimuleren. We juichen de verdere uitbouw van de jobclubs, zoals het TOP-plan van de Minister bepaalt, ten volle toe.

Ondanks deze gunstige kentering, achten wij een blijvend doelbewust tewerkstellingsbeleid noodzakelijk. Uit de gegevens van de RSZ blijkt dat het aantal arbeidsplaatsen in de privé-sector de jongste jaren weliswaar is gestegen, maar dat dit groten-deels aan het stijgende aantal deeltijdse jobs en aan de recente heropleving van de bouwsector te danken is. Kortom, ook een bedrijfsvriendelijk economisch en fiscaal beleid, dat noodzakelijk is, ook de economische groei en de formules van herverdeling van de beschikbare arbeid doen het totale arbeidsvolume niet aanzienlijk aangroen.

Wij blijven dus op een specifiek tewerkstellingsbeleid aangewezen, want de tegenstellingen tussen actieven en niet-actieven dreigen steeds groter te worden. Zolang er ook maar een greintje rechtvaardigheidsstreven in de politiek aanwezig is, moet de tewerkstelling een absolute prioriteit blijven. Dit moet ook in de begroting worden weerspiegeld. Ik sluit mij aan bij de kritiek van de vorige spreker dat daarvan in deze begroting spijtig genoeg niets te merken is. De begroting van dit jaar kan

Ansoms

dan ook enkel als een overgang worden beschouwd. De CVP-fractie pleit voor een substantiële verhoging in het volgend begrotingsjaar. Ik ben ervan overtuigd, mijnheer de Minister, dat dit pleidooi volkomen met uw eigen verzuchtingen overeenstemt.

Voor ons ligt het TOP-plan, dat de vorige spreker niet kende, opgesteld door de Gemeenschapsminister en momenteel door de sociale partners besproken. Voor het eerst wordt in het beleid van de Vlaamse of nationale Regering absolute voorrang gegeven aan de problematiek van de langdurige werkloosheid. U weet hoe ik in de voorbije jaren heb gepleit voor de humanisering van het lot van de werklozen. U weet dat wij vanuit de CVP en vanuit de Christelijke Arbeidsvereniging voor een kleinschalige aanpak van de opvang van werklozen hebben geijverd. Talloze gemeentebesturen zijn ons daarin gevolgd en vele lokale initiatieven werden genomen. Wij blijven bij onze opvattingen, maar wij beseffen evenzeer dat deze opvang een doekje voor het bloeden blijft, als niet tegelijkertijd op Vlaams en nationaal niveau de grote middelen worden ingezet om aan de langdurig werklozen opnieuw een toekomstperspectief te bieden en het uitzicht op een job.

Dit TOP-plan biedt een dergelijk perspectief en wij begroeten met veel instemming uw bedoeling om dit plan ook ter discussie te stellen in de bevoegde Commissie van de Vlaamse Raad, want fundamentele beleidslijnen op lange termijn vragen een zo groot mogelijke consensus, en als decreetgevende macht wensen wij uitdrukkelijk daarin ons woord mee te spreken.

Het is niet mijn bedoeling om heel het TOP-plan punt voor punt tot in de technische uitwerking te behandelen tijdens dit betoog. Ik wil alleen maar even de geest ervan — de goede geest — belichten. Centraal staat het scheppen van toekomstkansen voor langdurig werklozen. Dit blijkt onder meer uit de 30.000 geplande heroriënteringsgesprekken per jaar in het kader van de arbeidsbemiddeling van

de op te richten VDAB, uit de verdere uitbouw van de succesvol gebleken jobclubs, uit de oriëntering van de opsloringsprogramma's naar de langdurig werklozen — wij voelen hier de geest van Ignaas Lindemans terug — uit de voorkeur om langdurig werklozen als vervangers voor te stellen voor de loopbaanonderbrekers, uit de heroriëntering van de beroepsopleiding naar de werklozen toe, uit de omvorming van de schakelprojecten naar arbeidsmarktgerichte opleidingen, enzovoort.

Als ik dit alles en nog meer op een rijtje zet is de balans positief en zien wij het TOP-plan als een goede gespreksbasis, wat anderen, zoals het VEV ook mogen beweren.

Tegenover het monster van de hardnekkige werkloosheid moet de grootst mogelijke vindingrijkheid aan de dag worden gelegd. De jongste jaren heeft het echt niet aan creativiteit ontbroken.

Graag geven wij enkele persoonlijke ideeën als aanvulling op het TOP-plan.

Het nationaal beleid, uitgestippeld in het nationaal Regeerakkoord, legt sterk de nadruk op preventie. Het wil voorkomen dat jongeren in de langdurige werkloosheid terechtkomen. Het TOP-plan is daarvan de curatieve tegenhanger.

Het wil een remedie zijn voor de bestaande langdurige werkloosheid. Er is echter nog een derde, aanvullende weg, die de curatieve aanpak en de preventie aan elkaar koppelt. Ik verklaar mij nader.

In onze ondernemingen werken enerzijds nog een groot aantal laaggeschoolden. Zij zijn dus nog wel ingeschakeld, maar zij vormen wel de meest bedreigde categorie van werknemers: Ongetwijfeld zullen er daarvan nog een groot aantal uit de boot vallen tijdens de komende jaren. Anderzijds zit onze samenleving met een massa van laaggeschoolde langdurig werklozen. Ik ben er sterk voorstander van om tussen beide groepen een opwaartse spiraalbeweging tot stand te brengen.

Wat ik wil verdedigen heeft van daar-

uit de naam „spiraalplan” gekregen. Sommigen hebben dit voorstel al verwezen naar de sector van de voorbehoedsmiddelen. En dat is nog niet zo dom, want tot op zekere hoogte moet het spiraalsysteem voorkomen dat er nog een hoop langdurig werklozen bijkomen. Alle gekheid op een stokje, waaruit bestaat nu het spiraalsysteem ?

1. De laaggeschoolde werkenden krijgen de mogelijkheid om hun beroep tijdelijk stil te leggen en een bijscholing te gaan volgen. Ondertussen blijven zij in dienst bij hun werkgever, die hun loon gewoon verder uitbetaalt.

2. Hun plaats wordt in die periode ingenomen door langdurig laaggeschoolde werklozen. Zij worden in die periode door de overheid betaald in de vorm van een soort DAC-sta-tuut. Zij worden geselecteerd uit de groep van langdurig werklozen die, in het kader van het TOP-plan, een heroriënteringsgesprek hebben gehad en door de Arbeidsbemiddeling positief worden gesteund.

3. Bij het einde van de opleiding zijn er drie mogelijkheden

a) de eerste komt terug in het bedrijf, neemt zijn job terug op, en de vervanger treedt terug in de werkloosheid ;

b) de eerste komt terug in het bedrijf, krijgt een „hogere” job, en zijn vervanger kan blijven met een gewoon arbeidscontract ;

c) de eerste vindt een betere job in een ander bedrijf, en de vervanger kan blijven met een gewoon arbeidscontract.

Er zijn een aantal belangrijke voor-delen aan dit systeem.

1. Het kost de ondernemingen niets, en het systeem kan functioneren met een minimum aan administratie. Een mogelijke tijdelijke vermindering van rendement, de vervanger moet zich inwerken, wordt gecompenseerd door het feit dat de onderneming achteraf een gratis bijgeschoolde werkracht terugkrijgt.

2. De bijgeschoolde werkenden ver-

Ansoms

hogen hun eigen toekomstkansen wanneer zij eventueel zonder werk zouden vallen.

3. Voor de vervangers is er een minstens tijdelijke tewerkstelling en een vernieuwde weerbaarheid. Bovendien kunnen zij bij sollicitaties achteraf opnieuw recente „ervaring” voorleggen.

4. Tot op zekere hoogte zal er een blijvend tewerkstellingseffect zijn voor iedereen en ook voor de vervangers.

5. Omwille van het feit dat er een aantal tijdelijke jobs voor langdurig werklozen vrij komen, krijgt het TOP-plan, wat betreft het aspect arbeidsbemiddeling, een concrete inhoud.

Ik meen dat daar het zwakke punt ligt van het TOP-plan, namelijk dat men te weinig mogelijkheden zal kunnen aanbieden bij het heroriënteringsgesprek. Kortom : en de laaggeschoolde werkenden, en de langdurig werklozen met lage scholingsgraad komen, bij realisatie van dit voorstel, terecht in een opwaartse spiraalbeweging. En dat is uitgerekend het tegenovergestelde van de neerwaartse spiraal, waar zij op dit moment inzitten.

Mijnheer de Voorzitter, ik ben er mij van bewust dat er tussen droom en daad wetten in de weg staan en praktische bezwaren. De realisatie van zulk systeem — ook van het TOP-plan, zal veel inspanning vragen. Maar tegenover het massale probleem van de langdurige werkloosheid — een hardnekkig en langdurig probleem — kunnen we alleen maar creativiteit, veel energie en ook voldoende financiële middelen zetten.

De CVP-fractie zal alles in het werk stellen om, samen met de verantwoordelijke Gemeenschapsminister, werk te maken van werk. Op die manier zullen wij een bijdrage leveren tot een maatschappij waar de zwakken aan hun trekken kunnen komen. Voor ons geldt nog steeds het devies : de kwaliteit van het leven in een samenleving kan men in grote

mate afmeten aan de wijze waarop zij haar minderheden en kansarmen behandelt. (*Applaus*)

De Voorzitter : De heer Candries heeft het woord.

De heer H. Candries (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Voorzitter van de Executieve, heren Ministers, geachte collega's, in de bevoegde Commissie heb ik niet tegengesteld. Dit ligt misschien niet in de lijn van de ongeschreven spelregels voor een parlementaire oppositie, maar mijn houding was alleen geïnspireerd door mijn streven naar de optimalisering van de werking van deze Vlaamse Executieve.

Mijn ja-stem mag echter niet vertaald worden in een „doe maar verder” zonder meer. Ook ik ben ervan overtuigd : „Wat we zelf doen, doen we beter”, maar, ik ben evenzeer overtuigd dat we meer en beter kunnen.

Men zal me wel tegenspreken met een verwijzing naar de beperking van de Vlaamse bevoegdheden, naar een tekort aan middelen om die bevoegdheden ten gronde waar te nemen.

Er zit echter meer in de mogelijkheden van de grondwetsherziening van 1980 dan er wordt uitgehaald. Er kan doeltreffender beheerd worden. De Vlaamse Executieve is mijns inziens te vaak te defensief.

Ook de Vlaamse Gemeenschap staat immers voor de enorme uitdaging van de snelle verandering. Deze verandering is zowel van kwalitatieve als van kwantitatieve aard. Ons aanpassingsvermogen aan deze verandering zal bepalend zijn voor onze toekomst.

Dit veronderstelt een innovatief beleid, een offensieve aanpak. Van deze Vlaamse Executieve wordt verwacht dat ze mee het nodige klimaat creëert om onze toekomstkansen veilig te stellen.

Onder meer over de kansen voor tewerkstelling zal collega Blanpain tussenkomen, over de mogelijke optimalisering van het management spreekt collega Van Hooland. Ikzelf zal me beperken tot het formuleren van enkele zorgen rond de evolutie

van de DIRV, de problematiek van de schaalverschuiving door de toenevende internationalisering van het economische gebeuren en de voorbereiding op een nieuw Vlaanderen in een nieuw Europa.

Vlaanderen neemt ongeveer driekwart van de Belgische export voor zijn rekening, krijgt ongeveer de helft van de in België geplaatste overheidsbestellingen en moet het stellen met slechts één derde van de in België geplaatste compensaties voor overheidsbestellingen in het buitenland. Hieruit kunnen wij besluiten dat, naarmate de mogelijkheden tot staatstussenkomen toeneemt, Vlaanderen minder goed scoort. Toch zijn nationale referenties voor een aantal bedrijven zeer belangrijk voor de export. In het verleden stond Vlaanderen soms machteloos tegen de achteruitstelling. Het Belgische protectionisme bleek voor de Vlaamse industrie niet te werken. Dit maakt het vooruitzicht van de Europese eenheidsmarkt — 1992 — in ieder geval minder onrustwekkend. Onze bedrijven hebben leren exporteren.

Op een ogenblik echter dat bij de centrale Regering druk wordt uitgeoefend om een beslissing af te dwingen voor een zogenaamde selectieve relance, hetgeen neerkomt op een Belgisch engagement dat onze industrie soms voor een hele generatie zal binden, zal de Vlaamse Executieve uiterst waakzaam moeten zijn opdat de afgesproken verdeelsleutels oprecht zouden gerespecteerd worden, en dit niet alleen op het kwantitatieve, maar ook op het kwalitatieve vlak. De Vlaamse aanwezigheid in het COC en andere overlegorganen wordt uiterst belangrijk. De Vlaamse Executieve moet inspraak eisen bij de contractformulering zelf. Deelnemen aan internationale programma's kan immers op verschillende manieren gebeuren.

Voor Vlaanderen is het nuttig op een gediversifieerde manier aanwezig te zijn. Dit geschiedt best door een spreiding over een zo groot mogelijk aantal bedrijven — ook KMO's — met een zo breed mogelijke gamma van activiteiten. De huidige organisatie en bemanning van de betrokken

Candries

diensten van het Ministerie van Economische Zaken laten geen flexibele en doeltreffende oplossingen toe. Men heeft daar alleen belangstelling voor enkele bedrijven en voor enkele activiteiten. Men heeft er geen aandacht voor het mogelijk hefhoomeffect van deze programma's.

Totaal onderbemand is men er niet in staat de enkele honderden dossiers voor een paar honderd miljard frank compensaties op te volgen, laat staan doeltreffend te beheren. Compensatieverplichtingen zijn soms onvoldoende hardgemaakt in het aankoopcontract, soms nooit bekendgemaakt aan de bevoegde controlediensten, soms ook nooit uitgevoerd. En dit gaat over miljarden... en het gaat niet altijd over slechte wil van de compensatieplichtige.

De oplossing die is uitgewerkt voor toezicht op de compensatieverplichting voor de 44 bijkomende F16's — de zogenaamde 22 procent indirecte compensaties voor het Vlaamse Gewest — zou daarom ook best veralgemeend worden. Dit veronderstelt dat de Vlaamse Executieve daarbij actiever gaat meespelen en daartoe één of andere structuur, een soort compensatiecel, opricht. Dit zal spoedig een zinvolle en doeltreffende investering blijken.

Het verleden toont immers aan dat overdreven afhankelijkheid van deze programma's spoedig leidt tot een chronisch misbruik van allerhande vormen van sociale druk door een te labiele tewerkstelling. Daarom moet van bij de eerste onderhandeling over overheidsaankopen in het buitenland de indirecte compensatie volwaardig aan bod komen. Dit zal niet gemakkelijk blijken, maar het is de moeite waard er de nodige inspanningen voor te doen. Het betreft hier het optimaal aanwenden van onze comparatieve voordelen en geeft kansen aan onze zeer gespecialiseerde bedrijven.

Het deelnemen aan programma's met hoogtechnologische waarde met hefboomvermogen voor de industriële vernieuwing is een objectief van de DIRV. Ik ben ervan overtuigd

dat hier een kans ligt voor nieuwe tewerkstelling en dat de DIRV onze aandacht verdient.

De verantwoordelijken voor internationale programma's klagen er steeds over dat er weinig informatie over onze bedrijven beschikbaar is en dat ze steeds in de richting van enkele bedrijven georiënteerd wordt. Hier stelt zich de keuze van de daarbij te betrekken bedrijven. Onze aandacht zou moeten gaan naar een aantal KMO's met groeivermogen, die op basis van hun specialisatie perfect integreerbaar zijn op internationaal vlak. Deze KMO's exporteren trouwens meestal zowat 80 à 90 procent van hun produkt. Het moet niet zo moeilijk zijn om ze in waardige programma's te integreren.

In het vooruitzicht van 1992 komt het er op aan zoveel mogelijk bedrijven in samenwerkingsverbanden te integreren. Bedrijven moeten mekaar kunnen ontdekken in complementaireiteit, mekaar aanvullen. De tweejaarlijkse Flanders Technology is daartoe een nuttig instrument, maar blijkt me onvoldoende. Waarom tussentijdse niet opnieuw gespecialiseerde technologie-dagen inrichten? Tussen 1981 en 1985 hebben die duidelijk bijgedragen tot een DIRV-ondersteunend klimaat. Ik kan me van de indruk niet ontdoen dat men in verband met het beoogde succes in de hoogtechnologische activiteiten onvoldoende geduld heeft. Toch weten wij dat een goed samenwerkingsakkoord in deze context gemiddeld drie jaar vergt. Wij mogen dus niet te ongeduldig zijn.

Een programma dat bijzondere aandacht verdient is het Europese Airbusprogramma, ons land was er officieel voor het eerst bij betrokken voor de bouw van de A 310, met een bescheiden Vlaamse aanwezigheid. Bij de A 320 zal de helft van de via Belairbus gerealiseerde omzet in Vlaanderen gepresteerd worden. Alles laat voorzien dat de gedane inspanningen ruimschoots zullen vergoed worden, zodat moet gepleit worden voor een nog grotere aanwezigheid in de A 330/340.

Belangrijk is de hervorming van Belairbus en het opentrekken van alleen

maar cellenbouw naar activiteiten in de avionica. Dit moet de kans tot deelneming bieden aan een groter aantal Vlaamse bedrijven, aan een bredere waaier van activiteiten.

Het is nog steeds zo dat een aantal KMO's via buitenlandse bedrijven in dit programma toeleveren. Dit zonder de mogelijkheden die via Belairbus geboden worden. Hier wordt trouwens duidelijk met twee maten en twee gewichten gemeten. Voor een ongeveer gelijke omzet en een ingewikkelder technisch productieproces krijgt Vlaanderen slechts 20 procent van de steun van wetenschapsbeleid.

Tot op heden werd ook geen enkele steunmaatregel voorzien voor de bedrijven actief buiten de cellenbouw. Toezicht op een gelijke behandeling lijkt me noodzakelijk, vooral omdat na de privatiseringsoperatie de Waalse Executieve via Sonaca als partner aanwezig blijft en in het beslissingsproces grote politieke druk kan uitoefenen. Wij blijven dus pleiten voor een nauwe betrokkenheid van de Vlaamse Executieve, die we willen feliciteren met de oprichting van Vlairbus.

Toch denken wij dat Vlairbus zich niet mag beperken tot het Airbusprogramma alleen. Waarom niet uitkijken naar extrapolatiemogelijkheden van de bij het Airbusprogramma opgedane ervaring om deel te nemen aan andere programma's? Hierbij denk ik aan een aantal beloftevolle projecten van het Nederlandse Fokker en aan een ontwerp voor de opvolging van het transportvliegtuig C 130.

Ook zou ik aandacht willen vragen voor onze deelnemingsmogelijkheden aan de Europese ruimtevaartprogramma's. Ook hier moeten wij vaststellen dat een aantal Vlaamse bedrijven via de Belgische overheid geen toegang krijgt tot ESA, maar dit wel bekomt via toelevering aan buitenlandse bedrijven. De eigen structuur is niet altijd een hulpmiddel, doch soms een hinderpaal. Ons land beoogt de volgende jaren jaarlijks zowat 5 miljard frank uit te geven voor zijn deelneming aan deze prestigieuze programma's.

Candries

Er is het probleem van de begeleiding van onze bedrijven in deze internationale overheidsprogramma's. Hoe inspelen op een aantal technologische trends? Er zou een operationele driehoeksverhouding moeten uitgebouwd worden tussen de overheid, de industrie en de onderzoekswereld om een aantal soorten technologie met hefboomvermogen te introduceren. Hierbij moeten wij de angst trachten te bannen die nog bij te velen in verband met de aanwending van nieuwe soorten technologie en de maatschappelijke gevolgen daarvan leeft.

De groei zal immers moeten verwacht worden van deze nieuwe activiteiten. Het in stand houden van traditionele activiteiten zal maar mogelijk zijn door de aanwending van een vernieuwende technologie. Het is de harmonie tussen durvende vernieuwing en rationele instandhouding van het bestaande die de tewerkstelling beveiligen.

De uitbouw van een aantal pilootcentra zoals het IMEC maar dan in de richting van de laser- of biotechnologie, blijkt verder noodzakelijk. Het is een garant voor een structurele samenwerking tussen overheid, onderwijs en industrie.

Ook denk ik dat we ons moeten houden voor een sloganmatige bevoorrediging van de dienstensector. Ook hier ligt de veilige toekomst immers in een evenwicht tussen industrie en diensten. Met het verlies van een industriële activiteit verdwijnt immers de voornaamste troef voor aantrekkingskracht van de dienstensector.

Men moet de economische wetmatigheid respecteren. Een bedrijf dat geen belangstelling heeft om in Limburg te investeren bijvoorbeeld kan men daartoe dan ook niet dwingen en moet men een redelijke kans geven elders, hoezeer we ook ons best willen doen voor de reconversie van het mijngebied. Men kan de bedrijven niet al te zeer onder druk zetten voor de keuze van de plaats waar zij willen investeren. In Limburg zijn er veel troeven, zijn er veel jonge mensen en het komt erop aan ze te vor-

men en scholen uit te bouwen die naar de toekomst zijn georiënteerd. Ik heb er steeds van gedroomd dat Limburg het soft-ware house van Europa kan zijn, waarom niet? Hoe politiek aantrekkelijk het ook moge zijn een bedrijf te helpen starten, wanneer het de ondermijning van een bestaand bedrijf tot gevolg heeft, dan heeft het weinig zin en bekomt men tenslotte alleen een verschuiving van de tewerkstelling. De prijs van zulke operatie is steeds onverantwoord. Hulp bieden aan een vreemde investering voor een activiteit die men een eigen bedrijf onthoudt, leidt tot een klimaat van ontmoediging bij de eigen ondernemers.

Er is ook ontgoocheling bij een aantal Vlaamse ondernemers, omdat ze moeten vaststellen dat we van een overdreven Belgisch centralisme in een even overdreven nieuw Vlaams centralisme dreigen terecht te komen. De Vlaamse Administratie zou er best aan doen van bij de start beroep te doen op de nieuwste communicatie- en beheerstechnieken om de troeven van de diversiteit van ons aanbod en de flexibiliteit van onze KMO's maximaal te kunnen spelen.

Formules als bedrijvencentra dragen ongetwijfeld bij tot de verhoging van de startkansen voor nieuwe ondernemingen. Toch moet gepleit worden voor nog andere vormen van samenwerking, vooreerst op het Vlaamse vlak, om vervolgens in internationale netwerken ons specialistisch aanbod optimale kansen te geven.

Wij moeten vaststellen dat nog steeds onvoldoende wordt ingespeeld op de Europese impulsprogramma's. Ik weet dat er op dat vlak heelwat werd ondernomen; wij hopen dat de toekomst ter zake betere resultaten zal opleveren. Inderdaad, wij constateren dat bij voorbeeld voor een programma inzake energieprojecten slechts 20 procent naar Vlaanderen kon worden gehaald van datgene wat België heeft ontvangen.

Nederland trekt dit en volgend jaar telkens 10 miljoen gulden uit voor informatie over deze Europese programma's en over de komende eenheidsmarkt, 1992. Om in te spelen op de technologische ontwikkeling

geeft men in Frankrijk 81.000 Franse frank per jaar gedurende drie jaar aan bedrijven die jonge onderzoekers inschakelen met een innovatieproject of met een R+D-opdracht, bij voorkeur in Europese context. Er zijn stimuli die worden gehanteerd; misschien kunnen wij daar een voorbeeld aan nemen.

Het is duidelijk, onze voornaamste handelspartners, tevens onze voornaamste concurrenten zijn volop bezig met de voorbereiding van de bedrijven op 1992, op het innovatieve Europa.

Van deze Vlaamse Executieve wordt verwacht dat daar dringend werk wordt van gemaakt. De voorbereiding op 1992, geen datum, maar een concept voor een nieuwe Europese dynamiek, voor een nieuw Europees elan, een trein die we niet mogen missen.

Deze aanpak is in deze Vlaamse Executieve niet gestructureerd. Dit is absoluut nodig. Wij moeten zelf de brug slaan naar dit nieuwe Europa: mijnheer de Voorzitter van de Vlaamse Regering, maak werk van de voorbereiding voor 1992, organiseer onze eigen buitenlandse handel, stimuleer de interbedrijfssamenwerking, bevorder het contact tussen onderneming, onderzoek en onderwijs, ondersteun onze inschakeling in internationale samenwerkingsnetwerken en programma's. Niemand heeft het drukingsvermogen op de centrale regering als u. Wend het aan in deze delicate faze van overdracht van steeds meer bevoegdheden van de centrale naar de Gewestelijke Regering om een nieuw Vlaanderen optimale kansen te geven in een nieuw Europa. **(Applaus bij de VU)**

De Voorzitter : De heer Laverge heeft het woord.

De heer J. Laverge (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, namens de PVV-fractie feliciteer ik de verslaggever met zijn uitgebreid en zeer degelijk verslag. Ik dank de Ministers voor de aandacht die ze tijdens de commissiewerkzaamheden hebben besteed om de documentatie degelijk aan te vullen.

Laverge

Straks zullen collega's Cortois en Denys meer specifieke en politieke bedenkingen bij het economisch beleid van de Vlaamse Executieve maken. Ik zal mij beperken tot het luik „tewerkstelling”.

Welke cijfers men ook hanteert, het kan niet worden ontkend dat de tewerkstelling in Vlaanderen de jongste jaren sterk is verbeterd. In de privé-sector steeg het aantal arbeidsplaatsen aanzienlijk. De werkloosheid in het algemeen en de jeugdwerkloosheid in het bijzonder dalen zelfs spectaculair.

In sommige sectoren en in bepaalde streken doen zich zelfs verschijnselen voor die erop wijzen dat het moeilijk wordt degelijk geschoolde arbeidskrachten te vinden. Geregeld wordt door diverse sectoren de noodklok geluid. Zowel in de bouw- als in de textielsector stelt men een tekort vast aan goed opgeleide arbeidskrachten. Het is een paradox die wijst op het feit dat een adequaat en coherent informatiebeleid, dat snel inspeelt op de werkelijke arbeidsmarktsituatie, echt noodzakelijk is.

Tevens is dit verschijnsel een bewijs temeer dat de meeste ondernemingen gezond zijn, presteren en arbeidscreatief zijn. Het bewijst ook dat het ondernemingsvriendelijk klimaat dat door de vorige nationale Regering werd gecreëerd meer en meer vruchten begint af te werpen. Dit is eigenlijk enkel een bevestiging van wat de Vlaamse liberalen reeds jaren verkondigen.

De PW is er immers van overtuigd dat echte tewerkstelling alleen mogelijk is in rendabele privé-ondernemingen. Daarvoor zijn het behoud en de verbetering van de concurrentiepositie van onze ondernemingen noodzakelijke voorwaarden. Wetende dat Vlaanderen één van de grootste exporteurs is van Europa moet, met het oog op het openstellen van de grenzen in 1992, men zich bijgevolg dringend beginnen af te vragen of het voor Vlaanderen, en zelfs voor België, nog geen vijf voor twaalf is om de roekeloos zware lasten die op het

ondernemingsproces rusten in vraag te stellen.

Immers, de nefaste gevolgen van de vennootschapsbelasting zijn reeds lang bekend. Deze belasting vertraagt de structuurwijziging van de economie, bestraft rendabele ondernemingen tegenover verlieslatende, brengt mee dat ondernemingen nutteloze en oneconomische kosten doen, omdat de fiscus toch de helft betaalt. Tenslotte gaat vaak meer energie naar fiscale optimalisatie dan naar produktieve inspanningen. Dat dit laatste een feit is, bewijst de sterke groei van de fiscale adviseurs in ons land, en meer in het bijzonder in Vlaanderen omdat de Vlamingen ook op dat vlak creatiever zijn dan hun Waalse broeders.

Ook de fiscaliteit en de parafiscaliteit op arbeid zijn een „gekend zeer”. De demotivatie van de werknemers bij het zien van de confiscatie van het resultaat van de marginale inspanning is enorm en zij worden lethargisch en inert.

Daarom is de PW ook zo'n hevig voorstander van een lastenvermindering. Reeds jaren pleit Voorzitter Geens voor een regionalisering van de belastingen.

Het spijt me te moeten vaststellen dat dit concept ook met de op stapel staande staats hervorming niet wordt verwezenlijkt. Vlaanderen krijgt niet de middelen om haar beleid op economisch en tewerkstellingsvlak te realiseren. In Vlaanderen moeten nochtans nieuwe middelen kunnen worden gemobiliseerd om een actievere, progressievere en meer dynamische politiek van economie en tewerkstelling uit te werken.

Een volgend element dat ik ter discussie wil brengen is het probleem van de uitzendarbeid. Het is de leden van deze Raad bekend dat de PVV uitdrukkelijk wenst dat op alle domeinen van het economisch gebeuren een dereguleringsbeweging op gang komt.

Naar mijn oordeel moeten zowel de „afbouw” van de overbodige reglementeringen door de overheid, de administratieve vereenvoudiging, als

de flexibiliteit in de arbeidsverhoudingen hiervan de krachtlijnen zijn.

Een onderdeel van die flexibele arbeidsverhoudingen vormt de uitzendarbeid, een materie die voorlopig nog nationaal is maar die kortelings zou moeten worden overgeheveld.

Het is een publiek geheim dat het wettelijk kader waarin de uitzendarbeid werd gegoten door de vorige nationale Minister van Tewerkstelling en Arbeid, de heer Hansenne, veel te star en te rigide is. Daarom zou dit belangrijk luik uit het tewerkstellingsbeleid niet alleen moeten worden overgeheveld naar de Gewesten maar daarenboven worden ontdaan van zijn strak carcan. Immers, om te beantwoorden aan de steeds grilliger paden van de markt, waar vraag en aanbod steeds zullen blijven spelen, doen de Vlaamse ondernemingshoofden en bedrijfsleiders steeds meer een beroep op uitzendkrachten. De jongste 15 jaar is er in dat domein echter heel wat fundamenteel veranderd. Bij het begin van de jaren zeventig was het prototype van een interimkracht „de breedlachende, vrouwelijke secretaresse met bediendenstatuut”. Thans stellen we vast dat twee derde van de gepresteerde interim-uren voor rekening zijn van arbeiders en dat twee derde van de uitzenduren op naam staan van mannen.

Er is een duidelijke verschuiving enerzijds van bedienden naar arbeiders en anderzijds van vrouwen naar mannen. Vroeger was die verschuiving vaak in tegengestelde zin.

Ook de motivering van de uitzendkracht is gewijzigd naar een interim als transit, in afwachting van een andere, betere en vaste job. Deze methode maakt het mogelijk dat arbeiders zelf een keuze maken om via indirecte jobs een juiste plaats te vinden. Daarom zou ik vragen dat de Vlaamse Minister van Tewerkstelling — van zodra de bevoegdheid ter zake zou zijn overgeheveld — werk maakt van een decreet waar soepelheid één van de basisregels is.

Mijnheer de Minister, heren Ministers, collega's, een volgend puntje waarvoor ik uw aandacht wil vragen,

Laverge

is het probleem van de niet-ingevulde werkaanbiedingen. Het fenomeen is uiteraard niet nieuw. Terwijl de werkloosheid in het algemeen nog veel te hoog ligt, bestaan er in bepaalde regio's en in specifieke sectoren tekorten aan arbeidskrachten. Deze diverse gegevens kunnen we halen uit de vergelijking van de niet-ingevulde werkaanbiedingen met de werklozen per beroeps categorie en per subregionale tewerkstellingsdienst.

Uit mijn ervaring als bedrijfsleider kan ik wijzen op een aantal tekortkomingen in de vigerende werkloosheidsbepalingen. Enige maanden geleden werd in mijn Arrondissement een oproep gedaan tot kandidaten om als arbeider te werken in een expansief bedrijf met een hoopvolle toekomst. We dienden vast te stellen dat, ondanks het feit dat, volgens de gegevens van de RVA, er honderden werklozen in aanmerking kwamen, zij toch niet ingingen op de gunstige werkaanbiedingen. Op zoek naar een reden hiervoor bleek dat de werklozen in kwestie liever werkloos bleven gedurende het jaar, om uitsluitend tijdens de vakantieperiode te werken in één van de grootste pretparken van België. Op die manier dienen zij slechts een drietal maanden per jaar arbeid te verrichten en kunnen zij gedurende de rest van het jaar toch een relatief hoge werkloosheidsuitkering genieten.

Mijnheer de Minister van Tewerkstelling, ik geef dit schrijnend voorbeeld om aan te tonen dat één en ander fout loopt met het werkgelegenheidsbeleid en het zoeken naar oplossingen voor het prangende probleem van de werkloosheid. Ik ben ervan overtuigd dat zolang men het kwaad niet bij de wortel uitroeit, wij in dit land nooit tot een fundamentele oplossing van de werkloosheidsproblematiek zullen komen.

Ik wil u dan ook vragen mijn voorbeelden te verifiëren en uw diensten opdracht te geven de passende maatregelen te nemen. Waarschijnlijk kent iedereen in deze Raad dezelfde of parallelle voorbeelden. Naar mijn overtuiging moeten wij, eerlijkheids-

halve tegenover de burgers en alle belastingbetalers, optreden tegen dergelijke vormen van profitariaat om de kwaal van de vrijwillige werkloosheid een halt toe te roepen. Daarmee moeten wij bewijzen dat de overheidsmiddelen moeten worden aangewend daar waar het noodzakelijk is, daar waar sociale inspanningen echt dienen te gebeuren. Wij kunnen ons immers de vraag stellen of het in de werkloosheidscijfers wel gaat om werklozen die allen werkzoekende zijn. In Groot-Brittannië bestaat een studie waaruit blijkt, dat er van de 3,2 miljoen personen dre in de werkloosheidscijfers zijn opgenomen, bijna 1 miljoen werkelijk werkloos en werkzoekende zijn. Ik beweert niet dat deze cijfers representatief zijn voor België of Vlaanderen. Aangezien bij ons dergelijke studie niet bestaat, kunnen wij ons slechts baseren op gissingen en vermoedens. Het ware misschien interessant, mijnheer de Minister van Tewerkstelling, op een wetenschappelijke manier en via enquêtes, ter zake de juiste verhoudingen voor ons land te achterhalen. Mochten die cijfers van Groot-Brittannië eenzelfde correlatie inhouden voor ons land, dan zou dit een spijtige vaststelling zijn en zouden de burgers van dit land die hard werken en veel belastingen betalen hierdoor sterk ontgoocheld zijn.

De heer H. De Loor : Dat moet u eens aan de werklozen zeggen !

De heer J. Laverge : Laat mij eerst uitspreken, mijnheer De Loor, dan zal u horen wat mijn bedoeling is. Ik ben ook, zoals trouwens iedereen in deze Raad, bezorgd om de werklozen. Het moet echter een eerlijke bezorgdheid zijn en niet enkel een bezorgdheid om bepaalde groepen mensen die electoraal belangrijk zijn.

Mijnheer de Minister, naar mijn oordeel moet nu eens een ernstige analyse gemaakt worden over de werkzoekenden.

Volgens mij zijn er vier categorieën van werklozen. Ten eerste, er zijn mensen die werk zoeken maar er geen vinden. Wij moeten ons allemaal zorgen maken over hun problematische situatie. Eens deze vaststelling gedaan, moet worden gezocht

naar therapieën. Daarvoor werden reeds initiatieven genomen inzake vorming, opleiding, bijscholing. Maar op dat vlak moet nog verder worden gezocht. Spijtig genoeg bestaat er ook een tweede groep van mensen die een uitkering wensen, maar geen werk zoeken. Ten derde, is er een groep van werklozen die ondervindt dat het verschil tussen loon en vervangingsinkomen klein is en het de moeite niet meer vindt om voor dit verschil te gaan werken.

(Onderbrekingen van de heer De Loor) Ik pleit niet voor een daling van het vervangingsinkomen, integendeel, ik pleit voor een stijging van het nettoloon. Wie werkt moet worden beloond.

De heer J. Timmermans : En de bankiers dan !

De heer J. Laverge : Ten vierde, is er de groep van degenen die een werkloosheidsuitkering ontvangen, maar ook in het zwart werken. **(Samentspraken tussen de SP en de PW)**

De heer H. De Loor : Ga dat allemaal eens aan de liberale vakbond vertellen.

De heer J. Laverge : Werkgelegenheid en werkloosheid hebben niets te maken met de vakbond. De vakbond verdedigt de arbeiders en niet alleen de werklozen. De vakbonden creëren geen werkgelegenheid.

De heer H. De Loor : De vakbond verdedigt de lonen en de arbeidsvoorwaarden.

De heer J. Laverge : U moet mij niet doen zeggen 'wat ik niet heb gezegd'. Ik ben het eens dat de werkloosheidsuitkeringen worden verhoogd voor wie in de problemen zit. Maar ik vraag ook dat het verschil tussen loon en werkloosheidsuitkering groter wordt en dat de lasten zouden dalen...

De heer J. Timmermans : . . . en dat men de lonen optrekt.

De heer J. Laverge : Mijnheer de Minister, mag ik aandringen op een studie ter zake zodat wij kunnen nagaan hoeveel personen er tot elke categorie behoren. Nadien kunnen dan de passende maatregelen worden ge-

Laverge

troffen in het belang van de bevolking.

De PVV deelt het pessimisme van allerlei organisaties en zogenaamde onafhankelijke studiediensten niet. Te pas en te onpas worden wij overstelpt met uitlatingen van doemdenkers die weer eens komen verklaren dat de werkloosheid eigenlijk niet is gedaald, de jeugdwerkloosheid nog steeds zeer hoog is en arbeidsplaatsen verloren gaan.

Ik geef één voorbeeld. Het Planbureau voorspelde dat tussen 1984 en 1988 de tewerkstelling zou vermindern met 165.000 eenheden in de privé-sector, 40.000 alleen al omdat de toenmalige Regering haar spaarplan had afgekondigd. In werkelijkheid werden echter 24.000 mensen meer tewerkgesteld dan voorzien. Dus het Planbureau zat er ongeveer 190.000 eenheden naast, wat dus 6 à 7 procent van de werkende bevolking is. Als dat wetenschappelijke analyses zijn. Een boer in West-Vlaanderen kan ook dergelijke ramingen maken.

Nadien zei men dat, ingevolge het Sint-Annaplan, 70.000 banen zouden afvloeien. Vandaag constateren we dat de tewerkstelling de voorbije twee jaar sterk is toegenomen.

Dit bewijst dat er een enorm verschil kan bestaan tussen wat studies en voorspellingen melden en de realiteit. Het zou misschien beter zijn de realiteit te verkondigen in plaats van onze brave burgers permanent met negatieve informatie te overspoelen.

Ik zeg dit omdat men altijd tracht vanuit een bepaalde hoek, op een eenzijdige wijze, de ondernemers te culpabiliseren door te stellen dat zij niets doen voor de tewerkstelling. Ik kan hier enkel bevestigen — met nadruk — dat de ondernemers meer mensen tewerk stellen dan vroeger, behalve in de landbouwsector.

Ik heb nochtans nog niemand gehoord die de landbouwers verantwoordelijk stelt omdat hun aantal is gedaald van 400.000 naar 100.000.
(Applaus bij de PVV)

De Voorzitter : Mevrouw Vogels heeft het woord.

Mevrouw M. Vogels (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, hier staat opnieuw een doemdenker voor u. Na de moraliserende berichten van de heer Laverge durf ik bijna niets negatiefs te zeggen. Ik zal dan ook proberen het positief te formuleren.

Ik wil mijn uiteenzetting in twee delen opsplitsen. In de eerste plaats wil ik iets zeggen over economie en daarna over tewerkstelling, bevoegdheid die sinds deze legislatuur tussen twee Ministers is opgedeeld maar wel nog in dezelfde Commissie huist.

Mijnheer de Voorzitter van de Executieve, bij gelegenheid van de bespreking van de begroting Economie legt u een mooie, kleurrijke brochure voor over DIRV-dynamiek en zeven jaar vernieuwingsbeleid in Vlaanderen.

Bij de start van uw ambitieuze doelstelling lag het, zeven jaar geleden, in uw bedoeling het Vlaamse industriële netwerk te moderniseren, Vlaanderen welvarend en zonder werklozen naar het jaar 2000 te brengen.

De voorliggende brochure bevat geen evaluatie van de basisdoelstellingen alhoewel, naar mijn oordeel maar ook naar het oordeel van vele leden uit deze Raad, deze evaluatie best op haar plaats zou zijn.

Nochtans laat de lectuur van deze brochure wel toe een aantal conclusies te trekken, zij het dan voorlopige. Wat u in de voorbije zeven jaar wel heeft gerealiseerd is het uitwerken van een netwerk van instellingen, centra, adviesraden en fondsen. Los van het feit dat het budgettair eigenlijk onfatsoenlijk is om steeds met meer fondsen te werken, maakt dit alles uw beleid er zeker niet doorzichtiger op. Uw absolute prioriteit, zoals deze brochure vermeldt, met name de Vlaamse samenleving in haar breedste geledingen sensibiliseren en motiveren voor een actieve, dynamische en doelgerichte participatie aan DIRV, wordt, mijn inziens, hierdoor lichtelijk ondergraven.

Wie geen lid is van het VESOC of de SERV heeft minstens een woordenboek van afkortingen nodig om uw beleid te kunnen verstaan, laat staan te evalueren. Ik heb de eerste veertig bladzijden bekeken en hierin komt voor : ITC, FT.1, het DIRV-programma, het TIV, het VCK, het FIOC, het WTCM, het FIV, de VRWB, de VLIWO, IMEC, IWO-MEC, MITEC, ROV, Topplan, LIM, GAB, STC, enzovoort. Mijnheer de Minister, dit waren nog maar veertig eerste bladzijden van de brochure en zij telt er 120. Ik heb mijn poging na de eerste veertig bladzijden dan ook opgegeven.

Minister G. Geens : De verklarende uitleg wordt altijd vermeld.

Mevrouw M. Vogels : In dit geval wel. Maar ik beklag de arme burger die hier zijn weg moet in vinden.

De vraag is echter — en dat is veel belangrijker — of deze mist van letterwoorden niet een stuk Vlaams onvermogen en doelloosheid verbergt. Een eerste vraag die kan worden gesteld is of de Vlaamse Gemeenschap er met haar eigen instrumenten in slaagd is om een doelgericht investeringsbeleid te voeren.

Wat ik hier vorig jaar al stelde, met name dat de meeste bedrijven in Vlaanderen gebruik maken van de nationale voordelen en geboden in het kader van de coördinatiecentra of via de fiscale stimuli wordt door u in het verslag van de Commissie zelfs letterlijk toegegeven.

Hier stelt zich de fundamentele vraag inzake de wetgeving op de economische expansie met name in hoever men in staat is een echte economische politiek te voeren in de zin van het aantrekken van nieuwe investeringen naar Vlaanderen. U bevestigt dat in de Commissie wanneer u zegt dat voor het aantrekken of stimuleren van nieuwe investeringen ook infrastructuur, sociaal klimaat, fiscale stimuli, reeds bestaande bedrijven, opleiding, talen en kennis hun belang hebben. In die zin kunnen ook vragen worden gesteld naar de effectiviteit van dit instrument voor de ontwikkelingsgebieden. Inderdaad, de heroriëntatie van vorig jaar en het

Vogels

nieuwe letterwoord ROF — dit staat voor regionaal ontwikkelingsfonds — beoogde die instrumenten van economische expansie te heroriënteren naar de ontwikkelingsgebieden.

Reeds na één jaar tekenen zich duidelijke tendenzen af, met name dat het ROF niet veel meer kan dan investeringen laten verschuiven van de ene ontwikkelingszone naar de andere. Ik verwijs naar een aantal voorbeelden. Er is het metaalbedrijf Coenen dat zich in de Kempen, ontwikkelingszone, bevindt en dat laten kennen heeft dat zij eerder naar Limburg als investeringsterrein zouden gaan. Hetzelfde geldt voor de uitlatenfabriek BOSAL. Er is ook het probleem van Eurolim, een nieuwe kartonfabriek in Limburg, die een zware bedreiging vormt in de eerste plaats voor een kartonfabriek in de Kempen met name Belgica.

In hoever zijn wij inderdaad in staat om met de huidige instrumenten een gericht investeringsbeleid te voeren ?

Wat trouwens de rest van die reconversiepolitiek in Limburg betreft vind ik dat het er erg mee gesteld is. Het enige wat wij tot nu toe als concreet plan hebben gehoord is een beetje het creatiefloos oprichten van een monsterpretpark, volledig passend in de modetrend van de pretparken trouwens. Ik moet de heer Candries teleurstellen, Limburg zal niet de softwareprovincie maar een groot pretpark worden. Ik denk niet dat dit uw bedoeling is evenmin als de mijne. **(Onderbreking van de heer Cortois)** Jawel, ik kom daar geregeld. Er zijn daar al veel pretparken. Waar ? Zowat overal.

Een andere vraag is of men die expansiewetgeving en het beleid voor industrieel onderzoek heeft kunnen gebruiken als hefboom voor nieuwe industriële ontwikkeling zoals u dat zag en aldus bijdragen tot nieuwe technieken voor expansie en research en niet langer, zoals het vroeger vaak het geval was, het steunen van bedrijven in moeilijkheden, wedersamenstelling van kapitaal, enzovoort. Ook dit is zeer onduidelijk en komt zeker

niet in uw DIRV-brochure naar voren.

Op dit vlak was een evaluatie nochtans meer dan gepast, ook al gezien de ondoorzichtigheid in verband met de beslissingen rond de investeringsdossiers. Ik vraag mij echt af waarom u dat niet hard maakt. Tot wanneer u mij van het tegendeel overtuigt ben ik genoodzaakt voort te gaan op een aantal vage indrukken in dit verband. Deze zijn weinig positief. Buiten de grote rationaliseringsinvesteringen in grote bedrijven die eigenlijk compleet los staan van de Vlaamse economische politiek, ik denk aan BELL, aan Phillips-Brugge hebben de eigen initiatieven weinig aarde aan de dijk gebracht. Groots opgezette projecten zoals MITEC hebben de Vlaamse overheid tot nu toe meer lasten dan baten gebracht. De toetreding van ALCATEL stelt minstens vragen naar de verdere innoverende technologische ontwikkelingen die in dit bedrijf nog mogelijk zijn. Ook de pogingen om in de Aerospace-industrie via EURAIR een poot aan de grond te krijgen is schromelijk mislukt. Van het groots opgezette centrum voor nieuwe materialen, de zogenaamde Pilote Plant Composite Materials is enkel het Limburgs centrum voor neo-keramiek overgebleven.

Dit zijn stuk voor stuk gegevens die toch tot nadenken zouden moeten stemmen en die mij in elk geval laten besluiten dat het economisch en industrieel beleid in Vlaanderen in feite op een verkeerd spoor zit. Ik wil niet negatief blijven. Ik ben ervan overtuigd dat een regionaal beleid meer kan op dat vlak maar dan wel volgens een iets bescheidener principe met name wie niet groot is moet uiteindelijk maar slim zijn.

Wat uw weinig gecoördineerd beleid gemeen heeft is blijkbaar dat het kost wat kost Vlaanderen een soort imago van hi-tech — maar dan in de klassieke zin van het woord — wil geven. U wil Vlaanderen niet laten nahinken op de economische grootmachten en hier aerospace industries, micro-electronica industries, enzovoort, zien ontstaan.

Moeten wij ons niet dringend de

vraag stellen of wij wel dit soort industries nodig hebben en, zo ja, of dit hoe dan ook haalbaar is, zonder ons zelf te compromiteren en zonder als kleine jongen overal als tweede te moeten komen. Moeten wij ons niet veeleer een toekomstgerichte specialiteit toeëigenen die ons zou onderscheiden van de Japanners en de West-Duitsers maar die, mits een gecoördineerd beleid, in staat is onze eigen regio te profileren, ook in het Europa van na 1992. Ik meen dat er op dat vlak nog heel wat terreinen blank liggen die na 1992 aan grote noden kunnen beantwoorden. Wij hebben in Vlaanderen de know how en de infrastructuur om bijvoorbeeld op het vlak van afvalverwerking en waterzuivering innoverend op te treden.

Ik denk hierbij aan plant genetic systems maar ook aan de onderzoekseenheden binnen de universiteiten en de industrie die nu, bij gebrek aan steun, hun beste krachten vaak zien afvloeien naar het buitenland. Voor mij ligt daar de toekomst van een Vlaams industrieel vernieuwingsbeleid en daarover zou ik in het geregionaliseerde Vlaanderen in feite een grondig debat willen voeren, wat tot op heden blijkbaar onmogelijk was.

Er blijft dan nog de derde pool van uw DIRV-beleid : de tewerkstelling als afgeleide van een vernieuwd industrieel beleid dat Vlaanderen zonder werklozen naar het jaar 2000 zou brengen. Ik citeer u enkele cijfers : tussen 1980 en 1987 steeg de werkloosheid in Vlaanderen, ondanks de DIRV-actie, inderdaad met 47,5 procent tot 261.536 werklozen.

Ik haal deze cijfers niet van duistere onderzoeksbureaus maar uit de brochure van de heer Kelchtermans, die qua teneur eigenlijk het tegendeel zeggen van hetgeen in uw DIRV-brochure is vermeld. Het is toch een merkwaardige vaststelling dat men met dezelfde cijfers twee totaal verschillende politieken kan verdedigen.

Collega Laverge leek blijkbaar erg bezorgd om wat hij noemde „de kwaal van de vrijwillige werkloosheid”. Ik begrijp zijn bezorgdheid maar deel ze niet helemaal. De kwaal

Vogels

van de vrijwillige belastingontduiking vind ik zeker even erg. Alhoewel de heer Laverge hier momenteel niet is wil ik toch zeggen dat de gemiddelde werkloosheidsuitkering op dit ogenblik niet méér bedraagt dan 16.000 frank en wanneer men de rekening maakt dan zou de kwaal van de vrijwillige werkloosheid wellicht heel wat minder kunnen kosten dan de kwaal van de vrijwillige belastingontduiking, een verhouding van 10 miljard versus 200 miljard frank.

De heer A. Denys : Het is zinloos beide met mekaar te vergelijken. Beide zijn ontduikingen en moeten allebei worden aangepakt.

Mevrouw M. Vogels : Mijnheer Denys, voor mij is dit een debat ten gronde. Voor mij moeten de werkloosheidsuitkeringen niet worden ingekrompen. Zolang wij in deze samenleving niet in staat zijn om aan iedereen het recht op arbeid te garanderen, moeten wij minstens het recht op inkomen garanderen. Dat is evenwel een ideologische discussie die ik graag met u eens ten gronde wil voeren. Hier de platvloerse bedenking naar voren brengen van de werkloze profiteurs vind ik erg goedkoop.

De heer A. Denys : Ik heb dat toch genuanceerder naar voren gebracht.

Mevrouw M. Vogels : Ik vond het allesbehalve genuanceerd, zeker als wij vergelijkingen maken met de gradatie van het profiteren.

Mijnheer Kelchtermans, inzake de werkloosheid heeft u gelijk dat sinds 1984 de evolutie positief is : in 1985 daalde zij met 4,2 procent ; in 1986 met 3,9 procent ; in 1987 helaas maar met 0,4 procent. Belangrijker is echter de vaststelling dat deze daling niets te maken heeft met het gevoerde industriële beleid in het kader van de DIRV, vermits deze zich tot nu toe hoofdzakelijk richtte op de industriële sector. Ook daar heeft collega Laverge ongelijk omdat tijdens de laatste tien jaar niet minder dan 156.944 jobs verloren gingen.

Het positief saldo van de tewerkstelling in Vlaanderen is vooral te dan-

ken aan de bijkomende plaatsen in de dienstensector, waar 157.036 tewerkstellingsplaatsen bijkwamen. De daling van de werkloosheidscijfers de jongste jaren is vooral te danken aan de creatie van deeltijdse werkplaatsen.

De heer J. Laverge : Dat is niet juist.

Mevrouw M. Vogels : In 1980 hebben 10.000 mensen gekozen voor deeltijdse jobs om aan de werkloosheid te ontsnappen ; in 1988 waren dat er al 140.000. Het aantal deeltijdse jobs is enorm toegenomen en dit beïnvloedt de werkloosheidscijfers in niet geringe mate. Bovendien — dat moet ik toegeven — is er een belangrijke afname van de jeugdwerkloosheid. Ook dit is voor een groot deel te danken aan een demografische factor.

De heer W. Cortois : Er zijn veel actieven die deeltijds zijn gaan werken.

Mevrouw M. Vogels : Dat klopt, en dit wordt bijgeteld bij de gecreëerde arbeidsplaatsen. Indien men het zou uitdrukken in uren, dan zou de vergelijking er heel anders uitzien.

De heer J. Laverge : Het aantal actieven stijgt nog en dit zal zo blijven tot in de jaren negentig.

Mevrouw M. Vogels : De stijging is enorm afgenomen ingevolge demografische factoren. Deze hebben in grote mate de cijfers van de jeugdwerkloosheid beïnvloed. ik wil niet minder of niet meer daarover zeggen en ik meen dat iedereen het daarmee eens is. Het resultaat is in ieder geval dat de sector van de werkloosheid veel grondiger is veranderd. Er zijn echter zeer veel langdurige werklozen. Zelfs op basis van de naar Europese normen strenge criteria, namelijk twee jaar werkzoekend zijn, zijn er in Vlaanderen bijna 250.000 personen langdurig werkloos. Het strekt Minister Kelchtermans tot eer dat hij hierop onmiddellijk inspeelt met een, weliswaar campagneachtig, topplan.

Sta mij toe, mijnheer de Minister, ook hierbij enkele bedenkingen te formuleren. Het plan bevat drie soorten maatregelen : inzake opleiding,

tewerkstelling en arbeidsbemiddeling.

De basis van de filosofie blijft mijns inziens de herscholing en de heroriëntering. Er blijven een aantal niet-inge vulde arbeidsplaatsen bij gebrek aan juist die geschoolde arbeidskrachten op de markt die op dat bepaald ogenblik werk zoeken. Het zijn er in elk geval 150.000. Hiermee bedoel ik dat, hoe men ook bijschoolt en herschoolt, er niets verandert aan de structurele werkloosheid die vandaag en morgen nog een feitelijk gegeven zal zijn en dat het gevolg is van het soort investeringen die eerder arbeidsbesparend dan arbeidsintensief zijn.

Mijn conclusie is en blijft : vorming werkt misschien wel, maar creëert geen werk. Ik wil hiermee niets afdoen aan de waarde van vorming en bijscholing. Ik meen dat de snelle evolutie van onze samenleving zelfs een permanente vorming noodzakelijk maakt.

Ik wil hier wel vraagtekens plaatsen bij markt-gerichte opleidingen van veel meer mensen dan die markt op een bepaald moment nodig heeft. U wil jaarlijks 10.000 langdurig werklozen herscholen. Dat zal 2,5 miljard frank extra kosten aan de infrastructuur van de RVA. Mijn concrete vraag is : hoe zal u dat betalen, want dit bedrag is niet ingeschreven op de begroting van 1988. Zijn de geruchten waar dat de VDAB hiervoor een lening zal uitschrijven en zo ja, hypothekeert u dan niet de volgende jaren ?

Er is ter zake een grondige discussie nodig in de Vlaamse Raad aangezien de cijfers niet in de begroting van 1988 terug te vinden zijn.

Een tweede reeks maatregelen betreft de arbeidsbemiddeling, met ook hier heroriënteringsgesprekken als centraal gegeven. Deze techniek was nationaal al voorzien voor jongere werklozen. Ik vind het nog maar eens een bijkomende controle en kan de vraag wat men met deze controle doet, niet onderdrukken. Ik heb dus nogmaals een concrete vraag : welke garantie hebt u ter zake, aangezien

Vogels

de controle op de werklozen nog altijd nationaal is ?

Bovendien durf ik ten gronde twijfelen aan de rol die de RVA, of in de toekomst de VDAB, hierin kan spelen. Het is namelijk zo, dat de arbeidsbemiddeling en de technieken die de RVA hiervoor heeft, de jongste jaren inderdaad effectiever en efficiënter zijn geworden. Meer bedrijven doen beroep op de RVA als bemiddelaar en meer bedrijven maken gebruik van het interimbureau van de RVA. Volgens mij doen ze dat omdat de RVA zich meer is gaan richten op de noden van de bedrijven en enkel nog die werkzoekenden stuurt die beantwoorden aan het profiel — en dat is meestal jong en geschoold — dat de bedrijven stellen. Men vraagt geen ouderen en langdurige werklozen.

In die zin werd trouwens de automatisering aangepast en het kaartstelsysteem ingedeeld in niet meer plaatsbare en plaatsbare werklozen.

Dit geldt evenzeer voor de scholingsprogramma's. De RVA is zich meer en meer gaan richten op de noden van de industrie. Een typevoorbeeld daarvan is de opleiding van vrachtwagenbestuurders, waar contracten werden afgesloten met de overkoepelende organisatie van de vervoerbedrijven die het materiaal, zijnde de vrachtwagens ter beschikking stelt en waar de RVA de opleiders ter beschikking stelt. In dat samenwerkingscontract heeft ook de bedrijfs wereld een ernstige impact op de selectie van degenen die opleiding mogen volgen. Er werd een bijkomende selectieprocedure ingebouwd, waardoor personen die zij niet meer plaatsbaar vinden worden geschrapt. Deze evolutie brengt mee dat heel de middenstructuur van de RVA meer op de gemakkelijk plaatsbaren dan op de langdurige werklozen is gericht. Met andere woorden, de RVA is stilaan de taken aan het overnemen die de bedrijfs wereld vroeger op zich nam en plaatst vooral personen die ook zonder opleiding en bemiddeling aan het werk zouden kunnen en die vroeger door de bedrijven zelf werden gezocht en opgeleid.

Er blijft ten slotte de taak van de overheid in verband met de tewerkstelling. Naast een aantal verdienstelijke partiële maatregelen die u in uw brochure aankondigt, blijft het belangrijkste instrument ongetwijfeld de opslorplingsprogramma's en de vraag of en onder welke voorwaarden deze geregionaliseerd zullen worden. Wij konden hierrond via de pers reeds een preliminaire discussie volgen, die in feite een beetje wees op een beginnend bevoegdheidsconflict tussen de nationale Minister van Arbeid en Tewerkstelling en uzelf. Mijn concrete vragen zijn de volgende : welke is de stand van zaken op dit ogenblik ? Zijn er overeenkomsten afgesloten ? Zullen die tewerkstellingsprogramma's geregionaliseerd worden ? Onder welke voorwaarden en volgens welke verdeelsleutels zal dit gebeuren ?

Een even belangrijke pool bij de tewerkstelling van langdurige werklozen, waarover u niet praat, is de plaats van de gemeenten bij het voeren van een beleid ter zake. De Vlaamse Raad keurde op 20 oktober 1987 een resolutie goed in verband met een plaatselijk tewerkstellings- en bemiddelingsbeleid. Tot nog toe heb ik daarover van de Executieve niets gehoord en bij mijn weten is aan die resolutie geen enkele uitvoering gegeven. Ik ben er nochtans van overtuigd dat de gemeenten goed geplaatst zijn om een aantal noodzakelijke taken in het belang van de gemeenschap op zich te nemen. Dit veronderstelt uiteraard bijkomende middelen voor de gemeenten en de voorwaarde dat ze een aantal langdurige werklozen zinvol werk verschaffen. Ik nodig u uit om een „denkspite” in die richting te volgen.

Tijdens de besprekingen in de Commissie hadden wij het over de toekomst van de zogenaamde schakelprojecten voor laaggeschoolden. Op dat ogenblik heeft u geantwoord dat de betoelaging van de divers VZW's tot juni verzekerd was en dat u, mits de nodige middelen voorhanden zijn, de werking van deze VZW's wil veilig stellen. Zullen deze VZW's verder kunnen blijven bestaan ?

In uw tewerkstellingsbeleid vind ik

weinig of niets in verband met maatregelen voor de vrouwen. Zijn er speciale maatregelen bepaald ? Ik denk aan een niet essentieel, maar toch belangrijk voorbeeld, namelijk het aanwerven van vrouwelijke arbeidsbemiddelaars, een voorstel dat ook reeds door mevrouw Smet, Staatssecretaris voor Maatschappelijke Emancipatie, werd gedaan en tot doel had de vrouwen meer gelijkwaardig en aanvaardbaar te maken voor de industriële wereld.

De Voorzitter : De heer Cortois heeft het woord.

De heer W. Cortois (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, geachte collega's, het herstel van de Belgische economie, — zo zegt men overal, maar laten we bescheiden blijven — is het werk van de Vlamingen.

Met deze korte zin kunnen we het economisch beleid evalueren zoals het de jongste jaren is gevoerd. Het kan niet worden ontkend dat sedert 1985 de Vlaamse locomotief opnieuw het Belgische treinstel trekt. Die bewerking kan trouwens worden gestaafd met het nodige cijfermateriaal. Ook bij de besprekingen in de Commissie voor Economie werd deze positieve tendens aangetoond.

De cijfers bewijzen dat de Vlaamse ondernemingen en KMO's instaan voor ruim driekwart van de Belgische uitvoer van industriële goederen. Zowel de investeringen als de omzet van de kleinhandel stijgt in Vlaanderen in ruimere mate dan in Wallonië en vooral de werkloosheid en meer in het bijzonder de jeugdwerkloosheid evolueert gunstiger in Vlaanderen dan in Wallonië.

De Vlaamse Regering heeft dus ingespeeld op het herstelbeleid zoals het sedert 1982 tot eind 1987 — wat morgen zal brengen weten wij niet — door de nationale Regering werd gevoerd. Dit zorgde voor nieuwe impulsen in het Vlaamse bedrijfsleven. In tegenstelling tot de beginperiode van de autonome Vlaamse Regering waar vooral aandacht werd besteed aan de derde industriële revolutie en aan Flanders Technology International zijn we inmiddels overgeschakeld

Cortois

op meer aandacht voor investeringen en het creëren van nieuwe, blijvende werkgelegenheid. Ook dit blijkt uit de cijfers zoals ze door de Minister aan de Commissie werden gegeven.

Ondanks het feit dat we positief kunnen terugkijken op de jongste jaren van het economisch beleid van de Vlaamse Regering, blijft onze PVV-fractie toch met een aantal vragen zitten naar de toekomst toe. Ik zal trachten in het korte tijdsbestek dat mij is toegemeten, vanuit onze fractie een aantal bedenkingen en vragen te formuleren.

Een eerste gedachtengang die ik hier wil naar voren brengen heeft betrekking op de Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid. In het Regeerakkoord van 30 januari jongstleden en waaraan wij zeer hechten, staat geschreven dat deze instelling in staat moet worden gesteld haar rol volwaardig te vervullen. Zoals de leden van de Raad weten werd de VRWB opgericht op 17 juli 1985 en geïnstalleerd op 18 februari 1986. Na een enigszins moeizame start zal, volgens de verklaringen van Minister Geens, deze Raad vanaf heden optimaal kunnen functioneren. De VRWB is een van die talloze instellingen en organen die in het kader van de DIRV-actie werden opgericht.

In de brochure „DIRV-dynamiek : zeven jaar vernieuwingsbeleid in Vlaanderen”, — waarvan mijn geachte voorgangster hier melding heeft gemaakt —, die enkele maanden geleden aan alle leden van de Raad werd rondgestuurd, is er in totaal sprake van meer dan 30 verschillende instellingen, organen en adviserende lichamen. Het ware misschien eens goed een speciale commissie in de schoot van de Raad of van de Vlaamse Regering te belasten met een evaluatie van al deze — wat ik zou durven noemen — DIRV-organen. Ik kan mij immers niet van de indruk ontdoen dat door de enorme versnippering van al deze instellingen en diverse middelen in het kader van de DIRV-actie, veel middelen en energie verloren gaan door gebrek aan coördinatie en integratie en ingevolge overlappenden. Namens onze

fractie durf ik dan ook de vraag stellen of het echt nodig is voor ieder nieuw idee, hoe briljant het ook moge zijn, voor iedere nieuwe actie een aparte instelling, een apart orgaan of een afzonderlijk fonds in het leven te roepen en wij ons niet beter zouden houden aan beperkte algemene structuren ?

Meent de Voorzitter van de Vlaamse Executieve en tevens Gemeenschapsminister voor Economie dat dit alles de doorzichtigheid van het Vlaams industrieel beleid ten goede komt ? Ik had hierop van hem graag een concreet antwoord gekregen.

Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, bij een bezoek aan het Interuniversitair Micro-Electronica Centrum (IMEC) te Leuven eind 1987 vanwege EG-commissaris Varfis, beklemtoonde deze de internationale roeping van IMEC en onderstreepte de noodzaak om de kennis van IMEC ter beschikking te stellen van KMO's in de diverse Europese landen. De Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Minister Geens, nodigde IMEC uit om ter zake een strategie uit te werken en aan de Vlaamse Regering en de EG-Commissie voor te leggen. Daarenboven stelde hij voor de afdeling opleiding van het Centrum uit te breiden tot universiteiten en opleidingscentra in andere Europese landen. Met andere woorden, hij wil het IMEC zien uitgroeien tot een Europees onderzoekcentrum.

Iedere weldenkende Vlaming — zijn er andere ? — staat achter het initiatief van IMEC te Leuven. De vraag echter of IMEC al dan niet zelfbedruipend is, doet voorlopig nog weinig ter zake. Dit belet echter niet dat ook hier enige nuancering in acht moet worden genomen. Alleen al om zuiver defensieve redenen heeft Vlaanderen een onderzoekcentrum als IMEC nodig. Vanuit de vrees dat Vlaanderen een hopeloze achterstand zou oplopen inzake de micro-elektronica was het noodzakelijk om iets te doen. Dezelfde redenering en opportuniteitsvraag geldt eveneens voor de biotechnologie, de nieuwe materialen, telecommunicatie en voor alle soorten spits technologie

waarin we inzake onderzoek sterkt staan, maar waarvoor ons land helaas niet over de nodige dimensie beschikt.

Waar ik hier echter vanuit de PVV-fractie wil voor waarschuwen is dat we moeten vermijden dat deze instituten uitgroeien tot instellingen waarin de overheid geld moet pompen, louter om de werkgelegenheid aldaar te verzekeren. Vlaanderen is, en het zou vermetel zijn dit te durven dromen, geen industriële noch een technologische grootheid. Wij moeten dan ook niet trachten op te torren tegen Japan en de Verenigde Staten. Europa daarentegen moet dit wel kunnen en daarom moeten wij binnen dit groter geheel ervoor zorgen dat we in de running blijven en ons aandeel opeisen. Dit alleen is een doel dat heel wat energie en ambitie vergt. Deze doelstelling mag echter niet verworpen tot een middel voor kunstmatige tewerkstelling.

Een volgend punt waarop ik de aandacht van de Raad wil vestigen houdt verband met de passus in het Regeerakkoord inzake de Gewestelijke Ontwikkelingsmaatschappijen. Zoals in het vorig regeerakkoord is ook nu weer ingeschreven dat de rol en de structuur van de GOM's zullen worden herzien en aangepast, teneinde de GOM-acties beter te integreren in het beleid van de Vlaamse Regering.

Uit persberichten blijkt, dit is trouwens de enige manier waarop wij dit kunnen vernemen, dat in de schoot van het Vlaams Economisch en Sociaal Overlegcomité (VESOC) er op 28 april jongstleden een akkoord werd bereikt over de toekomstige werking van de Gewestelijke Ontwikkelingsmaatschappijen.

Er zou een consensus bereikt zijn over de nieuwe rol en structuur van de GOM's. De GOM's blijven behouden als publiekrechtelijke instellingen met rechtspersoonlijkheid en met volgende taken : op autonome wijze bijdragen tot de sociaal-economische ontwikkeling van hun werkgebied ; ondernemingspromotie ten voordele van individuele bedrijven ; ondersteuning van uitvoer en toelevering ; organisatie van overleg tus-

Cortois

sen overheden en instellingen die op sociaal-economisch vlak actief zijn ; samenwerking met de SERV.

Daarenboven zal het aantal bestuursorganen worden gereduceerd en zal de jaarlijkse Algemene Vergadering worden afgeschaft.

Tot daar de belangrijkste punten die in VESOC zouden zijn beslist. Graag had ik van de Voorzitter van de Executieve vernomen of hij deze persberichten kan bevestigen.

Namens de PW-fractie stel ik mij ook de vraag of voorafgaand aan dit overleg in de schoot van VESOC er een evaluatie werd gemaakt van de respectievelijke GOM's sedert hun oprichting. Het is een oud zeer dat bepaalde GOM? vrij goed functioneren en andere enkel nog papieren, maar ook dure tijgers zijn.

Tevens kan de vraag worden gesteld of de verschillende toelagen die de GOM's ontvangen vanwege de Vlaamse Gemeenschap nog opportuun zijn, of althans of deze onder dezelfde voorwaarden en omstandigheden moeten worden toegekend. Het gaat hier immers om een louter provinciaal initiatief ; het behoort tot de autonomie van elke Provincie al dan niet een GOM te installeren. De kostprijs van dit studie- en sensibiliseringsorgaan zou echter door de Provincies, indien zij dit dan nog wensen, zelf moeten worden gedragen.

Luidens een artikel in de „Financieel Economische Tijd” van eind oktober 1987 zou Minister Geens een voorstel hebben gedaan waarbij Provincie, werkgevers en werknemers elk een derde van de mandaten zouden bekleden in de respectievelijke GOM's. Momenteel is het zo dat wat betreft het beheer van de GOM's de Provincie de helft plus één van de mandaten in handen heeft en de resterende mandaten worden verdeeld tussen werkgevers en werknemers. Dat heeft tot gevolg dat de provinciale politiek een rol zal spelen in het beheer en bij de organisatie. Ik vraag mij af of dit wel wenselijk is.

— **De heer A. De Beul, Ondervoorzitter, treedt als Voorzitter op.**

De vraag kan gesteld worden of het niet beter zou zijn om het beheer en de werking van de GOM% te dynamiseren zodat de mandatenverdeling er als volgt zou uitzien : een derde Provincie, een derde werkgevers en werknemers, een derde private beheerders, exporteurs, enzovoort. Dit zou alvast de oververtegenwoordiging van de patronale en syndicale afgevaardigden, meestal professionelen, vermijden. Anders krijgen we opnieuw een zoveelste overlegorgaan dat zeker overlappend werkt met reeds bestaande instellingen en organen hetzij op provinciaal hetzij op regionaal niveau.

Daarenboven kan men zich de vraag stellen waarom de Vlaamse Executieve, die momenteel toch zorgt voor de quasi integrale financiering van de GOM?, geen vertegenwoordiging heeft in de bestuurslichamen van deze instellingen ? Mijns inziens is het het één of het ander : ofwel schaffen we de toelage vanwege de Vlaamse Gemeenschap af en beslist de Provincie autonoom of de GOM's blijven bestaan en hoe de structuur eruit ziet ; ofwel blijven we — al dan niet in een gereduceerde vorm — toelagen verschaffen aan de GOM's maar moet de Executieve minstens vertegenwoordigd zijn in de structuren. Graag had ik ter zake het standpunt van de Voorzitter van de Vlaamse Executieve gekend.

Uit het artikel van de „Financieel Economische Tijd” blijkt ook dat Minister Geens het beheer van de GOM's doorzichtige en lichter wil maken. Economisch-wetmatig moet dit uiteraard minder kosten. Toch stelt hij dat de ganse operatie een nuloperatie moet zijn voor de Vlaamse begroting. Kan hij deze stelling verklaren en nader uitleggen ?

Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, een laatste paragraaf uit het Regeerakkoord, die mijn bijzondere aandacht geniet, heeft betrekking op de Gewestelijke Investeringsmaatschappij voor Vlaanderen, de GIMV. In het Regeerakkoord is immers voorzien dat om de GIMV meer slagkracht te verlenen haar kapitaal zal worden verhoogd en tevens zal worden nage-

gaan in welke mate een beroep kan worden gedaan op privé-kapitaal.

In het weekblad „Snelberichten” lees ik dat vorige week het directiecomité van het VEV tot het besluit is gekomen dat een dergelijke kapitaalsverhoging niet wenselijk is.

De VEV-stelling dat die kapitaalsverhoging vanwege de Vlaamse overheid in de GIMV niet wenselijk is, steunt op verschillende overwegingen en werd genomen na een grondige bespreking. Uiteraard hebt u, mijnheer de Minister, ook kennis van deze stelling van het VEV. Wij hebben hier waarschijnlijk in deze Raad niet de tijd om een debat ten gronde aan te gaan over de opportuniteit van een openbare holding. Toch had de PVV-fractie graag geweten wat het standpunt is van Minister Geens ter zake en wat hij concreet zal ondernemen ? Zal bijvoorbeeld de Vlaamse Executieve een ontwerp van decreet ter zake indienen om te kunnen voldoen aan de libellering uit het Regeerakkoord. Immers om beroep te kunnen doen op privé-kapitaal dient één en ander wettelijk te worden gewijzigd.

Ter zake wil ik dan ook een voorstel doen. Alvorens tot een beslissing in deze of gene zin over te gaan zou het misschien wenselijk zijn in de schoot van de Commissie Economie in deze Raad een hearing te houden met de verschillende betrokken instanties. Waarschijnlijk kunnen we dan na rijp beraad een aanbeveling geven naar de Vlaamse Regering toe om te zien in welke mate een kapitaalsverhoging van de GIMV wenselijk is en of dienvolgens decretaal moet worden opgetreden.

Tot daar, mijnheer de Voorzitter van deze Raad, mijnheer de Voorzitter van de Executieve, mijnheer de Minister, enkele bedenkingen vanuit de PVV-fractie met betrekking tot de deelbegroting Economie. Bedenkingen en vragen, die enkel tot doel hebben op een constructieve wijze het Vlaams economisch beleid te helpen uitbouwen. Hiervoor kunt u in elk geval, in uitvoering van het Regeerakkoord, op de PVV rekenen. **(Applaus bij de meerderheid)**

De Voorzitter : De heer Dewinter heeft het woord.

De heer F. Dewinter (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, er rust een belangrijke verantwoordelijkheid op de schouders van hen die in de Vlaamse deelregering verantwoordelijk zijn voor Economie en Tewerkstelling.

U hebt, mijnheer Geens, als Gemeenschapsminister van Economie in een rijk geïllustreerde en interessante brochure onlangs nog de dynamiek van het Vlaamse Gewest aange-toond. Met cijfers, statistieken en tabellen hebt u bewezen dat de Vlaamse economie welvarend is en de grote uitdagingen van de toekomst aankan, ook die van 1992. In uw brochure staat het niet, maar u weet het ongetwijfeld : Vlaanderen, in de veronderstelling dat het onafhankelijke staat zou zijn, zou geen begrotingstekort hebben en er zouden geen overheidsschulden zijn. Wat u eveneens weet, maar wat ook niet in uw brochure en evenmin in uw regeerakkoord of in uw commissieverlag staat, is dat Vlaanderens' sociaal-economische situatie in feite niet zo rooskleurig is, omdat het failliete Wallonië Vlaanderen steeds dieper mee in de afgrond trekt.

Ik heb u als Gemeenschapsminister van Economie nog nooit horen protesteren tegen de miljardenstroom vanuit Vlaanderen richting Wallonië. Ik heb hiervan geen cijfers, statistieken en tabellen teruggevonden in uw rijk geïllustreerde brochures. Het is dan ook frustrerend u samen met uw collega's steeds opnieuw te horen pleiten voor reconversie, een gunstiger investeringsklimaat en het aanmoedigen van de private investeringen, terwijl u goed weet dat deze, op zichzelf lovenswaardige initiatieven, voornamelijk dienen om de bodemloze Waalse putten te vullen.

Het gebrek aan „ruggegraat” van deze Vlaamse regering stuit iedere rechtgeaarde Vlaming tegen de borst.

Als een marionet voert u immers de bevelen uit van de centrale regering. Wanneer zult u van de slappe hand die de Vlaamse deelregering momenteel is, een vuist maken en op tafel durven slaan ? Wanneer zult u in de plaats van gewillig in de pas te lopen,

de ondemocratische en onrechtvaardige behandeling van Vlaanderen op sociaal-economisch vlak aanklagen ? Wanneer begint het terechte verzet van de Vlaamse Executieve tegen het honoreren in het zopas afgesloten centrale regeringakkoord van de voor Vlaanderen noodlottige miljardenstroom naar Wallonië voor tien jaar ? Kortom, wanneer zult u in plaats van poesjennellen te zijn échte Ministers worden ?

In de actuele situatie en met de schamele bevoegdheden die u hebt, vraag ik mij trouwens af waarom het sociaal-economisch beleid per se over drie Gemeenschapsministers moet worden gespreid. De Vlaamse Executieve beschikt over een Gemeenschapsminister van Economie, een Gemeenschapsminister van Tewerkstelling, Vorming en Openbaar Ambt en een Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Landinrichting en KMO-beleid. Alsof economie, tewerkstelling en KMO-beleid helemaal niets met elkaar te maken hebben ! Het zou de geloofwaardigheid van de Vlaamse Executieve ten goede komen, indien deze drie belangrijke deelaspecten van het sociaal-economische gegeven samen zouden worden gevoegd en onder de bevoegdheid van één Minister zouden ressorteren.

Deze versnippering van bevoegdheden leidt er ongetwijfeld toe dat iedere Gemeenschapsminister dan maar zelf op pad gaat en eigen niet-gecoördineerde initiatieven neemt. Een schitterend voorbeeld hiervan is ongetwijfeld het TOP-plan van Minister Kelchtermans. Dit TOP-plan zou men veel beter een „topless-plan” noemen aangezien er blijkbaar geen financiële middelen voorhanden zijn om het te financieren.

Minister T. Kelchtermans : Dan zou een „topless-plan” meer belangstelling genieten.

De heer F. Dewinter : Dat zou wel eens kunnen. Misschien is dat een mogelijkheid voor de toekomst. Er is een plan, maar er is geen geld om het te realiseren. Als we de kranten mogen geloven zijn uw collega's in de deelregering niet allemaal even gelukkig met uw initiatief. Als ik het

mij goed herinner, is deze raad officieel nog niet in kennis gesteld van uw plan, en dat betreurt ik.

In hoeverre behoren de voorstellen, die u uiteen zet in uw TOP-plan, overigens tot de bevoegdheden van de Vlaamse Executieve ? Wil u hieromtrent enige toelichtingen geven ?

Ik rond af met één concrete vraag. Ik heb via een perscommuniqué van Belga vernomen dat de Vlaamse Hoge Raad voor Migranten eist dat, indien de projecten „Kelchtermans” — dat zijn arbeidsmarktgerichte vormingsprojecten die op 30 juni aanstaande aflopen — worden verlengd, deze voor niet-uitkeringsgerechtigden, politieke vluchtelingen en migranten worden opengesteld. In hoeverre kan u op deze eis ingaan ?

De Voorzitter : Mevrouw Kestelijn heeft het woord.

Mevrouw M.P. Kestelijn-Sierens (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, onder het hoofdstuk „het economisch en werkgelegenheidsbeleid” in het Regeerakkoord van de Vlaamse Executieve wordt veelvuldig de nadruk gelegd op de inspanningen ten gunste van de KMO's.

Dat de KMO's een belangrijke en strategische rol te vervullen hebben in onze economie is onbetwistbaar en werd recent nog eens bevestigd met de studie onder leiding van professor Donckels over de KMO's in België.

De cijfers over de toepassing van de expansiewetten staven het belang van de KMO's : in 1987 realiseerden zij 40 procent op het totaal van de bedrijfsinvesteringen. Zij dragen ook in belangrijke mate bij tot het scheppen van nieuwe arbeidsplaatsen : in 1986 bijna driemaal meer dan de grote ondernemingen.

De investering per arbeidsplaats bedroeg in 1987 bij de KMO's gemiddeld 2,9 miljoen frank terwijl dit cijfer bij de niet-KMO's 8,2 miljoen frank bedroeg. De rol van de KMO's in het tewerkstellingsbeleid is aldus determinerend.

Het beleid moet er dan ook op gericht zijn de KMO's te stimuleren in

Kestelijn-Sierens

hun expansie zodat zij hun concurrentiepositie kunnen aanscherpen, zeker met het vooruitzicht op de voltooiing van de Europese eenheidsmarkt. Dit stimulerend beleid wordt onder meer gerealiseerd via de expansiehulp volgens de wet van 4 augustus 1978. Het Regeerakkoord bepaalt dat in het selectief beleid voor de stimulering van investeringen, een groter evenwicht tussen de grote ondernemingen en KMO's moet worden beoogd.

Wij stellen dan ook met voldoening vast dat er in de begroting 1988 een stijging is van het aandeel voor economische expansie voor KMO's.

Het aandeel dat voor KMO's wordt voorbehouden bedraagt 31,3 procent tegenover 29,8 procent in 1987 en 27,4 procent in 1986. Nochtans rijst bij de behandeling van de KMO-dossiers het schrijnend probleem van een enorme achterstand.

Op dit ogenblik heeft zich bij de Vlaamse Administratie een aantal

dossiers opgestapeld dat het getal 8.000 overtreft. Hiervan zijn er een 100-tal ingediend in 1985 en 1986, een 1.400-tal in 1987 en 5.700 in 1988. Bovendien wachten er een 1.400-tal dossiers die in 1985 en 1986 of ook nog voordien werden ingediend en waarvoor een herziening ingevolge meer tewerkstelling werd aangevraagd.

Volgens sommigen is deze achterstand hoofdzakelijk te wijten aan een tekort aan personeel. Het huidig personeelsbestand zou niet bij machte zijn om inzake de behandeling gelijke tred te houden met de nieuwe aanvragen.

Andere bronnen wijten dit aan het ontbreken van de goede wil van bepaalde ambtenaren. Volgens nog anderen zou dit te wijten zijn aan het advies om inzake toepassing zeer selectief tewerk te gaan, gezien er onvoldoende middelen zijn om in alle ingediende dossiers tussen te komen volgens de vigerende richtlijnen VL3.

Wat de oorzaak ook weze, het is niet verantwoord dat iemand die reeds 2

jaar een aanvraag indiende geen enkel bericht of hoogstens een brief ontvangt met de melding dat een registratienummer werd toegekend. Bovendien wordt het door de zakenwereld niet genomen dat de afhandeling van een dossier over een zo'n lange tijdsperiode verloopt en geeft dit een deuk aan het imago van onze Vlaamse Administratie en van de overheid.

Indien aan de onderneming, slechts na een periode van 1 of 2 jaar, een subsidie wordt toegekend kan een dergelijk beleid overigens niet meer als stimulerend worden aanzien. Hierbij rijzen ook vragen naar de effectiviteit van de expansiesteun.

— De heer J. Pede, Voorzitter, treedt opnieuw als Voorzitter op.

Ik weet dat dit de grote bekommernis wegdraagt van de bevoegde Minister en dat zal worden gestreefd naar een werkelijk inkorten van de doorlooptijd van de aanvragen.

Voor zover het probleem er een is van personeel, zou ik mij willen richten tot de Voorzitter van de Vlaamse Executieve om hieraan zo vlug mogelijk te willen verhelpen.

Er is een tweede punt dat ik hier onder uw aandacht wens te brengen. Het Regeerakkoord maakt melding van een actief export-promotiebeleid, vooral ter ondersteuning van de KMO's.

Ook wordt in het kader van het KMO-beleid gestipuleerd dat de inspanningen van de Vlaamse Regering moeten worden verdergezet om het proces van de technologieoverdracht te stimuleren en de bedrijven op vlottende wijze toegang te verlenen tot de nieuwe technologie uit binnen- en buitenland.

In de sectie 90 van Externe Betrekkingen — artikel 12.25 — wordt voor 1988 een nieuw krediet van 3,5 miljoen frank beschikbaar gesteld als aanzet voor een ondersteuning van initiatieven en begeleiding van KMO-export en KMO-technologieoverdracht. Een krediet van deze omvang kan enkel als een blijk van een positieve ingesteldheid of hoog-

Het verslag over de begrotingsmateries Economie, Tewerkstelling en Energie werd uitgebracht door de heer J. De Roo (CVP)

Kesteijn-Sierens

stens als een symbolische inzet ter zake beschouwd worden. Het verstrekt weinig ruimte voor daadwerkelijke stimulerings- en begeleidingsmaatregelen.

De begeleiding van KMO-export en technologie-overdracht zijn nochtans belangrijke beleidspunten bij de voorbereiding van deze groep ondernemingen op de Europese eenheidsmarkt in 1992.

Voor ondernemingen vormen kostprijs en verkoopprijs slechts twee componenten van hun concurrentiestrategie voor de jaren 90.

Het vermogen van de onderneming om nieuwe geografische markten te veroveren, om nieuwe vormen van organisatie tot ontwikkeling te brengen, nieuwe producten en nieuwe productieprocessen te ontwikkelen zijn belangrijke „niet-prijs” factoren in de concurrentiestrategie.

Bijgevolg zou ik willen pleiten opdat de Vlaamse Regering in haar stimuleringsbeleid hiervan voldoende middelen zou voorzien met prioritair aandacht voor de KMO. In ieder geval vind ik het spijtig dat vooralsnog voor een dergelijk belangrijke beleidsoplossing zo weinig middelen werden voorzien. (*Applaus*)

De Voorzitter : De heer Van Hooland heeft het woord.

De heer R. Van Hooland (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, heren Gemeenschapsministers, geachte collega's, ik veroorloof mij een derde maal het woord te voeren bij de begroting 1988 van de Vlaamse Gemeenschap. Ik zal deze keer zeer kort zijn en slechts twee punten aan u voorleggen.

In de eerste plaats is er het Vlaams Openbaar Ambt. Dit staat vooralsnog niet op de agenda, maar gelukkig hebben wij nu en voor het eerst een Gemeenschapsminister die onder meer bevoegd is voor het Openbaar Ambt in Vlaanderen. Het betreft evenwel voorlopig alleen het Openbaar Ambt voor de Vlaamse paracommunautaire en pararegionale instellingen, goed voor 7.000 medewer-

kers. Helaas worden deze instellingen wel eens verward met de parastatalen, wat uiteraard een aberratie is.

In de tweede plaats wens ik uw bijzondere aandacht te vragen voor het management van het Vlaamse overheidsapparaat. Wij hebben in de Commissie voor de Begroting en voor de Financiën ruim de gelegenheid gehad daarover onze meningen uiteen te zetten, onder meer met de Voorzitter van de Vlaamse Executieve. Bij de begroting voor 1988 en met het oog op de begroting voor 1989 verzoek ik de Vlaamse Regering en inzonderheid de Voorzitter van de Vlaamse Executieve het interne beheer en de organisatiestructuur van de Vlaamse Gemeenschap, haar diensten en instellingen te ontwikkelen. Er is een goede aanzet voor, ik verwijs naar de begroting voor 1988.

Voor de huisvesting van de Vlaamse Gemeenschap in Brussel is een bedrag van 450 miljoen frank voorzien. Wij zijn van oordeel dat dit goedkoper kan worden gefinancierd, maar dat is niet de grond van de zaak. Wij zijn het ermee eens dat voor de Vlaamse Gemeenschap een huisvesting wordt gecreëerd die tegemoet komt aan de gewettigde verlangens van de vele Vlaamse ambtenaren inzake comfort en hun streven naar efficiënt werken.

De huisvesting moet ook het imago van de Vlaamse Gemeenschap dienen — en hierbij denk ik aan het Regeerakkoord — de aanzet voor een verregaand gebruik van informatica en buretica. Hier moge ik tussen haakjes vermelden dat hiervoor een nooit gezien vormings- en ontwikkelingsprogramma wordt opgezet dat eind dit jaar, zoniet begin volgend jaar in uitvoering zal worden gebracht.

Het personeelsbeheer verwijst uiteindelijk, maar nog niet helemaal, naar een modern geïntegreerd personeelsbeleid voor de Vlaamse Gemeenschap.

Heren Ministers, geachte collega's, ik denk dat ik mij samen met u mag verheugen over deze aanzet naar een Vlaams openbaar ambt. Maar persoonlijk vind ik de naam niet zo ge-

lukkig gekozen. Ik zie veeleer een naam die verwijst naar personeelsbeheer en managementsondersteuning voor de Vlaamse Gemeenschap. Het belang ervan is bijzonder groot.

Ten eerste, er zijn ruim 11.000 medewerkers voor wie nu reeds en morgen nog meer een zelfstandig volwaardig modern personeelsbeheer moet worden gevoerd.

Ten tweede, de Vlaamse overheid, het bestuur en vooral de diensten zullen nooit hun dubbele rol kunnen spelen, zonder doelgericht personeelsbeheer en zonder ruimere management-ondersteuning. Deze dubbele rol van de Vlaamse Administratie betreft vooreerst de kwaliteitsdienstverlening — waar men helaas te vaak alleen maar over spreekt — die men nog en steeds kan verbeteren, bijvoorbeeld met integrale kwaliteitszorg (IKZ); het gaat uiteraard om bijvoorbeeld dienstverlening aan het loket of het wegwerken van de achterstand in doorbehandeling. Hiernaar werd zoëven nog verwezen.

Er is echter veel meer: de dubbele rol betekent vooral de Vlaamse beleidsondersteuning door de diensten van de Vlaamse Gemeenschap — de topambtenaren op zijn kop — meer beleidsplanning, meer beleidsontwikkeling.

Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, collega's, ik heb het reeds gezegd: ik zal geen enkele gelegenheid laten voorbijgaan, noch in dit, noch in het ander halfroond, om de aandacht te vragen voor meer professioneel management. De Vlaamse Gemeenschap zal, zonder professioneel management, niet zijn noch verfijnd doen wat wij pretenderen dat ze zal zijn en moet doen. Vooral morgen — en nog meer overmorgen in volle federalisme — zal ons Vlaams overheidsapparaat zonder nieuwe structuren en beter intern beheer niet kunnen doen waarvoor u allen, collega's, hier op deze tribune hebt gepleit en anderen nog zullen komen pleiten. Integendeel, en dat zullen wij dan aan onszelf te danken hebben.

Tot slot verwijs ik, zoals men zo graag doet, naar de bedrijfsweld waar men, bij manier van spreken,

Van Hooland

er reeds lang van overtuigd is dat men geen ronde kan winnen op een slechte fiets. Bij de overheid denkt men nog altijd dat dit kan, als men het maar wilt. **(Applaus)**

De Voorzitter : De heer Olivier heeft het woord.

De heer M. Olivier (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, collega's, mijn tussenkomst zou ik willen opsplitsen in drie delen.

Vooreerst enkele aandachtspunten bij de lopende bespreking in verband met de overheveling van bevoegdheden van de nationale overheid naar Gewesten en Gemeenschappen, meer bepaald rond het luik „tewerkstelling”.

In de tweede plaats wil ik concreet ingaan op enkele punten die tot de bevoegdheid van Minister Kelchtermans behoren.

In de derde plaats — en dit is niet het minst belangrijke — enkele aandachtspunten voor de Voorzitter van de Executieve, Minister Geens.

De besprekingen rond de overheveling van bevoegdheden inzake tewerkstelling baren onze fractie enige zorgen.

In het Regeerakkoord van de nationale Regering staat volgende passus :

„De Bijzondere Wet van 8 augustus 1980 tot hervorming van de instellingen zal worden gewijzigd met het oog op de toewijzing aan de Gewesten van de bevoegdheid inzake — en ik citeer — :

— 10° : Plaatsing van werklozen. De overdracht van deze bevoegdheid impliceert de overdracht van financiële middelen. „In afwachting van de nieuwe fase in de staatshervorming zal de hervorming van 1980 volledig en versneld worden uitgevoerd inzonderheid inzake :

— de plaatsing van werklozen.

Hiervoor zal de Regering onmiddellijk na haar installatie overleg plegen met de Executieven van de Gemeenschappen en de Gewesten.

De Bijzondere wet van 8 augustus 1980. In deze wet wordt in uitvoering van 107^{quater} van de Grondwet het tewerkstellingsbeleid aan de Gewesten toegewezen :

Artikel 6 par. 1, IX :

1° : De arbeidsbemiddeling en de daaraan verbonden financiële tegemoetkomingen ;

2° : Ter uitvoering van de maatregelen door de nationale overheid vastgesteld :

a) De plaatsing van werklozen in het kader van de tewerkstelling door het Gewest, de ondergeschikte besturen en de natuurlijke personen en rechtspersonen ;

b) de plaatsing van werklozen die tijdelijk en buiten kader worden tewerkgesteld voor activiteiten van algemeen belang ;

3° : De toepassing van de normen betreffende de tewerkstelling van buitenlandse arbeidskrachten.

Artikel 6 par. 3 :

Er wordt overleg gepleegd tussen de betrokken Executieven en de bevoegde nationale overheid :

Artikel 6 par. 4 :

De Executieven worden betrokken bij : . . .”

En dan volgt een opsomming.

Waar staan we vandaag ?

Overleg in de Regering heeft geresulteerd in een eerste ontwerp tekst. In deze tekst is er sprake van twee versies ter formulering van de overheveling van de bevoegdheid in kwestie. De eerste versie is de versie Moureaux. De tweede versie is de versie Dehaene.

De heer A. Denys : Dat is interessant.

De heer M. Olivier : Versie Moureaux : Art. 6 par. 1, IX, 2° wordt vervangen door :

2° : de plaatsing van werklozen.

Versie Dehaene : Art. 6 par. 1, IX,

2° wordt vervangen door :

2° de programma's tot opslorping van de werkloosheid en de plaatsing van werklozen met uitzondering van :

a) de algemene normen en voorwaarden waaronder **dewelke** een financiële tegemoetkoming, ten belope van de werkloosheidsuitkering en patronale bijdragen van de sociale zekerheid, aan de Gewesten kunnen worden toegekend ;

b) de programma's bestemd voor de administratie en de diensten van de nationale overheid of geplaatst onder haar voogdij.

Art. 6 par. 3 zal worden aangevuld met :

4° wat betreft de plaatsing en meer in het bijzonder de uitwisseling van informatie tussen de arbeidsbemiddelings- en de werkloosheidsbureaus.

5° wat betreft de uitwerking van de gewestelijke initiatieven betreffende de opslorplingsprogramma's voor werklozen.

Art. 6 par. 4, 3° wordt gewijzigd in :

3° de uitwerking van algemene normen en voorwaarden bedoeld bij art. 6, par. 1, IX, 2° a betreffende de opslorplingsprogramma's voor werklozen.

Welke zijn nu onze opmerkingen ?

De versie Dehaene wordt voornamelijk ingegeven door twee argumenten.

Ten eerste, wanneer de Gewesten niet hetzelfde aantal werklozen in het bijzondere arbeidscircuit tewerkstellen, is het de nationale overheid die hiervan de weerslag ondervindt in haar budget voor werkloosheidsuitkeringen.

Ten tweede, het Regeerakkoord voorziet in een harmonisering van de verschillende stelsels. Als de normering van deze stelsels niet nationaal wordt gehouden, dan komt er juist een nog grotere differentiatie.

Voor de versie Moureaux kunnen de volgende argumenten of opmerkingen worden gemaakt.

Olivier

In de eerste plaats wordt het nationale budget beïnvloed door het tewerkstellingsbeleid van de Gewesten. Dat is als zodanig geen gevolg van de overheveling van de tewerkstellingspolitiek, maar wel van het nationaal houden van deze tak van de sociale zekerheid. Bovendien gaat het argument van de **meerkost** niet op in de mate dat een tewerkgestelde in een bijzonder tewerkstellingsprogramma de sociale zekerheid evenveel kost als een gewone werkloze. Overigens beïnvloeden ook andere factoren die onder de bevoegdheid vallen van de Gewesten het werkloosheidspeil.

De heer A. Denys : De CVP-fractie volgt de versie Dehaene dan niet ?

De heer M. Olivier : Ik stel alleen voor mezelf vragen want men discuteert nu over een ontwerp tekst.

De heer E. Van Rompuy : Wij mogen toch nadenken.

De heer A. Denys : Uiteraard, ik vraag het alleen maar.

De heer M. Olivier : Als om die reden ook die bevoegdheidsdomeinen met nationale voorwaarden en restricties moeten worden omgeven, dan blijft er van een algemene federalisering niet veel over.

Het feit dat het beleid van de Gewesten zijn repercussies heeft voor de nationale begroting geldt trouwens niet enkel voor het tewerkstellingsbeleid maar zal zich ongetwijfeld ook voordoen in andere domeinen, zoals bij voorbeeld onderwijs.

Dezelfde redenering kan overigens ook worden omgekeerd. Er zijn heel wat nationale bevoegdheden die een effect hebben op de hoeveelheid te plaatsen werklozen. Moeten de Gewesten daarom mee kunnen normeren op die domeinen ?

De versie Dehaene is in strijd met het regeerakkoord, en dit in twee opzichten :

Ten eerste, ze is te detaillistisch. Wij citeren het Regeerakkoord : „terecht werd de versnippering van bevoegdheden en de te detaillistische en soms

incoherente formuleringen van de bevoegdheidstoewijzingen aangeklaagd. De Regering zal daarom spoedig het initiatief nemen om de bestaande bevoegdheidsverdeling te verbeteren, (.. .), met het oog op een beperking tot het strikte minimum van de uitzonderingen in de bevoegdheidstoewijzing”.

De formulering in de versie Dehaene is nu juist nog detaillistischer dan de huidige wet. De eventueel noodzakelijke kleine correcties kunnen even goed, en zelfs beter, worden opgelost via de procedures in paragrafen drie en vier.

Ten tweede, ik wijs de Raad op het probleem inzake de bevoegdheden.

Wij citeren het Regeerakkoord : „Daarenboven zal de Regering (.. .) voorstellen doen om de bevoegdheden van de Gemeenschappen en de Gewesten wezenlijk uit te breiden”.

Zoals de versie Dehaene nu geformuleerd is, is er de facto geen uitbreiding van de bevoegdheden ter zake. In feite komt deze formulering neer op een herformulering van de bestaande bepalingen van deze wet, met name de Gewesten zijn bevoegd voor de uitvoering van de maatregelen die door de nationale overheid zijn vastgesteld.

Het Arrest van het Arbitragehof van 8 juni 1988 heeft ons geleerd hoe beperkt deze formulering wordt geïnterpreteerd. Met de versie Dehaene zal er zich op dit vlak geen wijziging voordoen.

In de discussie rond de regionalisering van de plaatsing van werklozen lijkt een begripsverwarring te bestaan tussen enerzijds het beleidsterrein, met name het tewerkstellingsbeleid, en anderzijds het beleidsinstrument, in casu de bijzondere tewerkstellingsprogramma's als DAC, BTK, . . . Als men ervan uitgaat dat het tewerkstellingsbeleid wordt geregionaliseerd, dan zijn de Gewesten toch vrij in de keuze van beleidsinstrumenten om dit beleid concreet gestalte te geven. Het zou strijdig zijn met de op dit terrein verworven autonomie dat de nationale overheid de gewesten zou verplichten „haar” instrumentarium over te nemen.

Als voorbeeld nemen wij de beroepsopleiding. Verschillende studies naar de doelmatigheid van de verschillende soorten maatregelen hebben uitgewezen dat een betere beroepsopleiding of -vorming op termijn de beste resultaten geeft inzake tewerkstelling. Welnu, in de versie Dehaene is het niet mogelijk de uitgaven voor het bijzonder arbeidscircuit te verschuiven naar die voor de vorming.

Tot nu toe was — in de eerste plaats — de nationale overheid verantwoordelijk voor de evolutie van de werkloosheid. Nu het specifieke tewerkstellingsbeleid naar de Gewesten wordt overgeheveld, zal dat niet meer het geval zijn. Vanuit een soort psychologisch traagheidsmoment ziet de nationale overheid zich nog als eerste verantwoordelijk voor de plaatsing van de werklozen. Het is voor niemand eenvoudig zich nu reeds ten volle in te leven in het gefederaliseerde België van morgen. Wij moeten echter vermijden dat wij van de overheveling van bevoegdheden opnieuw een hybride operatie maken.

Wel is een protocol tussen regionale en nationale overheid noodzakelijk indien de Gewesten willen blijven gebruik maken van nationale sociale zekerheidsgelden voor haar instrumenten van tewerkstellingsbeleid.

De heer A. Denys : Ik dacht dat de Gewesten ter zake volledig autonoom konden beslissen.

De heer M. Olivier : Ik wil de aandacht vestigen op een mogelijke ongunstige wending bij de bespreking van dit probleem.

In elk geval moet dat protocol on dubbelzinnig kunnen genogocieerd worden vanuit toegewezen bevoegdheden aan de Gewesten.

Ons standpunt ter zake mag niet beïnvloed worden door de huidige, maar in een breder tijdsperspectief hoe dan ook tijdelijke, politieke constellatie op het vlak van de nationale Regering.

In het tweede deel wil ik het hebben over het luik van Tewerkstelling.

De uiterst gedocumenteerde toelich-

Olivier

ting van de Minister van Tewerkstelling maakt het mogelijk een diepgaande analyse van de arbeidsmarktsituatie aan te voeren.

Toch kunnen de zo verdienstelijk bijeengebrachte cijfers nog heel wat verkeerde interpretaties met zich meebrengen. Men moet met statistieken voorzichtig omspringen.

Strakke gemiddelden, percentages en correlaties zeggen statistisch weinig als men geen rekening houdt met het „gewicht” van de onderscheiden categorieën.

Ik wil het houden bij de cijfers van de jeugdwerkloosheid en de voorzichtigheid die men aan de dag moet leggen bij het interpreteren van dergelijke werkloosheidscijfers.

Het recente HIVA-onderzoek omtrent jeugdwerkloosheid toont bijvoorbeeld aan dat de kansen op tewerkstelling voor jongeren helemaal niet gestegen zijn, niettegenstaande de statistieken het anders laten uitschijnen. Inderdaad, jongeren bieden zich in mindere getale aan op de arbeidsmarkt, gewoon omdat er minder zijn (cf dalende nataliteit sedert '66) maar ook omdat, omwille van de leerplicht, de jeugd langer op school blijft. Beleidsmatig moet de jeugdwerkloosheid krachtadig bestreden worden om de jongeren een kans te geven op volwaardige jobs en hen de kans te geven zich in volwaardige statuten waar te maken. Hetzelfde onderzoek toonde immers aan dat op dit vlak heel wat verslechterd is in de situatie van werkende en werkloze jongeren.

Eenzelfde redenering kan men opbouwen bij de analyse van de andere aspecten van de werkloosheid. Zo zijn in de werkloosheidscijfers volgende gegevens niet opgenomen :

70.000 oudere werklozen, 140.000 deeltijds werkenden die op deze wijze aan de werkloosheid willen ontsnappen, jongeren in wachttijd, mensen in opslorplingsprogramma's, bruggepensioneerden.

Het zou interessant zijn te weten wat de jongste tien jaar aan nieuwe werk-

gelegenheid is ontstaan, maar dan uitgedrukt in voltijdse jobs.

In het derde en laatste luik wil ik het hebben over enkele aspecten in verband met het luik economie, bevoegdheid van Voorzitter Geens.

In dit luik wil ik twee secundaire maar toch belangrijke problemen onder de loep nemen. Vooreerst is er het probleem van de toekomst van „sterke” regio's.

Vanmorgen hebben wij in de krant cijfers kunnen lezen in verband met de reconversiegebieden de Kempen, Limburg en de Westhoek. Daarbij hebben wij kunnen vaststellen dat de cijfers, vooral wat de mannelijke werkloosheid betreft, bijzonder gunstig evolueren. Voor de Westhoek worden zelfs cijfers medegedeeld — in verband met de werkloosheid bij de mannen — die lager liggen dan het gemiddelde in Vlaanderen. Wij verheugen ons erover dat op zo'n korte tijdspanne, mede door de gedane inspanningen en de aandacht voor deze regio's, nu reeds dergelijke positieve balans kan worden voorgelegd.

Als volksvertegenwoordiger van een sterke regio die economisch gunstige resultaten boekt wil ik het volgende kwijt. De Kortrijkse regio — ook wel eens het Texas van Vlaanderen genoemd — . . .

Minister G. Geens : . . . en terecht.

De heer M. Olivier : heeft vroeger ook zware crisissen gekend. Door harde werkkraft, veel ondernemerszin, familiaal gebonden bedrijfsstructuren en een flexibel aanpassingsvermogen heeft men er op eigen kracht gevaren. De overheid kwam in een beperkte mate tussenbeide door bijvoorbeeld het uitvoeren van bepaalde infrastructuurwerken. De belangrijkste ondersteuning vanuit de nationale overheid, was het „textielplan” dat aan bepaalde bedrijven de nodige impulsen gaf om het hoofd boven water te houden. Ook sterke regio's willen in de running blijven. Dit kan slechts door te groeien. Zoals ik reeds vroeger zei : er dreigen scheve situaties te ontstaan.

Meer en meer blijken bedrijven uit

bloeiende regio's „uit te wijken” — al was het maar met bepaalde afdelingen — naar regio's waar men diverse financiële tegemoetkomingen kan genieten. Het gaat niet om nieuwe tewerkstelling maar om een verplaatsen van de bestaande tewerkstelling.

Ook voor sterke regio's zijn nieuwe bedrijven en vooral hoogtechnologische bedrijven belangrijk. Met het oog op 1992, waarin de druk en de concurrentie van andere regio's nog veel groter zullen zijn — denken we onder meer aan Zuid-Europa met zijn lage lonen —, zullen grote bedrijven weggevoerd worden. De kans op een nieuwe verschuiving binnen Europa is zeer reëel.

In een normaal functionerend bedrijf wordt men beloond voor goede prestaties. De Kortrijkse regio wenst niet gestraft te worden voor zijn goede prestaties uit het verleden. In onze streek wensen we garanties zodat onze bedrijven en afgestudeerden zich in eigen streek kunnen vestigen, een normale uitbreiding kunnen nemen en zich kunnen inpassen in nieuwe technologieën. We hebben nood aan nieuwe industrieterreinen, gespecialiseerde industrieterreinen ; onze streek ziet dringend uit naar de goedkeuring en subsidiëring van een researchpark.

Een tweede aspect in het luik economie betreft de gevolgen van vroege pensionering.

Om uiteenlopende redenen — financiële, persoonlijke, economische, sociale bekommernissen — worden mensen „vervroegd” gepensioneerd.

Dikwijls wordt de vroege openstelling ingeroepen om bepaalde bedrijfseconomische problemen op te lossen. De vraag lijkt me echter of deze werkwijze alleen economisch moet worden benaderd. Is deze werkwijze vanuit menselijk oogpunt wel zo'n gunstige oplossing ? Wat is de weerslag van een vroege openstelling ?

Voor het bedrijf valt dit duur uit. Investeringen inzake opleiding en vervolmaking van arbeidskrachten renderen te weinig en nieuwe kosten

Olivier

verbonden aan de opleiding van vervangende krachten brengen nieuwe kosten teweeg !

De betrokkenen zelf voelen zich vaak ondanks hun ervaring en opgedane beroepskennis afgeschreven in een maatschappij waarin arbeid meer dan ooit centraal staat als zingever in het leven. Dit probleem moet ons tot nadenken stemmen.

Een andere indirecte kost ermee verbonden is dat deze vroeg op pensioengestelden in een ander zogenaamd zwart circuit terecht komen. Bepaalde mensen krijgen een zee van tijd en hebben nog zware gezinslasten. Het „nietsdoen” schrikt hen af, ze gaan opnieuw, maar elders aan de slag. Dit circuit neemt meestal het werk af van de meer behoeftige categorieën zoals de langdurig werklozen. Finaal komt dit ten laste van de staat.

Dit zijn, mijnheer de Voorzitter, enkele opmerkingen waarvoor ik graag de mening ken van de bevoegde Ministers. **(Applaus)**

De Voorzitter : De heer Blanpain heeft het woord.

De heer R. Blanpain (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, geachte collega's, mijn bedenkingen gaan zich beperken tot het werkgelegenheidsbeleid. Vooreerst wil ik enkele algemene beschouwingen maken.

Het lijkt geen twijfel dat het probleem van de werkgelegenheid een globale en geïntegreerde aanpak verdient. Het is een beleid voor de ganse Regering, zowel voor de Minister van Tewerkstelling als voor de Minister van Onderwijs, om maar twee Ministers te noemen.

Het gaat duidelijk om een taak met zowel Vlaamse, Belgische als Europese dimensies, zelfs mondiale. De daling van het Amerikaans handelsbalanstekort betekent minder export voor Europa en kost Europa duizenden arbeidsplaatsen ; het vrij verkeer van werknemers in Europa speelt vanzelfsprekend evenzeer een rol ;

ook lokale initiatieven zijn van betekenis.

Meerdere actoren dienen samen te werken, sociale partners, overheid, onderwijsmiddelen ; alle aspecten van het beleid komen aan bod en erbij te pas : fiscaal, economisch, technologisch en sociaal.

Of nog anders : werkgelegenheid is het globale resultaat van verscheidene politieke, die op meerdere niveaus worden gevoerd, of zouden moeten worden gevoerd.

Dit duidt meteen op de moeilijke politieke opgave wanneer meerdere beleidsinstanties op hetzelfde terrein actief moeten zijn en ter zake een vlotte samenwerking dienen op te zetten die, zoals het verleden ons leert, niet altijd eenvoudig is. Voorbeeld : het arbeidsrecht en de sociale zekerheid zijn en blijven, voorlopig althans, nationaal, zodat bepaalde beleidsinstrumenten, ook na de geplande overdracht van bevoegdheden, aan de Vlaamse Executieve zullen blijven ontsnappen. Regelingen in verband met bij voorbeeld de flexibiliteit van de arbeidsmarkt blijven door nationale regelingen bepaald, zo wetgeving als eventueel nationale collectieve arbeidsovereenkomsten ; eveneens de algemene maatregelen ter bestrijding van de werkloosheid.

Dit is des te belangrijker omdat de Europese inbreng ter zake zeer gering zal zijn. De Europese Eenheidsakte blijft voor het aanvaarden van Europese regelen inzake arbeidsrecht en sociale zekerheid — met uitzondering van veiligheid en gezondheid — de unanimitie eisen, wat betekent dat elk land een veto kan uitspreken.

En wie de houding van mevrouw Thatcher inzake arbeidsrecht en sociale zekerheid kent weet wat dit betekent.

Het is evenzeer duidelijk dat de loonkost, de fiscaliteit en de parafiscaliteit hoofdzakelijk nationaal bepaald zijn en blijven en mede een zeer grote weerslag op de tewerkstelling hebben en aldus de competitiviteit van onze ondernemingen bepalen.

Het nationale blijft, op dat stuk al-

thans, van overwegend zoniet uitsluitend belang. Het lijkt mij dat de toekomst zal aantonen dat ook hier accenten zullen dienen gelegd naar een ruimere federalisering om een eigen Vlaams tewerkstellingsbeleid binnen een Europees verband een meer creatieve gestalte te geven.

Optimaal werkgelegenheidsbeleid betreft de creatie van jobs enerzijds en de vorming van geschoolde arbeidskrachten anderzijds. Beide zijn even belangrijk. Het is bedroevend vast te stellen dat er enerzijds een tekort is aan geschoolde arbeidskrachten — bij voorbeeld in de textielnijverheid en de bouwnijverheid (niet minder dan 13.000) — en anderzijds een groot deel ongeschoolde arbeidskrachten de werkloosheidscijfers blijven bezwaren.

In heel wat sectoren verdwijnen steeds meer en meer functies voor werknemers die geen of onvoldoende kwalificatie hebben. Een van die sectoren is bij voorbeeld de scheikundige nijverheid. Volledig secundair onderwijs wordt meer en meer een minimumvereiste. Er is enerzijds een nood aan gespecialiseerde, maar anderzijds eveneens, omwille van redenen van interne mobiliteit, een nood aan een grotere polyvalente vorming.

Het Internationaal Arbeidsbureau stelt terecht dat het traditioneel onderscheid tussen blauwe kiel en witteboordwerknemers voorbijgestreefd is. Steeds meer worden de werknemers ondergebracht in de NIT of de niet-NIT klasse, waarbij NIT staat voor nieuwe informatie technologie : de NIT worker en de niet-NIT worker. In Japan en de Verenigde Staten behoren deze uitdrukkingen tot de normale dagelijkse omgangstaal. Op dit stuk heeft Europa, zo stelt de IAO, een achterstand. De IAO wijst erop dat mogelijke achterstand op computer- en technologievlak te wijten is aan verouderde onderwijssystemen, die met de jongste ontwikkelingen ter zake geen rekening houden.

Voor de werknemer van morgen wordt het een noodzaak dat hij de computertaal onder de knie heeft. Maar dit is op zichzelf onvoldoende. Ook andere capaciteiten dienen ontwikkeld.

Blanpain

De onderwijs- en opleidingssystemen moeten de creativiteit, de flexibiliteit en het aanpassingsvermogen stimuleren.

Wij moeten dat even vergelijken met wat nodig is en hoe wij in onze tijd naar school gingen toen wij niet de mogelijkheid kregen creatief mee te werken.

Er moet dringend een arsenaal aan onderwijzend en opleidend personeel worden samengesteld dat ervaring heeft betreffende de industriële noden en behoeften. Het opleidingsmateriaal dient dag aan dag bij te zijn.

Onderwijs- en opleidingsmethodes, dienen aangepast en permanent bijgestuurd.

Het is evident dat samenwerking tussen de onderneming en de onderwijsinstellingen, meer dan nu het geval is, dient georganiseerd. Het voorbeeld blijft West-Duitsland waar jaarlijks méér dan 1,5 miljoen jongeren tussen 16 en 19 jaar vier van vijf dagen per week in de onderneming verblijven, er een loon ontvangen en — voor de meesten althans — zonder moeite daarna aan de slag gaan. Op dit stuk dient nog zeer veel te gebeuren en hoeft vooreerst de mentaliteit van onderwijs en onderneming op dit doel afgestemd.

Het is duidelijk dat een maatschappij, die zich zelf eerbiedigt geen duale samenlevingsvormen kan aanvaarden. Kansarmen dienen geïntegreerd. In die zin kan men zich alleen maar verheugen over het Topplan van Minister Kelchtermans, dat op een grondige doorlichting van de werkloosheid en langdurige werkloosheid in Vlaanderen stoelt.

Noodgedwongen heeft men in dit verslag moeten erkennen dat wij het triestige rekord hebben in Europa van de langdurige werklozen. De studie bevat evenwel een goede analyse van de arbeidsmarkt en van het profiel van langdurige werklozen in Vlaanderen. Wat onder meer opvalt is het gebrek aan mobiliteit van de langdurige werklozen.

De studie bevat ook interessant ver-

gelijkend materiaal. Het ware voor de lezer interessanter geweest mocht deze studie zich niet beperkt hebben tot alleen een verticale vergelijking, dus, wat men in elk land doet, maar de vergelijkende analyse ook geïntegreerd had doorgetrokken om uit te maken in welke mate de verschillende landen gemeenschappelijke, dezelfde maatregelen hanteren en in welke mate ze van elkaar op het stuk van werkloosheidsbestrijding van elkaar afwijken. Wat de studie evenmin doet is het onderzoeken van de onderliggende oorzaken van de profilering van de Vlaamse langdurige werkloze.

De vraag die belangrijk is, is vanzelfsprekend : hoe komen we aan dat trieste Europese rekord ? Welke zijn de oorzaken daarvan ? Het is alleen wanneer de oorzaken gekend zijn dat men echt aan de remedies werken kan. Het is duidelijk dat hier macro-economische elementen spelen, de stroefheid van de arbeidsmarkt, gebrek aan motivering en mobiliteit, enzovoort.

Misschien kan daar verder worden op ingegaan in een tweede fase van een hopelijk aangehouden studie ter zake.

Het Topplan getuigt van Vlaamse edelmoedigheid. Prioriteit zal worden verleend aan diegenen van de werklozen die het langst werkloos zijn ; het laagst geschoold en de grootste effectieve gezinslast hebben. Het gaat om de jaarlijkse opleiding van 10.000 langdurige werklozen, met 6 weken vooropleiding en 30 weken beroepsopleiding. Dit is een bijna voltijdse opleiding over de periode van één jaar. Het is de bedoeling vlug van start te gaan.

Bij een en ander rijzen ongetwijfeld heel wat vragen. Sommige worden gesteld door het VEV dat stelt dat Minister Kelchtermans verkeerde prioriteiten legt. Volgens het VEV dienen de prioriteiten verschoven naar de werklozen met de meeste reële tewerkstellingskansen. En, ook eigenaardig genoeg was de jongerenraad van het ACV van oordeel dat de Regering teveel aandacht besteedt aan langdurige werklozen. Dit staat in de Volksmacht deze week. Sommi-

ge bedrijfssectoren hebben eveneens bezwaren : de bouw verzet zich tegen de verplichting langdurige werklozen te moeten tewerkstellen bij de uitvoering van de bijzondere investeringsprogramma's van de Vlaamse overheid. Ik citeer de VEV-snelberichten.

De bouw mikt veeleer op een programma voor de aanwerving van jongeren. De opvatting van de werkgevers is vanzelfsprekend belangrijk : zoals reeds gesteld, dient de vorming die u wenst op te zetten in zeer nauwe samenwerking met het bedrijfsleven te geschieden om evidente redenen. Mogen we ook aandringen dat men de concurrentie op de markt niet zou vervalsen ; het aanrekenen van lagere tarieven te betalen door de werkgever in geval van tewerkstelling van langdurige werklozen door de interimdiensten van de RVA-VDAB zou dit inderdaad in de hand werken.

De vraag houdt natuurlijk ook verband met de middelen, met name : heeft de Minister voldoende geld om op beide fronten passend op te treden. Vooralsnog, althans volgens R. Defeyter van het VEV, blijft het debat academisch, want de nodige 2,5 miljard frank ontbreken. Ook het ABVV is kritisch en stelt : „Met het Topplan weg van de dop, maar nog geen job”. Het ABVV stelt ook vragen betreffende de werklozen boven de 40 jaar en terecht.

Blijft de vraag van de procedure. De Minister wil terecht vooruitgaan, maar een en ander zal blijkbaar niet op een drafje gebeuren. De sociale partners, of althans het VEV, vragen de nodige tijd. In elk geval kan ter zake, in de huidige juridische stand van zaken, geen geldige collectieve arbeidsovereenkomst gesloten worden. Wat is dan de bedoeling van het overleg ? Louter consultatie ? Met dan een eenzijdige regeringsbeslissing ? Voorziet men ontwikkelingen ter zake ?

Vraag is ook of men naast de nodige middelen ook de nodige structuren en de mensen heeft om het plan effectief te doen lukken.

Vooreerst de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsop-

Blanpain

leiding, opgericht bij decreet in 1984, dit is 4 jaar en 4 maanden geleden, is nog altijd niet operationeel. De overdracht van personeel en middelen, de eenvoudige uitvoering van de regionalisering van de beroepsopleiding, is nog steeds niet gebeurd acht jaar na de goedkeuring van de wet van 1980.

Het instrument van de echte regionalisering van de tewerkstelling en beroepsopleiding is nog steeds niet operationeel. Stellen we niet vast dat de nationale Minister van Tewerkstelling ter zake voorwaarden stelt inzake overdracht van middelen en bevoegdheden ?

Een tweetal weken geleden konden wij in de krant lezen dat de Minister het niet passend zou vinden dat men regionaal onvoldoende zou opleiden en dat de regionaal onvoldoende opgeleide werklozen dan aan de nationale werklozenkas zouden aanschuiven. Dit wijst er eens te meer op dat men blijkbaar al te gemakkelijk van opinie verandert wanneer men een andere hoed op heeft. Het is evident dat van een en ander vlug werk dient gemaakt. Het is niet omdat men aan franstalige kant vandaag niet klaar is en er daar geen opvang is, zoals wij vandaag in De Standaard lezen, dat men langs Vlaamse kant die overdracht niet zou kunnen doen.

De vraag rijst evenzeer of men voldoende geschoold personeel heeft om tot die massale vormingsbeweging over te gaan ? Dit valt te betwijfelen. Men zal eerst dienen te beginnen met de intensieve opleiding van het personeel dat de opleiding zal dienen waar te nemen. Het Topplan zelf erkent dat „bijzondere inspanningen zullen gedaan worden inzake intensieve bijscholing”.

Ook het feit dat op 3 vlakken — regionaal, Belgisch en Europees — dient gewerkt zal de zaken niet vereenvoudigen.

Kortom, er zijn dromen, maar geen middelen en geen mensen.

Wij wensen de Minister van Tewerkstelling echter het allerbeste. De werkloosheid is te dramatisch om er een voorwerp van politiek opbod van te maken.

Ik wil niet aannemen wat het ABVV zegt, dat „het Topplan te sterk de indruk geeft dat het bedoeld is als een soort ambulance voor spijtige slachtoffers van economisch geweld”. De bedoeling van onze uiteenzetting was tot realisme aan te sporen. Het is beter de lat iets lager te leggen maar de lat te halen en niet — zoals te veel in de Vlaamse politiek gebeurt — de lat zeer hoog te leggen om er dan gezwind onder te lopen.

Wij wensen u succesvolle onderhandelingen om tot gezonde afspraken te komen met de nationale Minister van Tewerkstelling en Arbeid van wie we een loyale uitvoering van de overdracht van de bevoegdheden verwachten, ook in verband met de opslorplingsprogramma's.

Wij wensen u succesvolle onderhandelingen op Europees vlak, onder meer in het kader van het Europees Sociaal Fonds. Wij wensen u eveneens begrip bij uw collega's die de andere departementen beheren : inderdaad, tewerkstelling is niet alleen de zaak van de Minister van Tewerkstelling en Arbeid. Het is ons aller zaak. (*Applaus bij de VU*)

De Voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer A. Denys (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, ik had in mijn uiteenzetting slechts twee korte vraagjes willen stellen aan de Ministers Kelchtermans en Dupré. De opmerkingen die collega Olivier heeft gemaakt, nopen mij ertoe enkele bijkomende vragen te stellen aan de Voorzitter van de Vlaamse Executieve. Meer specifiek in verband met de algemene problemen die rijzen in het kader van de nakende staatshervorming.

Ik stel vast dat wat de tewerkstelling betreft, de heer Olivier spreekt over een plan Moureaux en een plan De-

haene, maar helemaal niet over een plan Gaston Geens. Dit verwondert ons ten zeerste en het bevestigt onze indruk dat wij te maken krijgen met een soort „vogelpik” staatshervorming, waarbij de huidige Vlaamse Regering volledig buiten spel wordt gezet. Nochtans werd een duidelijke overlegprocedure voorzien, maar wij stellen vast dat hiermee helemaal geen rekening wordt gehouden. Wij meenden dat ingevolge de staatshervorming de volgende Vlaamse Regering autonoom zou kunnen beschikken over de uitgaven en de bestedingen, maar volgens collega Olivier, die over veel meer informatie beschikt dan wij, zou dit niet het geval zijn. Hij zegde dat het plan Moureaux veel minder ver gaat dan het plan Dehaene. En het plan Dehaene gaat nog veel minder ver dan wat Minister Kelchtermans vraagt.

Minister T. Kelchtermans : Wat de heer Olivier heeft gezegd, heeft in alle kranten gestaan.

De heer A. Denys : Ik lees misschien te weinig kranten, in elk geval was het nieuws voor mij. Ik stel dus vast dat het allemaal gebeurt zonder dat er een plan is van de Vlaamse Regering, zonder dat de Vlaamse Regering bij het overleg wordt betrokken. Ik herhaal, naar mijn gevoelens betekent het een grote stap terug in de verworven autonomie die bereikt was door de staatshervorming van 1980. Deze laatste was gebaseerd op een model van pacificatie, waarbij in overleg tussen de nationale Regering en de Gewestregeringen de zaken werden geregeld. Trouwens, ik moet vaststellen dat bij het tot stand komen van de Sint-Katharina-akkoorden veel meer overleg werd gepleegd dan nu het geval is.

Mijnheer de Voorzitter van de Vlaamse Regering, ik wil ter zake enkele vragen stellen. In de eerste plaats willen wij graag weten welke materies nu eigenlijk worden overgeheveld. Wij hebben ook vragen inzake de timing. Er wordt gesproken over diverse fases, maar dit moet toch gebeuren in overleg met de Vlaamse Regering. Ik meen dat het

Denys

hoog tijd wordt dat de Vlaamse Regering ter zake enig overleg eist.

Wij hebben ook vragen in verband met de juiste impact dat het financieringssysteem zal hebben op de volgende Vlaamse begroting. Ik heb in een weekblad gelezen dat er een nota Geens bestaat, met zeer verontrustende cijfers. Is er wel degelijk een nota en, zo ja, kan ze dan besproken worden hier in de Vlaamse Raad? Als er geen nota is, dan raad ik u aan er zo vlug mogelijk een op te stellen. Het wordt hoog tijd dat wij weten waar wij staan en waar wij naar toe gaan. De nationale Regering werkt op het ogenblik aan een complete hervorming en vindt het blijkbaar niet nodig enig overleg te plegen of enige inspraak toe te staan. Ik denk dus dat het hoog tijd wordt dat desbetreffend wordt opgetreden.

Ik heb vastgesteld dat er een grote tegenstrijdigheid bestaat tussen wat Staatssecretaris De Batselier in het Kamerdebat van vorige week heeft verklaard en wat ik zondag heb gehoord van een andere Staatssecretaris van dezelfde strekking, namelijk de heer Van den Bossche, inzake de financiering. Staatssecretaris De Batselier zei dat de nationale begroting niet zal worden gehypothekeerd, omdat hetgeen wordt overgeheveld ook voor een deel onderhevig zal zijn aan wat hij noemt „de saneringsfilosofie”, die onvermijdelijk is. Welnu, in de BRT confrontatie-uitzending van vorige zondag antwoordde Staatssecretaris Van den Bossche op de vraag of er nog meer moet worden gesaneerd in het onderwijs: „Nee, daar zijn geen problemen meer. De nationale begroting is onze zaak niet meer; het onderwijs wordt getransfereerd en desbetreffend zullen er geen problemen meer zijn, want wij zullen voldoende middelen hebben om het onderwijs op het Vlaamse niveau te organiseren zonder één enkele vorm van sanering”.

De heer J. Timmermans : Dat is niet juist, hij heeft gezegd dat hij minder problemen zou hebben.

De heer A. Denys : Mijnheer Tim-

mermans, ik stel in alle geval een grote tegenstrijdigheid vast tussen de verklaringen van de heer De Batselier en die van de heer Van den Bossche. Ik meen dus dat de Vlaamse Raad dringend in kennis moet worden gesteld van de te verwachten financiële weerslag van de over te hevelen materies.

Ik heb in de pers gelezen dat er tussen de partijvoorzitters een geheim akkoord zou bestaan inzake de bestemming van de handelspubliciteit in geval deze zou worden overgeheveld. Dit werd ook gezegd door de heer De Beul tijdens een debat enkele weken geleden. Van zodra de handelspubliciteit wordt overgeheveld zullen wij deze zaak opnieuw moeten bekijken, herdefiniëren en er eventueel een andere bestemming aan geven.

Mijnheer de Voorzitter van de Vlaamse Regering, in het Vlaamse Regeerakkoord staat, onder meer onder de rubriek Mediabeleid, dat de beslissing van de Vlaamse Regering van 19 november, inzake de toebedeling van de handelspubliciteit, wordt bevestigd. Welnu, volgens mijn kennis ter zake, betekent dit dat de BRT via openbare middelen zou worden gefinancierd en dat alle niet-openbare initiatieven zelfbedruipend zouden moeten zijn en hun middelen via sponsoring — niet-commerciële spots en commerciële handelsreclame — zouden moeten verwerven. Is dit de interpretatie die aan het akkoord moet worden gegeven?

Ik heb nog een vraag voor Gemeenschapsminister Kelchtermans, die reeds werd gesteld door collega Blanpain en, in zekere mate, door mevrouw Kestelijn.

In verband met de komende federalisering stemt de interpretatie van de nationale Minister van Arbeid en Tewerkstelling, de heer Van den Brande, niet overeen met de verwachtingen van de Vlaamse Raad. Het verwondert mij dat de heer Van den Brande verklaart dat wij niet zelf zullen kunnen beslissen over het aanwenden van de middelen inzake tewerkstelling. Hij eist dat automatisch over de tewerkstellingsprogramma's

— BTK, DAC enzovoort — op nationaal vlak wordt beslist.

De heer M. Olivier : Hij heeft heel wat anders gezegd.

De heer A. Denys : Ik lees daarover de kranten. Wij moeten dit doen, omdat wij over die zaken niet zo grondig geïnformeerd zijn als u, collega Olivier.

Dit betekent, collega Blanpain, dat wij de keuze niet zullen kunnen maken tussen meer of mindere vorming en tussen meer of minder tewerkstellingsprogramma's. Men wordt reeds van in den beginne vastgepind op wat de nationale Regering voorschrijft. Dit is een uitholling van de bestedingsautonomie die normalerwijs mag worden verwacht bij een verdere gewestvorming.

Inzake het topplan gaan wij graag op uw uitnodiging in, mijnheer de Minister, om daar én in de Commissie, én in de Vlaamse Raad grondig over te praten. Wij moeten gedeeltelijk het onderscheid maken, daarmee steun ik wat werd vooropgezet door collega Laverge, tussen werklozen die nog veel kansen hebben en werklozen waarvan wij veronderstellen dat zij zeer moeilijk op de arbeidsmarkt terecht kunnen. Als wij zonder meer lineaire maatregelen gaan uitvaardigen, zullen deze in de praktijk minder efficiënt blijken te zijn.

Tot slot wil ik nog twee vragen stellen aan Minister Dupré, onze KMO-Minister.

Een eerste vraag heeft betrekking op de grote vertraging die de 5.000 dossiers — mevrouw Kestelijn heeft mij erop attent gemaakt dat het er nu al 8.000 zijn — hebben opgelopen. Die vertraging verontrust ons ten zeerste. Wij hebben altijd gedacht dat wij wat wij als Vlaming doen, beter doen. Ik hoop dat hier een inhaalmaneuver zal gebeuren en dat men desnoods de privé-sector zal betrekken bij de behandeling van die dossiers. U hebt gelijk met te zeggen dat als de vertraging blijft aanslepen, elk stimuleringseffect verbonden aan kapitaal- en rentetoeelagepremies volledig zal verloren gaan.

Mijn tweede vraag houdt enig ver-

Denys

band met het feit dat u, mijnheer de Minister, bevoegd is voor de KMO-problematiek. Wij zijn daarover erg verheugd omdat wij hebben meegeholpen dat in het Regeerakkoord het element KMO goed aan bod komt. Het Vlaams Economisch Verbond verwijt ons ietwat een kruideniersmentaliteit omdat wij het begrip KMO zouden overaccentueren. Dit is ten onrechte. Wij zijn zeer tevreden dat uiteindelijk een Vlaamse Regering ook beschikt over een KMO-Minister. De voorbije weken echter hebt u, mijnheer de Minister, ons een beetje ontgoocheld. Wij hebben immers vastgesteld dat van vakbondszijde zeer scherpe en provocerende taal werd gesproken ten aanzien van de KMO's. De heer Peirens van het ACV spreekt van middelmatigheid en de heer Vandenbroucke spreekt van varkens die zich vetmesten op de rug van de gemeenschap. **(Ontkenend gebaar van de heer Olivier)** Collega Olivier, lees de teksten ; u zult zien dat ik gelijk heb.

De heer M. Olivier : Ik heb die teksten van de heer Peirens en dat is heel wat anders.

De heer A. Denys : Ons verwondert vooral dat wij in Vlaanderen beschikken over drie Ministers van Middenstand. Wij hebben een nationaal Minister van Middenstand, de heer Wathélet ; wij hebben een Staatssecretaris van de Middenstand, de heer Van Rompuy en wij hebben op het Vlaams niveau, een KMO-Minister, de heer Dupré.

Welnu, het feit dat geen enkele van de drie het nodig heeft gevonden om op de krasse uitspraken te reageren, heeft ons erg ontgoocheld. Het is voor ons een bewijs van gevaarlijke onverschilligheid — ik spreek niet van onmacht — waardoor men blijkbaar terug evolueert naar de periode 1970-1980 toen men dacht dat het de grootschalige bedrijven waren die het land zouden redden.

Geachte collega's, ter zake verwijs ik naar de gekende **managementsgoeroe**, Thomas Peters, die zegt dat zelfs in een toekomstige schaalverruiming het vooral de kleine bedrijven zullen

zijn die hieraan moeten verhelpen. Daarom, mijnheer de Minister, vraag ik u met aandrang aan die vakbondsleders een antwoord te geven. Zeg hen dat de kleine bedrijven in 1987 in Vlaanderen meer dan 11.000 werkplaatsen hebben bijgecreëerd. Deze repliek is meer dan nodig en uw stilzwijgendheid ter zake zou tot nog grotere vakbondsintoxicatie aanleiding geven. Wij hopen en rekenen erop dat u met de gepaste gevatheid, die u kenmerkt, hierop zal reageren.

Geachte collega's, onze fractie zal het beleid van economie, tewerkstelling en dat van de KMO's verder blijven steunen. **(Applaus)**

De Voorzitter : De heer Van Dienderen heeft het woord om zijn interpellatie uiteen te zetten.

De heer H. Van Dienderen (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, geachte collega's, het gaat hier inderdaad om een interpellatie en niet om een uiteenzetting in verband met het begrotingsdebat.

Ik vraag mij af of de Maaslanders er niet goed zouden aan doen stilaan uit te kijken naar een koper voor hun huizen en voor zichzelf een woonboot aan te kopen. Immers, dat kan het resultaat zijn van de verdere ongebreidelde ontgrinding van de Maasvallei. De technische grindcommissie wil in elk geval die breidel van het Gewestplan losser maken en het Gewestplan ernstig aanpassen.

Op dit ogenblik vormen al die plassen tezamen één grote wateroppervlakte van ongeveer 2.500 ha. Ze werden nooit opgevuld, hoewel dat toch zeer uitdrukkelijk de taak was van de Intercommunale Maatschappij voor Ruimtelijke Ontwikkeling van Limburg, beter bekend onder de afkorting IML.

Mijnheer de Voorzitter van de Executieve, 2500 ha is in oppervlakte niet veel minder dan de oppervlakte van uw gemeente **Herent**. Indien de grindboeren volgens hetzelfde ritme hun werk blijven voortzetten — aan 50 ha per jaar — dan zullen zij in het jaar 2000 een oppervlakte hebben ontgrind en aldus een wateroppervlakte achter zich laten, die even groot is als de gemeente **Herent**.

De heer Rubens, specialist in deze materie van de GOM-Limburg, heeft reeds enig inzagerecht gegeven in de plannen van de Technische Grindcommissie. Zijn stelling is dat vóór het jaar 2000 deze ontgrinding niet kan worden gestopt en dat men in die korte termijn de marktsituatie niet kan ombuigen. Deze Commissie werd vorig jaar door de Voorzitter van de Vlaamse Executieve samen met de Voorzitter van de Vlaamse Raad ingesteld, teneinde de toekomst van al dat gebagger in de Maasvallei te onderzoeken en een gedegen advies te verkrijgen over de verdere plannen. De Commissie stelt evenwel voor gewoon met die ontgrinding door te gaan en zelfs meer terreinen te ontgrinden dan het Gewestplan — dat toch tamelijk ruim heeft gemeten — voorziet. Op die manier kunnen de grindboeren hun werk voortzetten tot het jaar 2020. Bovendien moeten er nog 279 ha landbouw- en natuurgrond méér worden ontgrind en dus herschapen in kraters en in uitgestrekte waterplas-

sen. Mijnheer de Minister, ik ben geen Maaslander, maar ik heb met deze streek wel een emotionele band want ik heb er mijn wittebroodsweken doorgebracht. Vorige zaterdag ben ik er opnieuw naar toe geweest. Mensen van de streek hebben me mooie hoekjes laten zien, bijvoorbeeld de laatste ongeschonden Maasmeander in Heppeneert, gehucht van Maaseik, maar ook de watermassa's die in de plaats van goede landbouwgrond zijn gekomen, ook de baggerschepen, de breekinstallaties, de spinnen die het grind volgens grootte verdelen en de enorme grindhopen. Dat alles is tegenover 20 jaar geleden indrukwekkend geëvolueerd.

Mijnheer de Minister van Leefmilieu, ik heb in Het Belang van Limburg gelezen dat u ook in dat gebied bent gaan kijken. U hebt een aantal moedige uitspraken over dit dossier gedaan. Ik feliciteer u daarvoor. U hebt verklaard dat de ontgrindingen zo diep ingrijpen in het landschap en in het leven van de lokale bevolking, dat men een beetje ordentelijk te werk moet gaan. Zelf had ik de woorden „een beetje” weggelaten, omdat ze het statement verzachten.

Van Dienderen

Verder bent u, volgens dat interview, helemaal niet opgetogen over het plan van de Grindcommissie om de ontgrinding nog tot het jaar 2020 te laten voortduren en dus het Gewestplan aan te passen. Volgens u moet men beseffen dat het Gewestplan al een compromis is tussen verschillende belangen. U vreest — een vrees die ook bij de Groenen in Limburg en elders in het land sterk leeft — dat in het Maasland de politiek van het verbrande landschap wordt gevoerd.

Ik geef een aantal voorbeelden waarvoor het Gewestplan volgens de Grindcommissie dringend moet worden gewijzigd. Ik probeer haar tegen te spreken. In de noordelijke gemeente Kinrooi moet een kleizone voor ontgrinding ter beschikking worden gesteld. Dat is erg gevaarlijk, omdat men op die manier heel dicht bij het reservaat Vijverbreek komt. Dat is wel interessant voor de ontgrinders, want de lagen zijn er twintig meter dik, wat niet zo vaak voorkomt. Bovendien kunnen zij zich beroepen op een procedurefout van het Gewestplan, omdat dit gebied zonder motivering als natuurgebied is geklasseerd. Daarom heeft de Raad van State dit onderdeel van het Gewestplan verworpen. Vraag is of de Vlaamse Regering nu al een motivering heeft opgesteld om ontgrinding in dit belangrijk natuurgebied te beletten.

Dat is nodig, want de ontgrinders hebben andere plannen. Ik heb dankzij „een gunstige wind”, zoals dat heet, een voorstel van de ontgrinders aan de Vlaamse Regering op mijn werktafel gekregen. Daarin wordt een ruil voorgesteld. De ontgrinders willen 354 hectaren wijzigen. Daarvan zijn 192 hectaren al eigendom van de bedrijven en de overige 162 moeten zij kunnen verwerven onder bezwarende titel of met onteigeningen door het Vlaamse Gewest of door IML. Als de Vlaamse Regering met dit project akkoord gaat, dan willen zij afzien van de exploitatie van de terreinen die zij al bezitten in het Vijverbreek en het natuurgebied sparen. Ik citeer letterlijk uit de overeenkomst :

„Na uitvoering van bovengenoemde verbintenissen en het verlenen van de nodige vergunningen zullen de bedrijven verzaken aan hun schadeclaim”. Ik vraag de Vlaamse Regering of zij dit voorstel al heeft ondertekend, of zal het eventueel tijdens een van de volgende weken worden ondertekend ?

In een gemeente in het midden van de Maasvallei, in Maasmechelen bestaat er een ander plan. In Maaswinkel moeten er een extra 60 hectaren aan geloven, waarvoor het Gewestplan moet worden gewijzigd. De gemeente zou daar, in samenwerking met de grindboeren graag een waterskiproject ontwikkelen. Officieel wordt gezegd dat daarvoor maar 30 hectare moeten worden ontgrind, maar de gemeente heeft zelf een MER-rapport laten opstellen waarin sprake is van het dubbel, 60 hectare.

De klassieke afdrachten van ongeveer 20 frank per ton aan IML zijn bedoeld om het gebied te herstellen in de oorspronkelijke toestand, althans in principe. De gronden die daar opnieuw terecht komen zijn over het algemeen van een veel slechtere kwaliteit dan de oorspronkelijke zeer degelijke landbouwgronden, gevolg van de eeuwenlange alluviale afzettingen door de Maas.

Die afdracht van 20 frank per ton willen de promotoren van Maaswinkel niet ter beschikking stellen van IML, maar zelf gebruiken omdat zij zelf willen instaan voor de herinrichting van het gebied. Zij zullen al die plassen niet terug volgooien, maar slechts gedeeltelijk. Ze zullen het geld hoofdzakelijk gebruiken om de nodige infrastructuur voor het waterskiën te leggen. Ze beweren dat een ander deel van de plas zou worden gebruikt als visvijver.

Moet men echter een nieuwe plas creëren voor waterski als er al zoveel plassen zijn ? Zou men niet beter in bestaande recreatiegebieden die al tamelijk goed ontwikkeld zijn, zoals de Spanjaard in Kinrooi en Herenlaak in Maaseik, ook mogelijkheden voor waterski creëren ?

Dat is in elk geval ook de mening van het studie bureau dat van de

Vlaamse Regering de opdracht heeft gekregen om de recreatiemogelijkheden niet alleen van het Maasland maar ook van de Kempen te onderzoeken. Het stelt voor dat er meer zou worden geconcentreerd en dat het gebied van Maaswinkel gespaard zou blijven van de intensieve recreatie die dit project als gevolg zou hebben.

Het is verwonderlijk dat de Grindcommissie, die geregeld verwijst naar het Belgroma-rapport, daarvan geen melding maakt. Zelfs wanneer men de zaak technisch wil bekijken is dat eigenlijk niet zo interessant want de grindlagen in Maasmechelen zijn gestoord door kleilagen en niet zo dik. Toch willen de grindboeren liever daar werken omdat zij zich dan niet moeten verplaatsen, zij kunnen hun materiaal daar laten, en ook omdat zij misschien kunnen participeren in dat hopelijk nieuwe lucratieve project Maaswinkel waaraan zij wat werd afgedragen voor het herstel van het gebied kunnen spenderen.

Dat zijn enkele voorbeelden van gebieden die volgens de Grindcommissie moeten worden vrijgegeven voor exploitatie. Die nieuwe gebieden, in totaal ongeveer 280 hectaren, zullen, zo zegt de Grindcommissie, worden hersteld in hun oorspronkelijke staat. Ikzelf en ook Minister Dupré hebben kunnen vaststellen dat de kraters er nog grotendeels niet opgevuld, als watermassa's liggen.

Andere Ministers uit de Vlaamse Regering lenen zich tot plannen om die toestand te bevestigen. In de Gemeente Bilsen is er een exploitatiegebied Negenoord-Kerkeweerd dat volgens het Gewestplan moet worden hersteld als agrarisch gebied. Men heeft daar echter een ander en interessant plan voor de grindboeren, waarvoor zij, dat moet worden gezegd, ook de steun hebben gekregen van de geschiedkundige kring van Stokkem, dat zelfs tamelijk groen en ecologisch lijkt. Men wil er een schaapeboerderij opstarten. Men wil er ook een museum voor rietvlechten bouwen. Oorspronkelijk sprak men zelfs van een eco-museum.

Wanneer dat project wordt gerealiseerd betekent dit, dat slechts vijf

Van Dienderen

hectaren van die grote plas moeten worden aangevuld en dat men de rest zo kan laten liggen. Dat is, Minister Kelchtermans, een verkrachting van het Gewestplan. En, u gaat een tentoonstelling, die het alternatieve plan aan de publieke opinie aanprijst, met uw aanwezigheid vereren. Als hoeder van het algemeen belang en ook van de Gewestplannen zou u het recht van de toekomstige generaties op landbouwgronden en op open ruimten moeten verdedigen.

Uit het alternatieve plan voor Negenoord-Kerkeweerd kan een belangrijke gevolgtrekking worden gemaakt. Het zoeken naar alternatieve bestemmingen, zoals waterrecreatiecentra, van al die plassen in het Maasdal, wijst erop dat de 20 frank die wordt gevraagd voor het herstellen in de oorspronkelijke staat, totaal onvoldoende zijn. Daarom probeert men op allerlei mogelijke manieren te ontkomen aan de verplichting van herstructurering.

Hiermede wordt duidelijk dat zoals vaak in onze economie, niet de volledige kostprijs van een produkt wordt berekend. De ecologische, de agrarische en de sociale kosten van de produktie van dit grind worden niet samengeteld. Alleen daardoor kan het grind goedkoper zijn dan alternatieve materialen en dan andere soorten granulaten. Daarom ook kent het grind een grotere afzetmarkt.

De jongste jaren bestond 33 procent van de granulaten uit grind, daar waar dit tussen 1970 en 1980 nog maar 20 à 25 procent was. De Groenen betreuren zeer dat, ik herhaal het, niet de volledige kostprijs wordt berekend.

Nu wij het toch over cijfers hebben wil ik er enkele van de Maaslandse Milieuactie citeren. Die werkgroep haalde haar cijfers uit het rapport van de Technische Grindcommissie. Die commissie wijst er op dat de bouwactiviteit fel vertraagd is en daarom de produktie van 10 miljoen ton per jaar, op basis waarvan het Gewestplan werd opgesteld, niet worden gehaald.

Dat is een zeer belangrijk argument om te stellen dat een aanpassing van het Gewestplan helemaal niet nodig is.

De Voorzitter : Mijnheer Van Dienderen, u heeft uw spreektijd reeds overschreden, mag ik u vragen af te ronden ?

De heer H. Van Dienderen : Afrondend wil ik pleiten voor het zoeken naar alternatieven voor grind en betreuren dat de Grindcommissie daar helemaal geen werk van heeft gemaakt. Men zou een voorbeeld moeten nemen aan Nederland.

De Nederlandse Provincie Limburg heeft ter zake een plan opgesteld. Dank zij dit plan en de inschakeling van andere granulaten, met name van afval uit de bouwsector, gaat men in Nederlands Limburg de ontgrinding tegen het jaar 2000 beëindigen. Dit is dus 20 jaar vroeger dan de officiële plannen voor België bepalen. In de Nederlandse studie „Gegrond ontgronden” is één en ander goed uitgewerkt.

Ik wil even aanstippen dat in de pers te lezen stond dat inzake de grindpot er zich heel wat problemen stellen en de Vlaamse Regering eraan denkt die van het IML over te nemen.

Ik zou dat een goede zaak vinden want zulks zou het mogelijk maken dat de Vlaamse Raad de besteding van die gelden zou kunnen controleren.

Mijnheer de Voorzitter, ik som nog even mijn voornaamste vragen op.

Gaat de Vlaamse Regering het Gewestplan nu wijzigen of niet ?

Gaat de Vlaamse Regering instaan voor het behoud van het Vijverbos ?

Gaat de Vlaamse Regering haar fiat geven aan het project Maaswinkel ?

Gaat de Vlaamse Regering de ontgrinding van nieuwe gebieden toestaan via BPA's ?

Gaat men initiatieven nemen om alternatieven te ontwikkelen ?

Gaat de Vlaamse Regering de grind-

pot overnemen van het IML ? Gaat men dan de heffing per ton grind verhogen want dat lijkt wel nodig te zijn indien men alle kosten wil vergoeden.

Mijnheer de Voorzitter van de Vlaamse Executieve, ik hoop dat uw Minister van Leefmilieu zal worden gevolgd bij de belangrijke beslissingen die de volgende weken zullen moeten worden genomen. Alleen zo zullen de Maaslanders niet hoeven uit te kijken naar woonboten om in hun streek te kunnen blijven. (**Applaus bij AGALEV**)

De Voorzitter : Minister Geens heeft het woord.

Minister G. Geens (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, collega De Roo heeft zowel in zijn schriftelijk als in zijn mondeling verslag over de besprekingen in de Commissie bewezen dat hij een goed verslaggever is. Ik wens hem hiervoor te feliciteren en te danken.

In mijn uiteenzetting wens ik vijf punten te behandelen, maar vooraf zal ik een algemeen antwoord geven op de vragen die werden gesteld door de heren Denys en Olivier. Dat antwoord zal vrij kort zijn.

Ten eerste, wij hebben een regeerakkoord afgesloten met de huidige partners van de Vlaamse Regering. Dit werd hier voorgelegd en zal ook door de huidige partners worden uitgevoerd. Ik meen dat het volstaat te zeggen dat het standpunt ter zake niet is gewijzigd.

De heer A. Denys : Ik vroeg of de huidige Vlaamse Regering betrokken is via de overlegstructuren.

Minister G. Geens : Mijnheer Denys, mijn antwoord is niet zo kort dat ik maar over één element een antwoord zou verstrekken.

Er is een nieuwe staatsvorming op komst en in de maak. Wat wij daarover tot op heden weten is wat in het nationaal Regeerakkoord staat en daar heb ik persoonlijk geen moeilijkheden mee. Het Regeerakkoord wordt uitgevoerd zoals het is vermeld. Het moet als dusdanig worden

Geens

uitgevoerd. Afwijkende interpretaties of afwijkende regelingen daarop zijn strijdig met het Regeerakkoord en kunnen bijgevolg, mijnheer Olivier, niet worden aanvaard.

Daaruit spruit voort dat globale homogene bevoegdheidspakketten moeten worden overgebracht. Ik weet wel dat — hier geef ik mijn persoonlijke mening — dit ingrijpt op een aantal gevestigde gewoonten en vooral op de bestaande structuren van de Belgische Staat. Als men de Staat moet hervormen zonder aan zijn structuren iets te mogen doen en als men bevoegdheden moet herverdelen zonder van het nationale niveau een aantal zaken integraal te kunnen wegnemen en toevertrouwen aan een ander bestuursniveau — zijnde de Gemeenschappen of het Gewest — dan is het inderdaad niet de moeite om eraan te beginnen. Ik kan u echter geruststellen, er is niets dat erop wijst dat men die weg opgaat. Allerlei geruchten circuleren in de pers, maar mijn groep is gebonden door het Regeerakkoord, dat als dusdanig moet worden uitgevoerd.

Er werd een globale begroting opgesteld over de materies die nu onder de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap vallen. De begroting ligt in de lijn van wat wij de jongste dagen zijn overeengekomen bij de start van de huidige Vlaamse Regering. Ik geloof dat dit voldoende duidelijk is en dat ik daar niet verder moet op ingaan.

Terugkomend op de bespreking van de begroting voor de economie omvat mijn eerste punt de DIRV-actie. Het deed mij genoegen dat verscheidene sprekers hebben gerefereerd naar zeven jaar DIRV-dynamiek en dat niemand ontkent dat een aantal belangrijke realisaties werden geboekt. Dat staat buiten kijf. Men moet het licht van zijn ogen negeren om te ontkennen dat deze actie op het terrein niet tot belangrijke gevolgen heeft geleid. Wanneer ik het verwijt hoor dat er teveel instellingen werden opgericht wil ik daarop twee zaken repliceren.

Ten eerste, wij zijn van een centrale

staat overgegaan naar een gefederaliseerde staat. Dit impliceert dat de instellingen overeenkomstig worden aangepast. Wij gaan op Vlaams niveau bijvoorbeeld geen politiek voeren inzake arbeidsbemiddeling en beroepsopleiding wanneer wij daartoe geen eigen orgaan hebben. Welnu, de Vlaamse Raad heeft eenparig een decreet goedgekeurd waarbij de VDAB wordt opgericht.

Ten tweede, er zijn een groot aantal nieuwe opportuniteiten, nieuwe mogelijkheden die moeten worden aangegrepen en waarvan gebruik moet kunnen worden gemaakt.

Welnu, dit veronderstelt dat men daarvoor structuren heeft. Vooral nog ben ik niet zinnens deze structuren te wijzigen of op te doeken, zolang zij hun dienst en hun efficiëntie bewijzen. Dit sluit niet uit dat voorbijgestreefde zaken worden opgeheven.

Er werd gesproken over de Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid. Het is evident dat wij een eigen Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid hebben. Het ligt bovendien in de logica van de zaken dat, eenmaal het wetenschapsbeleid volledig is toevertrouwd aan de Gemeenschappen, de Nationale Raad voor wetenschapsbeleid — met alles wat erbij betrokken is — zou verdwijnen. Op nationaal vlak kan men dan overleg plegen — de Vlaamse Raad voor wetenschapsbeleid met zijn Franstalige tegenhanger — over bepaalde nationale materies. Er kan dan gezamenlijk worden beslist of advies uitgebracht.

In verband met de DIRV-actie werd herhaaldelijk het gebrek aan evaluatie naar voren gebracht. Dit verwijt is onterecht, want de Stichting Technologie Vlaanderen is volop aan het werk; het is trouwens de aangewezen plaats. Dit is een instelling die volledig los staat van de politieke autoriteit; zij kan dus in alle gemoedsrust en met alle mogelijke wetenschappelijke gegevens deze evaluatie maken. Daarvan wordt dan ook werk gemaakt.

Ik ga ervan uit dat, wanneer men iets doet, men zich niet bestendig moet afvragen of men niets anders moet

beginnen. Inderdaad, wanneer men een lijn heeft gekozen, moet men ze ook volgen. De lijn van ons Vlaams economisch beleid is de lijn van de vernieuwing, van de modernisering, van de inschakeling van nieuwe technologieën in de werkgelegenheid. U heeft daarvan de resultaten samengevat.

Wanneer ik de ontwikkelingsinvesteringen naga, wordt ook dit jaar de lijn van de vorige jaren doorgetrokken.

Ik wil even herinneren aan het feit dat, sedert 1980, de investeringen in dit land met 34 procent zijn gegroeid; in het Vlaamse land is deze groei 51 procent. Deze liggen aan de grondslag van de groei van onze economie. Welnu, de eerste helft van dit jaar — althans de eerste vijf maanden — is deze tendens voortgezet; hij is zelfs versterkt; niettegenstaande het feit dat wij op het stuk van de betoelaging van de investeringen een veel selectievere politiek voeren dan ooit tevoren.

Ten tweede, het reconversiebeleid.

Het moet ons verheugen dat het reconversiebeleid in de drie daartoe aangeduide gebieden op gang komt. Onlangs werden er cijfers gepubliceerd in verband met de ontwikkeling van de werkloosheid; ook deze cijfers wijzen in de goede richting. Het is jammer dat wij nog steeds niet beschikken over cijfers inzake de werkgelegenheid. De Belgische Staat, de Belgische statistiek, hebben er blijkbaar genoeg in alle mogelijke gegevens over zaken die minder goed zijn te verzamelen; over zaken die wél goed zijn, hebben wij geen gegevens. Wij hebben dus nog altijd geen recente gegevens over de ontwikkeling van de werkgelegenheid in dit land; de laatste cijfers dateren van juni 1986, dat is dus twee jaar geleden. Dit is ook zó voor een aantal andere zaken; het lijkt een soort van zelfkwellling. In ieder geval, elementen die wij in handen hebben zijn van die aard dat in de reconversiegebieden een definitieve ommekeer is gebeurd in de richting van een solide verbetering; dat was ook de bedoeling. Wij zijn er bewust van uitgegaan dat wij prioriteit aan deze gebieden

Geens

wilden geven ; wij hebben een aantal acties uitsluitend daarop geconcentreerd en gelden daarvoor gereserveerd. Wanneer wij nu op dat vlak succes hebben, moet men dat ook toejuichen.

Vervolgens hoor ik het bezwaar van het zogenaamde „leegzuigeffect”.

Ook dat is een bevestiging van wat feitelijk is bedoeld, namelijk een bewuste oriëntering van nieuwe activiteiten naar deze gebieden. Dit is niet in het nadeel van de sterke Gewesten, mijnheer Olivier. Iedereen weet dat het Gewest waarop u doelt — het Arrondissement Kortrijk — inzake economische performantie een van de sterkste is van het Vlaamse land. Het wordt niets in de weg gelegd, integendeel. Men moet er kunnen van uitgaan dat de organische groei van een geheel impliceert dat in bepaalde gebieden een sterkere overheidshulp wordt toegekend dan elders.

De heer M. Olivier : Ik heb het tegenovergestelde niet beweerd, mijnheer de Minister.

Minister G. Geens : Ik weet dat wij bij de verfijning van het reconversiebeleid een volgende stap moeten doen. Binnenkort zal dat ook gebeuren.

Wij hebben aan de SERV gevraagd regionale indicatoren op te stellen die ons toelaten bestendig de ontwikkeling in het Vlaamse land te volgen zodat we kunnen bijsturen. In dat opzicht spreken wij in het jargon dat het onze is over een tweede gordel, namelijk de streken die niet dezelfde kenmerken hebben als de huidige reconversiegebieden maar toch speciale economische problemen hebben. Die studie zal klaar zijn in het najaar en zal dan aan het VESOC worden voorgelegd met de bedoeling op het gepaste ogenblik de juiste maatregelen te nemen.

Men gaat ervan uit dat het reconversiebeleid in het algemeen en vooral in Limburg een succes is. Men beseft onvoldoende dat anderhalf jaar geleden nog 18 à 19.000 mensen in de

mijnen werkten. Momenteel is dat cijfer tot de helft teruggebracht zonder sociale moeilijkheden of een spectaculaire aangroei van de werkloosheid. Ik weet wel dat de werkloosheid is gestegen maar de creatie van nieuwe werkgelegenheid is van die aard dat op vrij korte termijn deze exceptionele stijging, voortspruitend uit het stopzetten van belangrijke mijnactiviteiten, kan worden weggerukt. Het beleid heeft dus op zeer korte termijn zijn deugdelijkheid bewezen.

Deze ochtend heb ik verklaard dat het model, dat voor Limburg op gang werd gebracht, mede door de Europese Gemeenschap is onderschreven en zelfs wordt beschouwd als een voorbeeld dat in andere gebieden in Europa ook kan worden toegepast.

Verskillende sprekers hebben vragen gesteld over de GOM. In verband met de nieuwe structuur, de taak en de financiering van de GOM zal een ontwerp van decreet aan de Vlaamse Raad worden voorgelegd. Het nieuwe concept van de GOM zal bijgevolg zijn zoals de Vlaamse Raad dat bepaalt.

Voor een dergelijk ontwerp moet men vooraf overleg plegen. Dat is gebeurd, onder meer met de betrokken instellingen.

De evaluatie van zoveel jaar werking werd gemaakt door mijn administratie en is nadien voor besluitvorming aan het VESOC voorgelegd.

Ik kan de structuur in grote lijnen meedelen : een aanzienlijke vereenvoudiging ten opzichte van de bestaande structuren, een veel kleiner aantal beheersorganen en daarin een veel kleiner aantal betrokken personen. Wij moeten ervoor zorgen dat de verschillende sociale geledingen voldoende representatief worden verzekerd in het beheer van de GOM. De helft van de mandaten zal van de openbare sector zijn en de andere helft van de privé-sector.

De privé-sector treedt paritair op, dus werkgevers en werknemers. Voor zover ik weet, zijn dat privépersonen.

Niet alleen de Provincies maar ook

de Gemeenten zullen in het bestuur vertegenwoordigd zijn. Het voorzitterschap komt toe aan de openbare sector.

De controle zal aanzienlijk worden vereenvoudigd. Thans bestaat er een drievoudige controle en u weet evengoed als ik dat hoe meer wordt gecontroleerd, hoe slechter de controle wordt gedaan. De controle zal worden uitgevoerd door de Vlaamse overheid.

Er zal tevens een veel sterkere band worden geschapen met de Vlaamse Executieve.

Dit zijn dus de grote lijnen. Vraag me nu niet om ze in detail toe te lichten. Het is trouwens de Vlaamse Raad die daarover het laatste woord heeft aangezien een ontwerp van decreet zal worden voorgelegd aan de Raad.

Hetzelfde geldt — en dat is mijn vierde punt — wat de Gewestelijke Investeringsmaatschappij voor Vlaanderen betreft. Het statuut van de GIMV zal bij decreet worden herzien en zal de mogelijkheid bevatten een beroep te doen op privé-kapitaal. Dit schijnt mij volledig logisch en verantwoord. Ik ben enigszins verrast door het verzet dat ik van verschillende zijden ter zake kreeg. De vakbonden hebben er zich tegen verzet, omdat zij niet willen dat de privé-sector zich daarin mengt. De privé-sector is ook niet erg gelukkig, omdat het volgens haar een grotere beslaglegging is door de overheid op de financiering van het bedrijfsleven. Welnu, daarover gaat het niet. Het gaat erom dat wij met de GIMV een instrument van industrieel beleid hebben gecreëerd, dat dit instrument, als het zijn rol wil vervullen, ook moet kunnen beschikken over de nodige financiële middelen, dat deze financiële middelen, althans volgens mijn opvatting, niet uitsluitend van de overheid kunnen komen en dat wij er alle belang bij hebben dat ook de privé-sector daarbij wordt geassocieerd met dien verstande evenwel dat de specificiteit van de GIMV wordt behouden en dat bovendien de meerderheidsrol van de overheid daarin wordt gewaarborgd.

Als men over dit principe akkoord

Geens

gaat, is het voor het overige een kwestie van modaliteiten. Dames en heren, ook in dit verband is een ontwerp van decreet in voorbereiding. Het zal aan de Vlaamse Raad worden voorgelegd. Maar ik zou het hele debat over de financiering van de GIMV nu werkelijk eens buiten de strijd van al-dan-niet-publiek willen houden. Het gaat niet om een ideologisch debat, maar alleen om een debat dat verband houdt met doelmatigheid. De vraag rijst of wij ook het privé-kapitaal kunnen associëren, samen met zijn know-how, aan de opgaven die door de overheid worden vervuld, omdat de privé-sector ze niet vervult. Ik ben de jongste dagen geconfronteerd geweest met de resultaten van twee belangrijke bedrijven in Vlaanderen die in 1981 door de overheid opnieuw zijn gestart, namelijk de twee Barco's.

Wij hebben gezegd dat daar belangrijke know-how aanwezig was die niet mocht verloren gaan. De overheid heeft dan ook ter zake haar verantwoordelijkheid op zich genomen, ik zeg wel alleen de overheid, niet de privé-sector. Welnu, de resultaten zijn positief. Nadien en als de operatie goed is afgelopen, is het gemakkelijk zeggen dat de privé-sector dat allemaal kan. Ik beweer dat, als men op een bepaald moment het risico moet nemen, men ook zijn verantwoordelijkheid moet durven dragen.

Een laatste punt houdt verband met de overheidsbestellingen. Dit is een teer punt. Over de verdeling van de overheidsbestellingen tussen Vlaamse, Waalse en Brusselse ondernemingen werden afspraken gemaakt. Daaraan is niets gewijzigd en daaraan zal niets worden gewijzigd.

Met andere woorden, deze percentages moeten worden opgevuld. Voor de compensatiebestellingen voor het leger heeft Vlaanderen 26 procent toegewezen gekregen. Dat is nog altijd 10 procent beneden ons aandeel. Bijgevolg zullen er geen programma's worden geconcipieerd zonder dat daarbij de afgesproken verdeling wordt nagestreefd en progressief wordt ingevuld. Dat is nogal evident,

te meer we langs die kant referenties naar onze ondernemingen moeten opbouwen.

Er werd een concrete vraag gesteld in verband met Vlairbus, begin dit jaar opgericht en dat functioneert met het oog op de participatie van Vlaamse ondernemingen aan Airbus. Het akkoord dat werd afgesloten met de nationale Regering en met de twee Executieven werd niet ondertekend, alleen geparafeerd. Wanneer de verbintenissen die enkele maanden geleden werden aangegaan, niet zouden worden gehonoreerd, zouden wij dit als een zeer zware aanslag op de belangen van de Vlaamse Gemeenschap beschouwen.

Indien wij nog aan de algemene bespreking toe zouden zijn, zou ik ook uitgebreider ingaan op de manier waarop onze administratie wordt opgezet. Wij staan op het ogenblik andermaal op een keerpunt nu wij een aanzienlijke uitbreiding van onze bevoegdheden zullen kennen. Het personeelsbeleid zal bijgevolg moeten worden aangepast. Moderne beheerstechnieken zullen in de administratie moeten worden aangewend. Ik heb het geapprecieerd dat een lid van de oppositie heeft gezegd dat wij met een objectiverend personeelsbeleid zijn gestart. Dat is juist. Bovendien zullen wij onze eigen administratie professioneel moeten aanpakken. Ik wil er wel de aandacht op vestigen dat het steeds moeilijker wordt bekwame medewerkers te recruter.

Dat ligt aan vele elementen. Het is onder meer te wijten aan het feit dat men zich, ook in deze Kamer, dikwijls laatdunkend uitlaat over de dienaars van de gemeenschap, de ambtenaren. Men kan geen geschikte ambtenaren voor het openbaar ambt recruter als het ambt bestendig op een of andere manier wordt misprezen en wanneer geen begrip wordt opgebracht voor hun prestaties. Bovendien gaan jonggeschoolden liever naar de privé-sector dan naar de openbare sector.

Of wanneer zij toch in de overheidssector zijn tewerkgesteld, gaan ze na korte tijd weg. Op het ogenblik dat de centrale overheid een personeelsstop had ingevoerd, konden wij voor

onze eigen administratie nog recruter langs het Vast Wervingssecretariaat. Wij hebben het meegemaakt dat geschikte ambtenaren na korte tijd werden aangetrokken door betere promotiemogelijkheden, betere bezoldigingsvoorwaarden in de privé-sector. Op korte termijn — niet op lange — stelt zich er een probleem voor het functioneren van de overheidsdienst. Als de Administratie niet het kruim van de jonge mensen kan aantrekken, niet bemand wordt door bekwame ambtenaren, dan zal ze nooit goed werken, welke politiek ze ook concipieert.

Niettegenstaande alle mogelijke hervormingen van de Staat en het Openbaar Ambt zal men van de ene slechte toestand naar de andere evolueren.

Dit is een algemene bemerking die ik wil maken aan het einde van het debat over de kredieten die in de begroting voor economie zijn ingeschreven.

Ik kom thans tot de interpellatie van collega Van Dienderen. Het is jammer dat deze interpellatie niet vroeger heeft kunnen plaatsvinden, want eigenlijk is ze nu grotendeels voorbijgestreefd.

De interpellatie van de heer Van Dienderen steunt op het rapport van de Technische Grindcommissie. Dit rapport werd aan de Vlaamse Regering voorgelegd op 1 juni. In dit rapport is de stelling aanvaard dat de grindexploitatie zou worden voortgezet tot het jaar 2020 met alle daaraan verbonden gevolgen.

Wij hebben van dit rapport kennis genomen en zijn de mening toegedaan dat de hypothese 2020 moet worden uitgebreid tot de hypothese 2000, 2010 en 2020, dus drie intervallen van tien jaar.

In dit kader zouden de volgende onderzoeken dienen plaats te vinden.

Ten eerste, de Minister van Financiën en Begroting moet een status quaestionis opmaken over de werking van het Grindfonds. Hij moet onderzoeken welke de precieze aanwending was van de gestorte gelden.

Geens

Tezelfdertijd moet hij nagaan op welke wijze een eigen begrotingsfonds in de plaats kan komen van het bestaande IML-Grindfonds. Er werd niet beslist dat het huidige Grindfonds wordt afgeschaft of overgedragen. Er dient wel een onderzoek te worden ingesteld naar de werking van het huidige fonds en op welke wijze een eigen Grindfonds kan worden opgericht binnen de Vlaamse begroting, waarbij moet worden nagegaan op welke wijze de betrokken regio maximaal kan worden gevaloriseerd.

Aan de hand van dit fonds kan een provisie worden aangelegd voor uitkering van eventuele schadevergoedingen. Wetenschappelijk onderzoek naar het gebruik van alternatieve of nieuwe materialen kan worden doorgevoerd. Aan de hand van deze resultaten moet het mogelijk zijn een globale grindpolitiek te voeren.

Ten tweede, de Minister van Tewerkstelling, de heer Kelchtermans, is belast met de werkgelegenheidsaspecten verbonden aan de verschillende hypothesen.

Ten derde, de Minister van Leefmilieu en Ruimtelijke Ordening moet zowel de ecologische als de planologische aspecten onderzoeken. Dit impliceert dat over een eventuele herziening van het Gewestplan niets is beslist. Er werd namelijk gevraagd of dit onderzoek al dan niet tot herziening van het Gewestplan zou leiden en of hieraan een milieueffectrapportering moest worden gekoppeld. De Voorzitter van de Executieve zal met de betrokken sociaal-economische geledingen van Limburg overleg plegen over de globale problematiek.

Ten einde de coördinatie van deze verschillende opdrachten te verzekeren, zal geregeld door de betrokken Ministers worden gerapporteerd. Een eerste verslag moet worden uitgebracht tegen 15 juli aanstaande, zodanig dat wij achter dit onderzoek de nodige spoed kunnen zetten en de opdrachten gecoördineerd verlopen.

Bijgevolg denk ik, mijnheer Van Dierden, dat een aantal elementen

die u hier hebt ontwikkeld door deze nieuwe wending voorbij gestreefd zijn. Ik zou u alleen vragen, naargelang dit onderzoek vordert, u daarover verder te informeren. Wij zullen dit ook doen. U ziet dat dit probleem globaal en geïntegreerd werd aangepakt.

Mijnheer de Voorzitter, collega's, ik meen aldus het deel economie uit onze begroting te hebben behandeld. Ik vestig er uw aandacht op dat het gaat over een vrij belangrijk bedrag dat in het kader van de ontwikkeling van onze economie en van het globale budget relatief steeds afneemt. Ik heb meer dan eens onderstreept dat de middelen uit de gewestbegroting meer en meer voor **gemeenschapsactiviteiten** worden besteed. Dat is een globale ontwikkeling. Bijgevolg komt het erop aan de middelen die hier worden aangewend voor economische ontwikkeling zo rationeel mogelijk te gebruiken. Ik meen dat dit ook gebeurt. Op basis van de begroting kan ik dit nagaan. Daardoor worden er ook resultaten bereikt. Dit schijnt door niemand te worden ontkend, wel integendeel. Het is bijgevolg een aanwending van schaarse middelen naar maximale doelstellingen dat hier wordt nagestreefd. (**Applaus**)

De Voorzitter : Minister Dupré heeft het woord.

Minister J. Dupré (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Voorzitter van de Executieve, collega's, op mijn beurt wens ik de verslaggever te feliciteren voor zijn verslag. Men voelt dat deze verslaggever niet alleen belangstelling heeft voor deze materie maar zelfs met een zekere bewogenheid de sociaal-economische problemen van het Vlaamse land weet te benaderen. Ik ben hem daarvoor dankbaar. Ook dank ik de Commissieleden en richt mij tevens heel speciaal tot de Voorzitter van de Commissie Economie.

Mijnheer de Voorzitter, ik heb zelden een zo vruchtbare en open discussie gehad als dit jaar in de Commissie Economie en ik maak toch al veertien jaar deel uit van het Parlement. Als wij dit ook over andere onderwerpen dan de begroting kun-

nen, dan is dit een goede zaak voor deze Vlaamse Raad.

Gezien de Voorzitter van de Vlaamse Executieve geantwoord heeft op de vragen van mevrouw Duroi inzake de gordelgebieden, hoef ik daarop niet meer terug te komen. Het is inderdaad de bedoeling daar iets aan te doen. Toch wil ik wijzen op het feit dat de bestaande ontwikkelingsgebieden ook de vrucht zijn van een erkenning van de E.G. Wij kunnen daarnaast niet alleen beslissen. Na een jarenlange procedure zijn de richtlijnen trouwens door de E.G. vastgelegd. De kleinste administratieve entiteit was een arrondissement, wat het moeilijk maakte om bepaalde randgebieden, die ik toevallig heel goed ken en waarop u heeft gealludeerd, te vatten in erkende zones van de E.G., die zich in laatste orde op de Arrondissementen heeft gebaseerd.

Mevrouw Vogels trok de reconversiepolitiek die voor de ontwikkelingsgebieden wordt gevoerd in twijfel. De Voorzitter van de Executieve heeft hier zoëven reeds op geantwoord. Ik zou verder willen tegenpreken dat het in Limburg uitsluitend om pretparken gaat en als er inderdaad sprake is van een pretpark dan meen ik dat dit niet misplaatst is. Toch wil ik beklemtonen dat zowel in de secundaire als in de tertiaire sector op dit ogenblik in Limburg heel veel gebeurt.

De heer Candries, die gepleit heeft voor meer aandacht voor de „groeiërs” en de „starters” bij de KMO's kan ik alleen maar bijtreden. Ik ga daar niet langer blijven bij staan.

De heer Denys doe ik opmerken dat ik niet verantwoordelijk ben voor wat devakbondenhebbengezegdaanhet adres van de KMO's en daarop dus niet zal reageren, omdat ik vind dat ik aan dergelijke verklaringen geen woorden moet verspillen maar daadwerkelijk iets voor de KMO's moet doen, zonder mij iets aan te trekken van de vele uitlatingen die men daarover ten beste geeft.

Ik zou wat meer aandacht willen besteden aan het betoog van mevrouw

Dupré

Kestelijn. Zij heeft de strategische rol van de KMO's onderstreept zowel op het vlak van de tewerkstelling als inzake de investeringen.

Zij heeft haar voldoening uitgesproken over de kleine stijging van de expansiekredieten voor de KMO. Zij heeft ook terecht uitgeweid over de achterstand in de behandeling van de KMO-dossiers. Wij houden ons intens met dit probleem bezig.

Er is vandaag een achterstand in de behandeling van meer dan 6.000 aanvragen inzake expansiesteun voor 1988. Voor 1987 zijn nog 1.500 dossiers en voor dit jaar nog eens 1.000 dossiers aan herziening toe in verband met meertewerkstelling. In het totaal gaat het dus om bijna 9.000 dossiers. Ik wijs erop dat een probleem is van personeel. Ik heb reeds een beroep gedaan op het voltallige personeel van de cel van de administratie die zich bezighoudt met de KMO. Er is ook een probleem van organisatie en ik sta op het punt hiervoor de nodige maatregelen te treffen teneinde zo vlug mogelijk de achterstand in de behandeling van de KMO-dossiers weg te werken.

Mevrouw Kestelijn heeft in de derde plaats ook een lans gebroken voor meer export-promotie en de promotie van de technologie-overdracht. Zij heeft gewezen op de weinige middelen die wij daarvoor ter beschikking hebben. Met de kredieten die zullen worden ingeschreven op de volgende begroting, zullen wij meer kunnen realiseren. Nu heb ik van onze Minister van Financiën Waltmiel in laatste instantie nog 3,5 miljoen frank verkregen. Toch wil ik de aandacht van mevrouw Kestelijn erop vestigen dat het niet alleen een kwestie is van middelen, maar ook van aanpak en coördinatie met de bestaande organismen. Wellicht zal er ook een aanpassing komen van de richtlijnen in verband met de KMO zodat meer aandacht kan worden besteed aan innovatie en export.

Ik wil dan nog even blijven stilstaan — omdat zo veel leden hierover hebben gesproken — bij het topplan van minister Kelchtermans.

Ik zal mij inschrijven in het Top-plan, in die zin dat er, overeenkomstig de Regeringsverklaring, middelen afkomstig uit de meer selectieve toekenning van de arbeidsplaatspremies in het raam van het Top-plan zullen worden besteed. De arbeidsplaatspremie en wat ik er op kan uitsparen heeft ook maar een beperkte omvang. Ik moet daarenboven de engagementen uit het verleden honoreren. Die over te hevelen middelen zouden, zoals herhaaldelijk werd gezegd, naar opleiding gaan. Ik kan aan de heer Laverge zeggen dat ik mij in de Commissie heb geëngageerd om erover te waken dat een groot deel van deze middelen naar de opleiding van zelfstandigen zou gaan, via de CMO's. U hebt uw amendement onder die formele belofte ingetrokken.

Daarnaast wens ik te zeggen dat ook ik iets wens te doen op het gebied van de tewerkstelling. Minister Kelchtermans zal niet tegenspreken dat niet alleen de opleiding maar ook de tewerkstelling zelf belangrijk is voor de langdurige werklozen. Daardoor zullen ze meer gemotiveerd zijn om zich verder te scholen en op die wijze hun tewerkstelling duurzamer te maken. Mijn tegemoetkoming zal erin bestaan dat ik de tewerkstelling, waar het enigszins kan, zal koppelen aan de investeringspolitiek om er een hefboom van te maken op economisch vlak.

Dat waren de belangrijkste punten die ik op de voorgrond wilde brengen, met name de achterstand in de KMO-dossiers en mijn inschrijving in het Top-plan, met het uitdrukkelijk beding dat een groot gedeelte van deze middelen naar de KMO's moet gaan.

De Voorzitter : Minister Kelchtermans heeft het woord.

Minister T. Kelchtermans (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, collega's, in de eerste plaats wens ik de verslaggever te feliciteren, niet alleen omwille van zijn bewogenheid, maar ook omwille van het feit dat hij nog steeds aanwezig is. Verder druk ik mijn respect voor u uit, mijnheer de Voorzitter, voor de wijze waarop wij deze bespreking onder uw leiding hebben kunnen voeren.

De verschillende uiteenzettingen kunnen in een drietal lijnen worden geresumeerd.

In de eerste plaats werd gewezen op de evolutie van de werkloosheid; verder werd belangstelling gevraagd voor het tewerkstellingsbeleid en een betere kennis van de arbeidsmarkt.

De derde lijn heeft betrekking op de opleiding en de vorming met het oog op permanente tewerkstelling.

Ik ga niet in op wat de heer Van Hooland heeft gezegd ten aanzien van het openbaar ambt. Niet omdat het mij niet zou betreffen, maar omdat de Voorzitter van de Executieve er een antwoord heeft op gegeven. Ik sluit mij aan bij de algemene bedenkingen die daarover werden gemaakt. Dit geldt ook voor wat werd geantwoord over de instellingen van openbaar nut waarvoor wij de verantwoordelijkheid hebben. Ik verwijs hier naar de nota vorming-ambtenaren die daarvoor indertijd werd opgesteld, en naar de actie integrale kwaliteitszorg die wij ten volle ondersteunen.

Wat de werkloosheid betreft bevestig ik de gunstige evolutie die zich aftekent door de afname van de werkloosheidscijfers.

Eind december 1986 waren er 229.493 werklozen, eind december 1987 214.359 of een daling met 6,6 procent. Ik vermeld dit om de problematiek waar hier zo vaak wordt naar verwezen, juist te situeren, namelijk die van de langdurig werklozen. Die groep blijft stijgen in aantal. In december 1982 vertegenwoordigden de langdurig werklozen — ten minste twee jaar werkloos — 36 procent en in december 1987 was dit percentage opgelopen tot 56 en momenteel is het 61. Dit is een duidelijk bewijs dat er een specifieke aanpak nodig is van het probleem van de langdurig werklozen. Het probleem kan niet duidelijker worden aangevoeld dan door die cijfers ten opzichte van de globale afnemende werkloosheid te situeren.

Het Topplan heeft tot mijn grote voldoening, bijzondere belangstelling gekregen. Ik dank al degenen die hun

T. Kelchtemans

appreciatie en hun waardering ervoor hebben uitgesproken, ook al kende de appreciatie enkele varianten naar de aanpak en naar de procedure toe. Er waren twijfels omtrent de middelen, maar globaal heb ik ervan gehouden dat wij een ernstige bespreking kunnen verwachten in de Commissie voor Tewerkstelling en Economie. De bespreking van het Topplan zal er plaatshebben op 28 juni. Ik stel voor dat ik op vele hier geformuleerde opmerkingen in de Commissie zal antwoorden met cijfers bij de hand en in aanwezigheid van medewerkers die van nog meer nabij betrokken zijn bij de opstelling van het Topplan. Alle leden die hierover het woord hebben gevoerd, hebben op nagenoeg dezelfde problemen gewezen voor de invoering van dit plan.

Wat betreft de middelen wil ik stellen dat het hier niet gaat om een academisch plan. De inhoud van het plan zal voor de leden van de Vlaamse Raad anders overkomen dan voor de buitenwacht die met die problemen minder vertrouwd is.

Wanneer men in een Vlaams Regeerakkoord een prioriteit inschrijft om bij voorrang iets te doen voor een bepaalde doelgroep en zulks vanuit de nationale Regering wordt versterkt, die, alhoewel zij weet dat dit de taak van de Gemeenschappen is, er toch middelen voor vrij wil maken, dan dienen, bij de aanpassing van het begrotingsblad 1988 en ook bij de opmaak van de begroting 1989, daarvoor de nodige middelen te worden ingeschreven. Dat kan gebeuren via een herschikking, vermits andere prioriteiten voorrang krijgen.

Immers, wat enkele jaren geleden misschien prioritair was, is dat thans misschien minder en bijgevolg kunnen andere voorrangregels bij de besteding van de kredieten gelden.

Inzake het tewerkstellingsbeleid en met kennis van de arbeidsmarkt is het **Topplan** in feite een remediërend plan. Ingeval men preventief wil werken moet men voorkomen dat alle personen in deze groep, zoals langdurig werkzoekenden, bij de werklozen terecht komen. Trouwens,

wij hebben daartoe in het verleden een aantal initiatieven genomen. Ter zake verwijs ik ook naar het gunstig effect van deze maatregelen. In de drie reconversiegebieden zijn de overlegplatforms op gang gebracht. Wij hebben ook specifieke projecten opgezet ten opzichte van sommige doelgroepen, die vooral in deze reconversiezones aanwezig zijn. Welnu, in deze reconversiezones zijn de cijfers — ook de Voorzitter van de Executieve heeft daarop gealludeerd — inzake tewerkstelling gunstiger in vergelijking met de andere Arrondissementen in Vlaanderen.

Voor Diksmuide is er tijdens de periode 1973-1986 een stijging van de tewerkstelling met 25,2 procent, voor Veurne 17,6 procent; Hasselt 16 procent, terwijl het gemiddelde voor Vlaanderen, voor diezelfde periode, 3,8 procent bedraagt. De opslorplingsprogramma's zijn inderdaad gedaald. Een essentieel kenmerk van een opslorplingsprogramma is dat het slechts tijdelijk mag zijn en moet kunnen worden vervangen door een meer permanente vorm van tewerkstelling.

Er werd hier vandaag minder gesproken over de problematiek van de verschillende stelsels, terwijl dit in de Commissie zeer uitdrukkelijk naar voren werd gebracht. Dit werd ook in het globaal nationaal Regeerakkoord opgenomen. Daarin is voorzien dat men de uniformisering van deze verschillende stelsels zal nastreven, waaraan wij ten volle willen meewerken.

Mijnheer Laverge, het gebruik van de Simonagegevens, via het informaticaproject in de RVA — dat uniek is in Vlaanderen — is zeer intensief. De Simonagegevens geven ons waardevolle aanduidingen om het beleid permanent bij te sturen in functie van vraag en aanbod. Verder ga ik hier niet op in.

Ik verwijs ook naar het nieuwe STC-besluit, goedgekeurd door de Vlaamse Regering na gunstig advies van het VESOC, waarin nu op structurele wijze wordt bepaald dat bestendig overleg moet worden gepleegd, op basis van deze cijfers, met werknemers- en werkgeversorganisaties,

met onderwijsinstellingen en opleidingscentra. Op die manier moeten wij permanent kunnen bijsturen in de regio, in functie van vraag en aanbod.

In de uiteenzetting kwam de beroepsopleiding gericht op de arbeidsmarkt zeer sterk aan bod. Opleiding en vorming met het oog op het vermijden van werkloosheid en, wanneer men werkloos is, om er terug uit te geraken, is van groot belang. Ik verwijs naar de coördinatie die op dat vlak tot stand moet komen. Wij hebben binnen de Vlaamse Gemeenschap onze eigen centra voor beroepsopleiding, centra voor middenstandsopleiding en ook centra voor landbouwvorming. Doorgaans behandelen wij enkel de eerste twee centra en wordt over de derde categorie niet gesproken. Zij moeten nochtans alle drie een rol kunnen spelen in de aanpak van de langdurige werkloosheid. Ik steun wat collega Dupré heeft gezegd. Zij moeten zich richten tot hun traditionele doelgroepen. Wij moeten de middelen die wij inzetten zo efficiënt mogelijk en op gecoördineerde wijze laten gebruiken.

Ik behandel nog zeer kort enkele specifieke vragen. Mevrouw Duroi heeft verwezen naar het Topplan. Ik heb daar in mijn inleiding reeds op gewezen. Ik vermoedde dat zij er onvoldoende over geïnformeerd was. Men heeft mij nu echter gezegd dat zij gesproken heeft in de plaats van haar collega De Meyer.

Het Topplan is vooral gericht op langdurig werkloze vrouwen. In de beroepsopleidingcentra van de RVA worden vrouwen van geen enkele opleiding uitgesloten. Er kunnen soms wel feitelijke belemmeringen zijn.

Ter attentie van mevrouw Vogels verklaar ik dat per subregionale tewerkstellingsdienst voor een intensere arbeidsbemiddeling zal worden gezorgd. Dit kan maar, wanneer bijkomende en beter opgeleide arbeidsbemiddelaars worden aangeworven, vanzelfsprekend ook een aantal vrouwen, omdat vrouwen in de probleemgroepen het overwegend aandeel vormen. Ik heb dat op andere plaatsen gezegd en herhaal het hier uitdrukkelijk.

T. Kelchtemans

Ik dank de heer Ansoms voor de wijze waarop hij met zijn spiraalplan een bijkomende interessante dimensie biedt bij het uitvoeren van dit Topplan. Het zou interessant zijn als hij zijn voorstellen ook in de Commissie zou toelichten. Dan kunnen wij nagaan in hoever het misschien dagdromerij is, zoals de heer Ansoms zelf zegt, en in hoever het realistische perspectieven biedt bij de uitvoering van de maatregelen ingeschreven in het Topplan.

Collega Laverge heeft het Topplan in dezelfde zin beoordeeld. Dit plan mag niet worden opgezaald met een negatief imago als zouden wij hierdoor de jacht op de werklozen mee organiseren. Het plan is gericht op positieve actie. Via heroriënteringsgesprekken willen wij werklozen en werkzoekenden motiveren om gebruik te maken van de bestaande mogelijkheden en middelen. Het eerste jaar zijn die gesprekken volledig vrijblijvend. Dat blijkt uit de rapporten van het VESOC. Het tweede jaar zijn de gesprekken gericht op diegenen die niet op het aanbod zijn ingegaan. Er zijn geen sancties aan verbonden. Dat is niet de opdracht van het Topplan. Het wil alleen werklozen mogelijkheden bieden om er gebruik van te maken met het oog op permanente tewerkstelling.

Ook mevrouw Vogels heeft een aantal opmerkingen gemaakt. Ik heb daarstraks reeds gezegd dat wij daarover best verder discussiëren in de Commissie voor Economie en Tewerkstelling. Zij heeft haar betoog opgedeeld in het kader van de wegen die het plan zelf aangeeft. Zij betwijfelt of deze opleidingsmogelijkheden inderdaad ook meer werk creëren. Mijn vaststelling blijft dat, waar men ook komt in de sub-regionale tewerkstellingscomités, een aantal vacatures worden gemeld die niet worden opgevuld wegens gebrek aan geschikte personen. Bijgevolg meen ik dat wij, mits een betere opleiding, wel kunnen invullen wat nu reeds aan mogelijkheden bestaat, maar daarmee inderdaad geen bij komende werkplaatsen creëren, zeker niet op zeer korte termijn, maar misschien wel op langere termijn.

Het werkt inspirerend voor een aantal initiatieven wanneer er in de streek goed opgeleide werkkrachten ter beschikking zijn.

Omtrent de middelen kan ik u zeggen dat er geen sprake van is dat het beheerscomité van de VDAB, voor zoverre zij daarover nu reeds beslissingen kunnen nemen, overweegt om een lening uit te schrijven ter financiering van dit plan. Dit plan moet met de gewone middelen worden gefinancierd.

In verband met de arbeidsbemiddeling heb ik u reeds geantwoord dat daar de vrouwen zeer uitdrukkelijk aan bod zullen komen.

Betreffende de overheveling naar de Gemeenschappen is de discussie volop bezig. De heer Olivier heeft daarover een aantal pertinente, misschien retorische vragen gesteld. Wij zouden graag bevestigend antwoorden in verband met de suggesties die hij heeft ontwikkeld. Ik kan alleen zeggen dat uit de gesprekken die ik vanzelfsprekend daarover met collega Van den Brande heb gevoerd, ik kan opmaken dat ook hij snel werk wil maken van de regionalisering van het tewerkstellingsbeleid en dat hij er ook om bezorgd is dat de overheveling van middelen niet zal leiden tot een daling van de tewerkstelling. Daarin kan ik hem volgen. Zijn inhoudelijke prioriteiten zijn ook de onze, namelijk de prioriteit van de langdurige werklozen. Wij willen samen streven naar een meer uniform statuut voor de werknemers.

In verband met de regionalisering van de RVA stellen wij dat ook de ambtenaren die belast zijn met de uitvoering van de opsloringsprogramma's zo vlug mogelijk moeten worden overgeheveld. Indien dat niet gebeurt komt ook ten dele de realisatie van het Topplan in het gedrang, daar wij dan onvoldoende kunnen benutten wat aan instrumentarium ter onze beschikking is.

Wat de normerende bevoegdheid betreft, vooral daarover heeft de heer Olivier zijn vragen gesteld, meen ik dat wij deze moeten kunnen beperken tot het sociaal zekerheidsstatuut en tot het arbeidsrechtelijke statuut

van de tewerkgestelden. Veel verder moet die normering niet gaan.

De budgettaire middelen moeten in hun geheel kunnen worden overgedragen zonder dat dat aan teveel voorwaarden is gekoppeld. Dit zou werkelijk te betuttelend en té detailistisch overkomen. Het zou de autonomie waar men het over heeft uithollen in plaats van er een aanwinst voor te zijn.

In de gesprekken die wij met hem hadden wijst tot nog toe niets erop dat hij die intentie niet wil waarmaken. Wij rekenen erop dat het wetsontwerp dat zal worden neergelegd — dat is hier ook door de heer Olivier gezegd — en waarvan wij de versie via de pers hebben vernomen, toch wel iets ruimer zal zijn opgevat dan hetgeen wij via de media vernomen hebben.

Met betrekking tot de **schakelprojecten** heeft mevrouw Vogels een concrete vraag gesteld. Zij heeft meer uitleg gevraagd in verband met de verlenging ervan. Ik kan u zeggen dat nog vandaag met de nationale Minister daarover overleg is gepleegd. Hij wacht enkel op het advies van de Inspectie van Financiën. Ik neem aan dat dat gunstig zal zijn vermits hij de middelen daarvoor in de begroting heeft ingeschreven. Hij neemt zich voor de beslissing te nemen opdat deze projecten zouden verlengd worden tot het einde van dit jaar. Daarmee is dan de belofte ingelost die wij zelf in de Commissie in die zin hebben gedaan. Ik neem aan dat alles zal verlopen zoals wij het vandaag van hem hebben vernomen.

Van collega Dewinter hebben wij een aantal bemerkingsen gehoord over de samenwerkingsprojecten, de projecten Kelchtermans zoals hij die noemde. Hij vraagt zich af of deze ook toegelaten zijn voor politieke vluchtelingen en migranten, **niet-uitkeringsgerechtigden**.

Bij mijn weten is iedere opleiding binnen de beroepsopleidingscentra van de RVA toegelaten voor iedere werkzoekende ook al is hij niet uitkeringsgerechtigd.

In verband met de schakelprojecten

T. Kelchtermans

heeft collega **Hansenne** destijds opgelegd dat degenen die daarvan gebruik wensten te maken wel uitkeringsgerechtigd moesten zijn.

In het **Topplan** hebben wij de suggestie gedaan om een aantal van deze projecten voor laaggeschoolden ook toegankelijk te maken voor steuntrekkers via het OCMW omdat dit een speciale doelgroep is die anders helemaal buiten het opleidingscircuit blijft.

De opmerking van de heer Olivier ter zake kwam goed op tijd vermits een belangrijk overleg in de tweede helft van deze week daarover wordt gevoerd. Ik dank hem voor het feit dat hij dit jaar nog eens zeer nadrukkelijk onder de aandacht heeft gebracht.

Collega **Blanpain** heeft vele opmerkingen gemaakt in verband met het **Topplan**. Met een aantal kan ik akkoord gaan maar bij andere heb ik mijn bedenkingen. Ik ben de mening toegedaan dat die materie kan worden verwezen naar de Commissie Tewerkstelling en Economie vermits hij eindigde met een aantal vragen te formuleren die specifiek in **VESOC** aan bod zullen komen.

Inzake het overleg binnen **VESOC** hebben wij reeds een viertal vergaderingen gehad over het **Topplan**. Er is een ruime consensus binnen deze werkgroep over een aantal voorstellen tot deze arbeidsbemiddeling, tewerkstelling en beroepsopleiding. Alles laat voorzien dat wij volgende week de werkzaamheden van deze werkgroep kunnen afronden. Vervolgens is voorzien dat wij op 1 september binnen **VESOC** in de plenaire vergadering daarover een advies kunnen uitlokken, waarna vervolgens de Vlaamse Executieve een beslissing kan nemen. Het is aangewezen dat wij in de Commissievergadering van 28 juni dit **Topplan** ook ten gronde bespreken om met deze adviezen in de globale beoordeling voldoende rekening te kunnen houden.

Mijnheer de Voorzitter, ik meen hiermee min of meer op de verschillende vragen te hebben geantwoord.

Ik verontschuldig mij voor dat gedeelte dat niet werd beantwoord. Voor het aspect tewerkstelling, overdracht van bevoegdheden, alsook voor het globale plan dat wij hebben ontwikkeld en dat wij momenteel bespreken — in de hoop niet alleen een sociale consensus maar ook een politieke consensus te bereiken — zullen wij vooral in de Commissie nog de gelegenheid krijgen op een aantal aspecten van dit plan dieper in te gaan.
(Applaus bij de meerderheid)

SAMENSTELLING VAN COMMISSIES

Wijzigingen onder de vaste en plaatsvervangende leden

De Voorzitter : Dames en heren, door de PVV-fractie wordt voorgesteld :

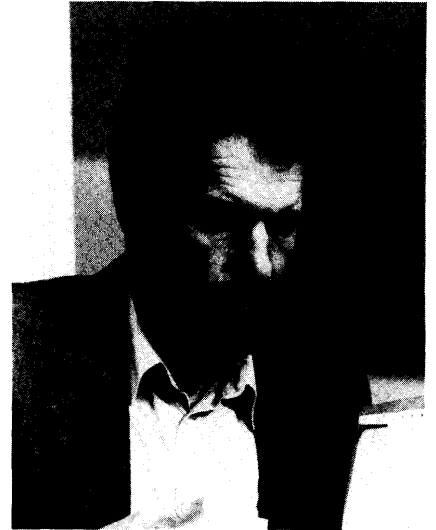
— in de Commissie voor Samenwerking de heer **Denys** als vast lid te vervangen door de heer **Bascour** en de heer **Vandermarliere** als plaatsvervangend lid te vervangen door de heer **Denys** ;

— in de Commissie voor de Algemene Zaken, het Reglement en de Verzoekschriften de heer **Flamant** als vast lid te vervangen door de heer **Bascour** en de heer **Taelman** als plaatsvervangend lid te vervangen door de heer **Flamant** ;

— in de Commissie voor Buitenlandse en Externe Aangelegenheden de heren **Daems** en **Decoster** als vaste leden te vervangen door de heren **Croo** en **Kempinaire** en de heren **Jozef Bosmans** en **Cortois** als plaatsvervangende leden te vervangen door de heren **Daems** en **Decoster** ;

— in de Commissie voor Economie, Tewerkstelling en Energie de heer **Denys** als vast lid te vervangen door de heer **Bril** en de heer **Van den Broeck** als plaatsvervangend lid te vervangen door de heer **Denys** ;

— in de Commissie voor Huisvesting en Stadsvernieuwing de heer **Flamant** als vast lid te vervangen door de heer

De interpellatie van de heer H. Van Dienderen (AGALEV), over de grindontginning in Limburg, werd aan de deelbegroting Economie, Tewerkstelling en Energie toegevoegd

Buchmann en de heer **Vreven** als plaatsvervangend lid te vervangen door de heer **Flamant** ;

— in de Commissie voor de Media de heer **Jozef Bosmans** als vast lid te vervangen door de heer **Verhofstadt** en de heer **De Groot** als plaatsvervangend lid te vervangen door de heer **Jozef Bosmans**.

Geen bezwaar ? *(Instemming)*

Aldus is besloten.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De Voorzitter : Hiermede zijn wij aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

Wij komen morgen om 10 uur en 14 uur opnieuw bijeen om de algemene bespreking voort te zetten met de materie Media, daarna besluiten wij met de artikelsgewijze besprekingen

Voorzitter

en de hoofdelijke stemmingen.

Is de Raad het daarmee eens ? (**In-
stemming**)

Dan is aldus besloten.

De vergadering is gesloten.

**– De vergadering wordt om 18.35
uur gesloten.**
